

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

3. VII 1987. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIX • 250 ДИН • БРОЈ 1853

НАШ СТРИП:
ПАРТИЗАНИ
- КЛОПКА ЗА ДРАГОНА

Фирма

Веровати или не!

ХИЗМАР

СВЕТИ ЧОВЕК ИЗ
БЕНАРЕСА (ИНДИЈА),
СВОЈУ ЛЕВУ РУКУ
ДРЖАО ЈЕ
НЕПОМИЧНО,
У ИСТОМ
ПОЛОЖАЈУ, ПУНИХ
12 ГОДИНА.

АЦТЕЧКИ КАЛЕНДАР

СА ПИРАМИДЕ СУНЦА
У МЕКСИКУ, НАПРАВЉЕН
ЈЕ ОД КАМЕНА. ТЕЖАК
ЈЕ 20 ТОНА И САДРЖИ
ЦЕЛОКУПНУ ИСТОРИЈУ
ЧОВЕЧАНСТВА
ДО XII ВЕКА.

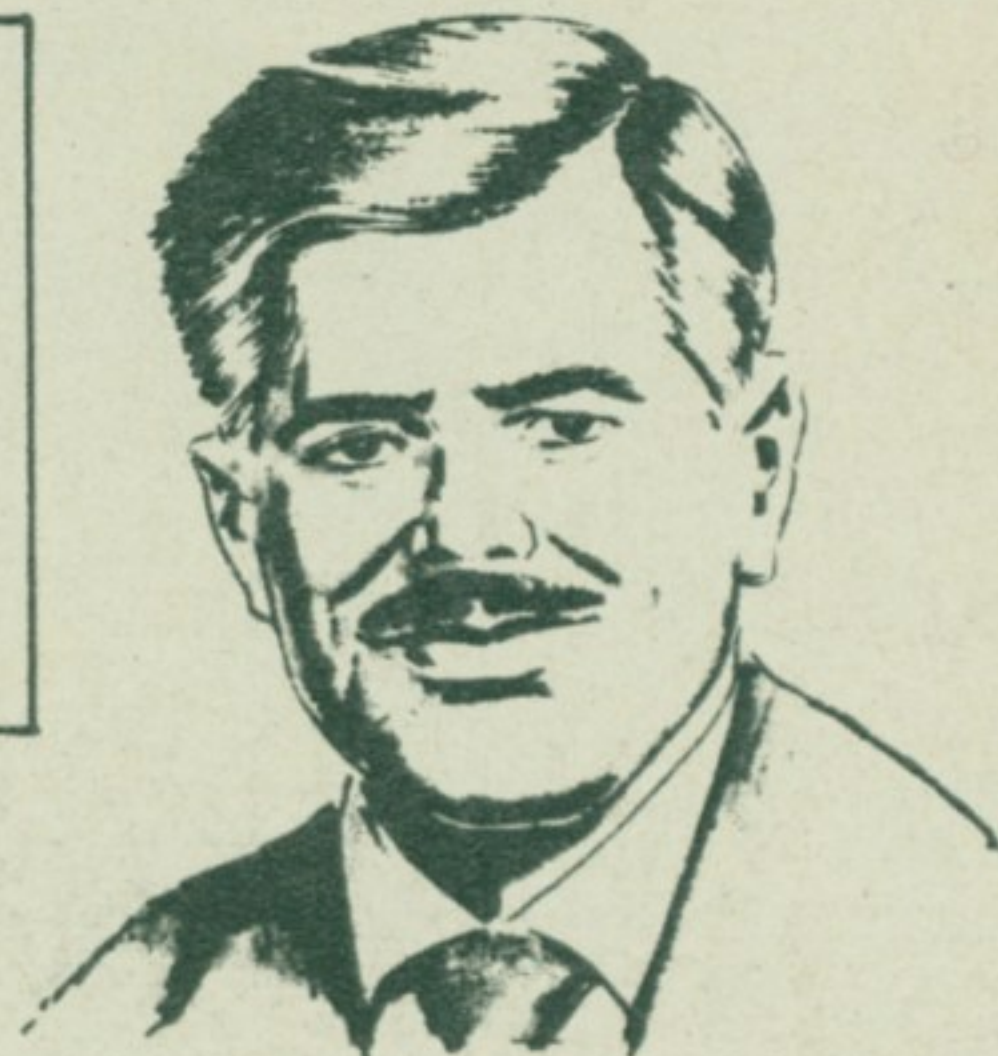
НЕОБИЧНА СКУЛПТУРА ОД ЛЕДА

НАСТАЈЕ
СВАКЕ ЗИМЕ
НА РЕЦИ
КАМЗИК
У ЧЕХО-
СЛОВАЧ-
КОЈ.

РИМСКИ ВОЈНИЦИ

НОСИЛИ СУ СВУ СВОЈУ
ИМОВИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ
И ПОСУЂЕ, ВЕЗАНУ
ЗА КОПЉЕ.

Талес Касиер

ИЗ ЧИКАГА (САД)
НАПИСАО ЈЕ 5000
ПИСАМА УРЕДНИЦИМА
РАЗНИХ НОВИНА
И ЧАСОПИСА.

СТОЛИЦЕ

ОД ЈЕДНОГ
КОМАДА ДРВЕТА
ПРАВЕ ПРИПАД-
НИЦИ ПЛЕМЕНА
НГОНИС ИЗ
ЦЕНТРАЛНЕ
АФРИКЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● у Савезној Републици Не-
мачкој усвојен је пропис према
коме свима који пијани возе би-
цикл може да се изрекне казна
забране вожње.

●●● према процени етолога
(научници који се баве проуча-
вањем понашања појединих ор-

ганизама) да би лав имао изгле-
да да улови плен, мора нео-
пажено да се приближи гнуу бар
на 11 метара, зебри 9,5, а газели
6,5.

●●● необјављена песма Алек-
сандра Пушкина недавно је на-
ђена у магацину Историјског му-
зеја у Москви. Песник ју је на-
писао на неком танком парчету
хартине, а наслов јој је „Коке-
та“.

●●● Акапулко је прави рај на
земљи. Овај мексички град
може да се похвали да током
године чак 342 дана над њиме
сија сунце. Поред тога, разлика
између летње и зимске темпера-
туре је само пет степени.

●●● нигеријска влада увела
је сваког месеца „Дан чистоће“.
Тада су сви грађани дужни да
наоружани метлама и четкама
изиђу на улице и чисте свој град
или село.

●●● у њујоршком зоолош-
ком врту, изнад улаза у једну
пећину стоји натпис: „Најопас-
нија звер на свету“. Посетиоца
који унутра завири чека изнена-
ђење: у једном огледалу угледа-
ће свој лик. Изнад огледала пи-

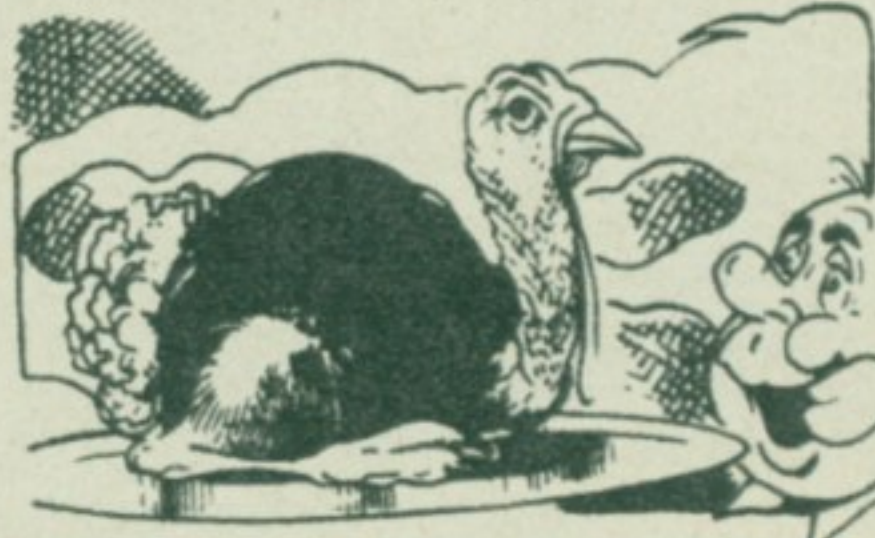
ше: „Човек је једина животиња
која од свог настанка размиш-
ља како да уништи своје
ближње.“

●●● најмања протеза на све-
ту вероватно је она коју је изра-
дио зубар Лучано Барета из
Милана, а велика је као трећи-
на нокта. Направљена је ручно
од истог материјала који се
употребљава и за праве протезе.

●●● непалска влада одлучи-
ла је да почев од 1900 забрани
све алпинистичке експедиције
на Маунт Еверест и Анапурну, а
већ има доста одбијених молби.
Познато је да су обронци ових
планина препуни отпадака које
за собом остављају алпинисти.

●●● сви возачи из Сан Дије-
га у Калифорнији који не почи-
не саобраћајни прекршај на по-
клон крајем године добијају ве-
лику ђурку. Дародавац је једно
предузеће које држи самопослу-
ге широм града. Први показате-
љи говоре да прекршаји опадају
јер је много оних који прижељ-
кују овакву награду.

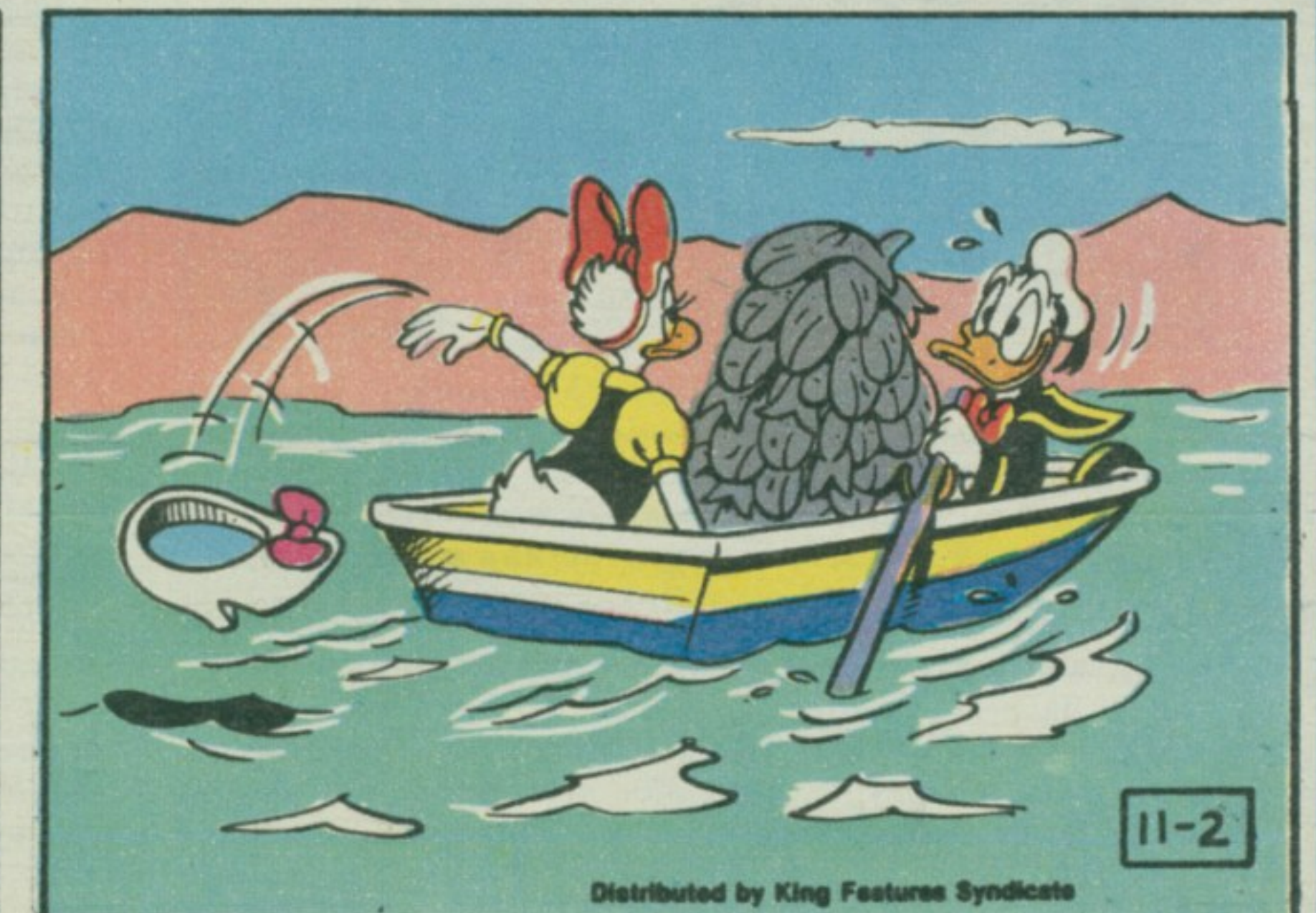
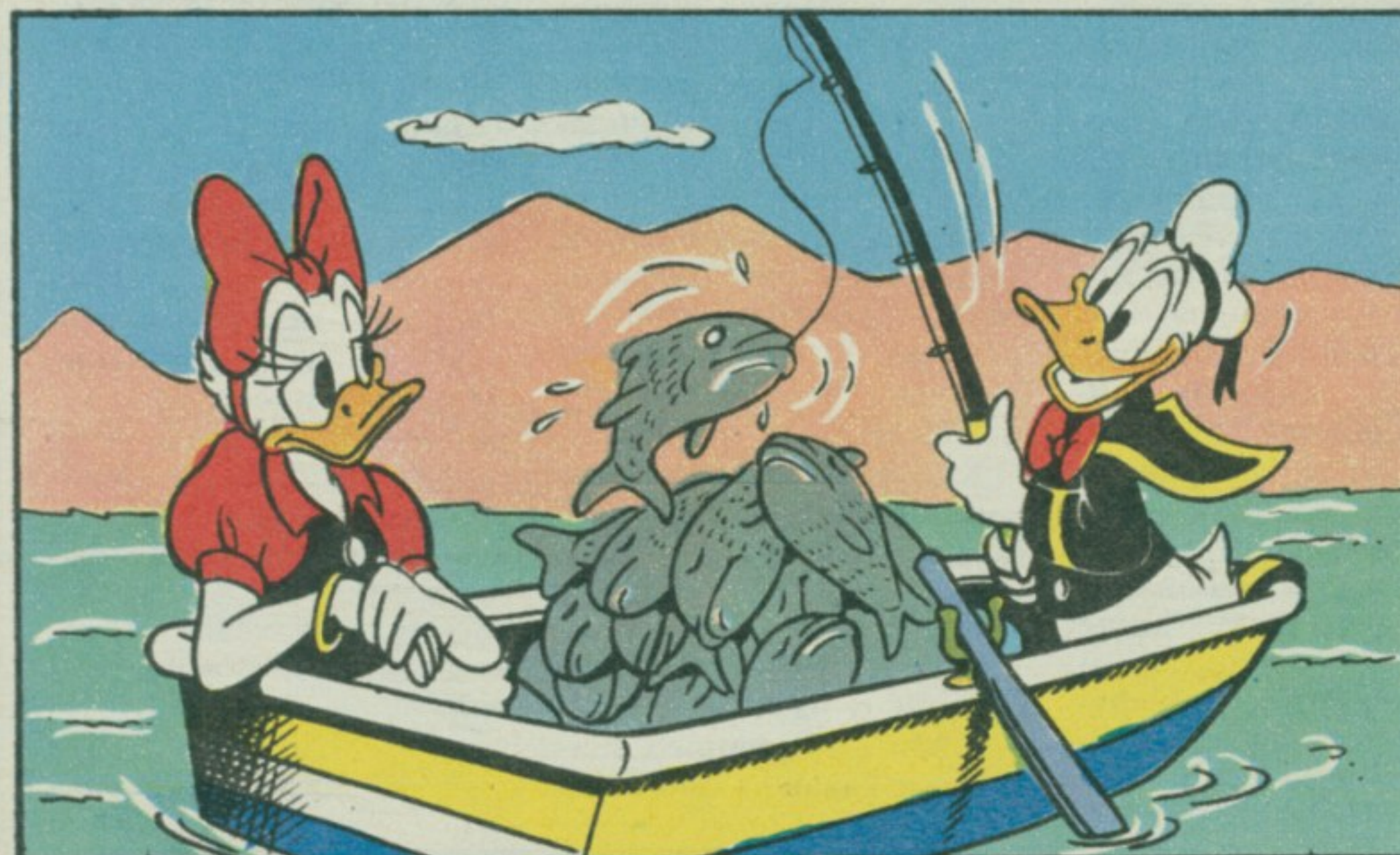
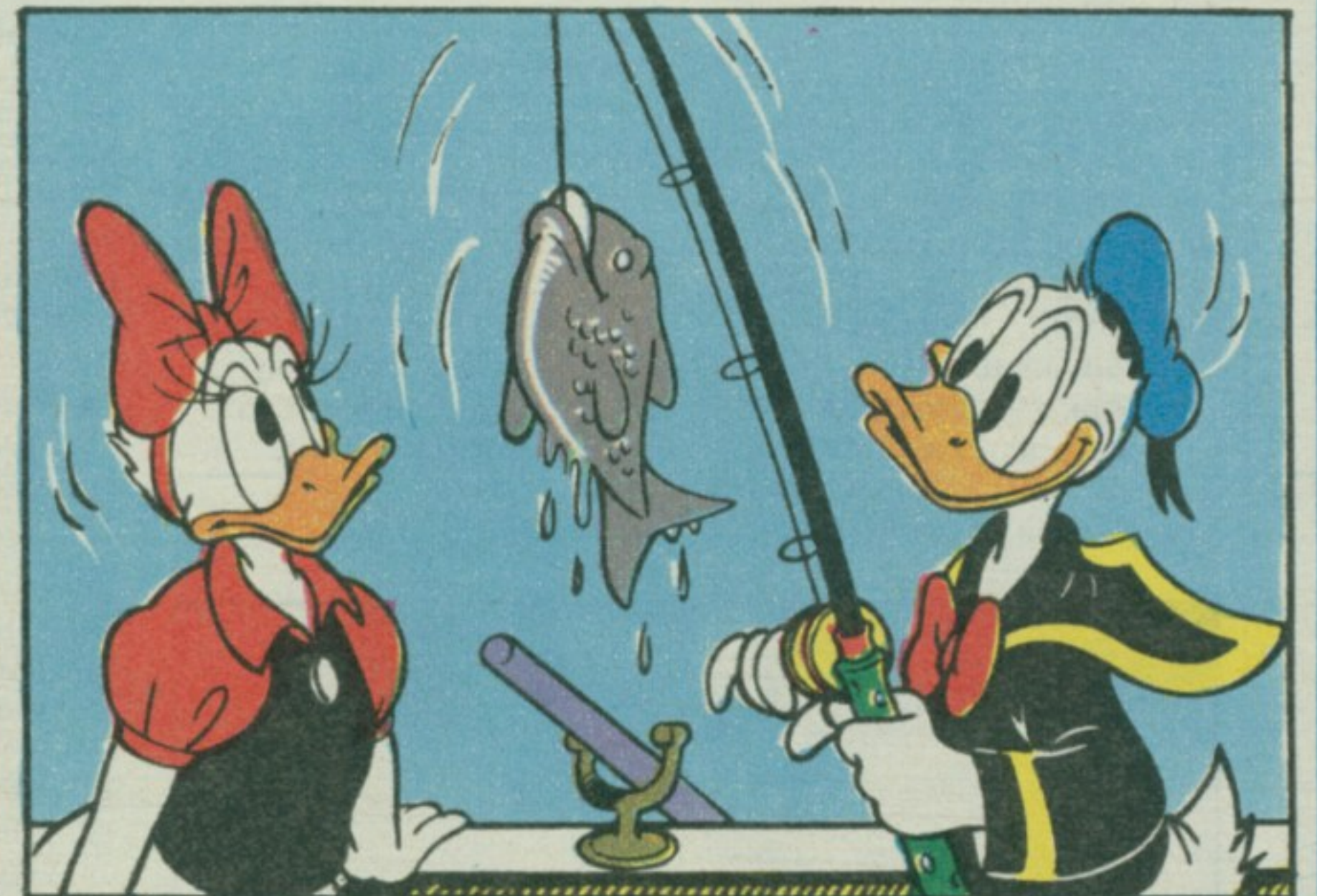
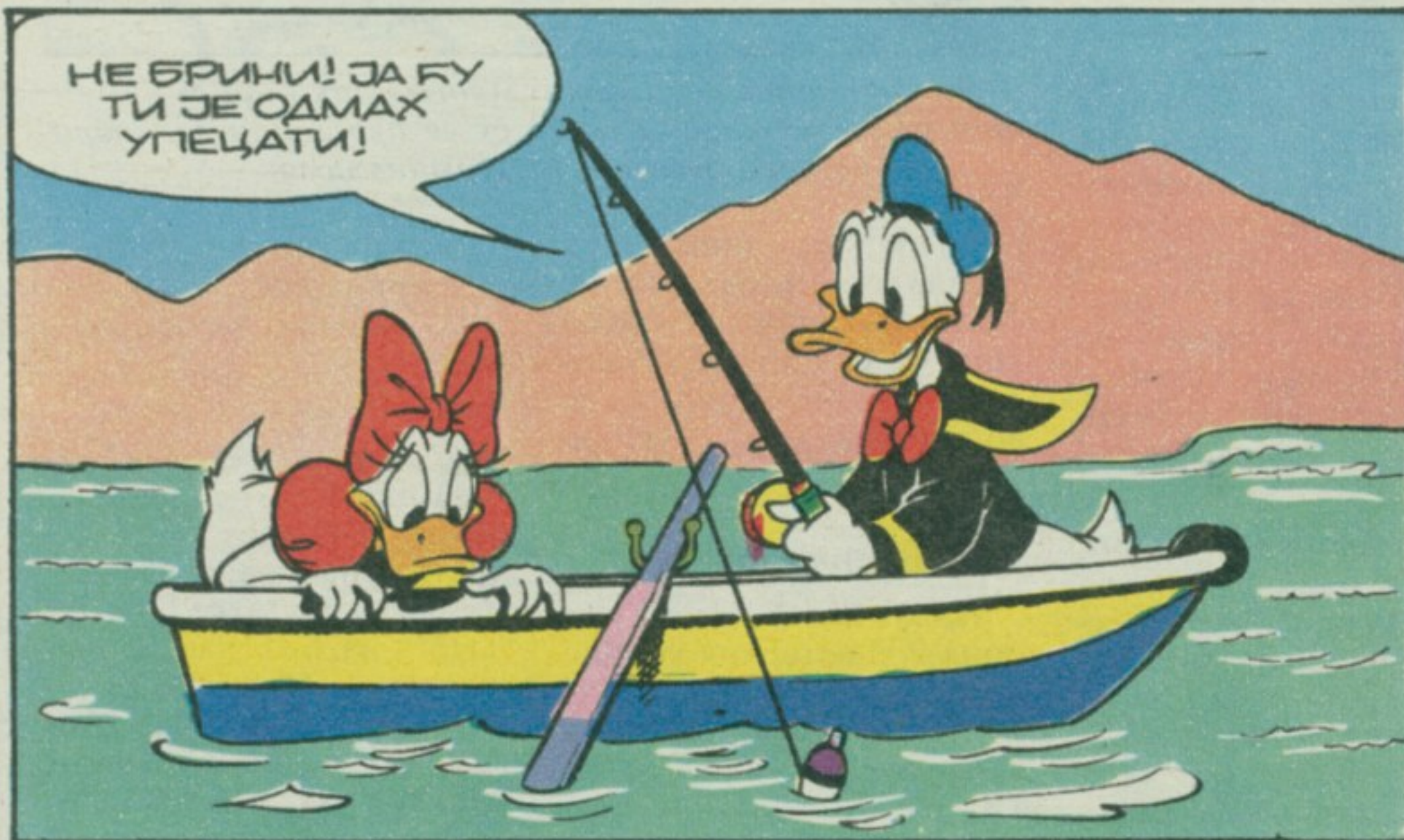
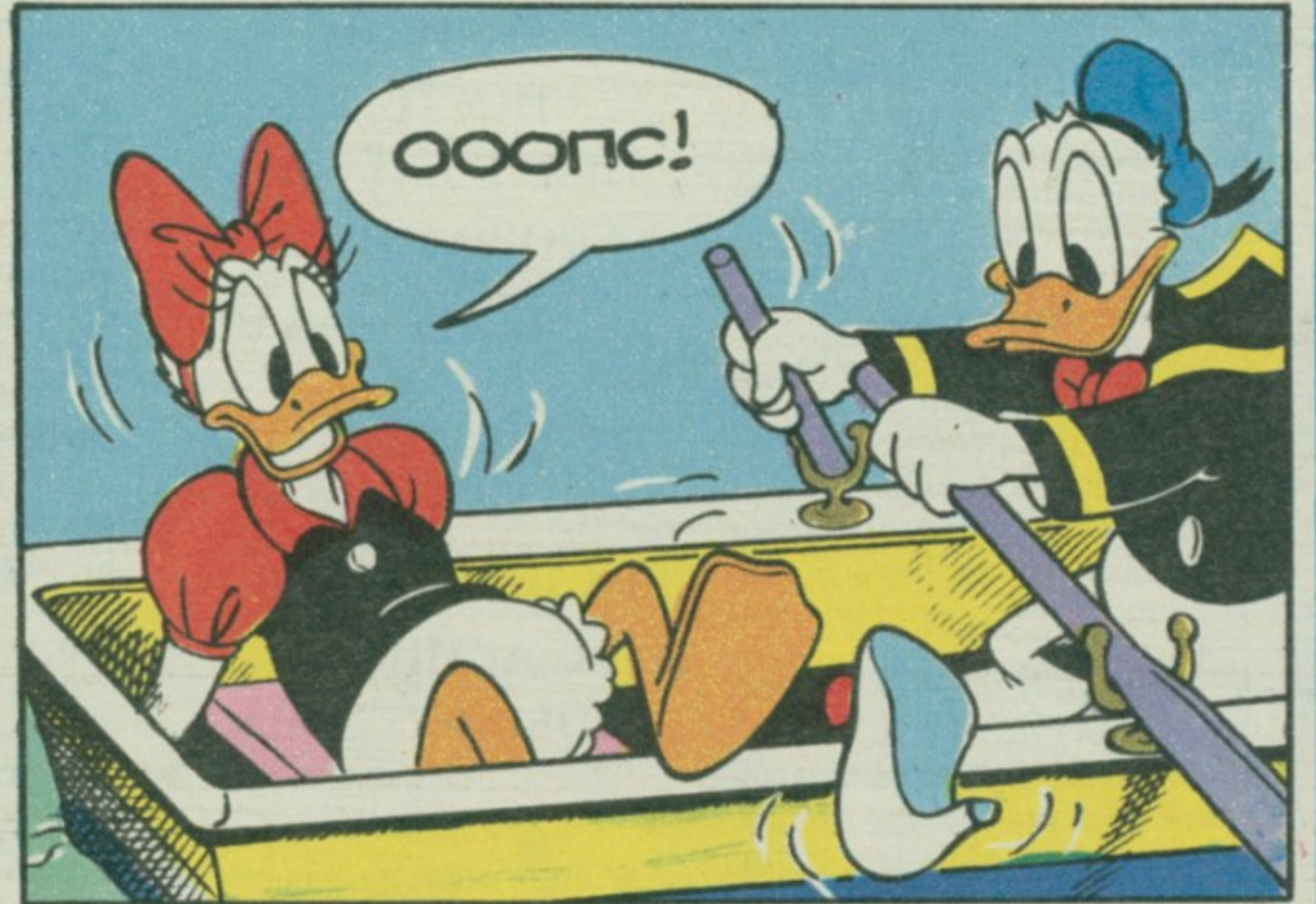
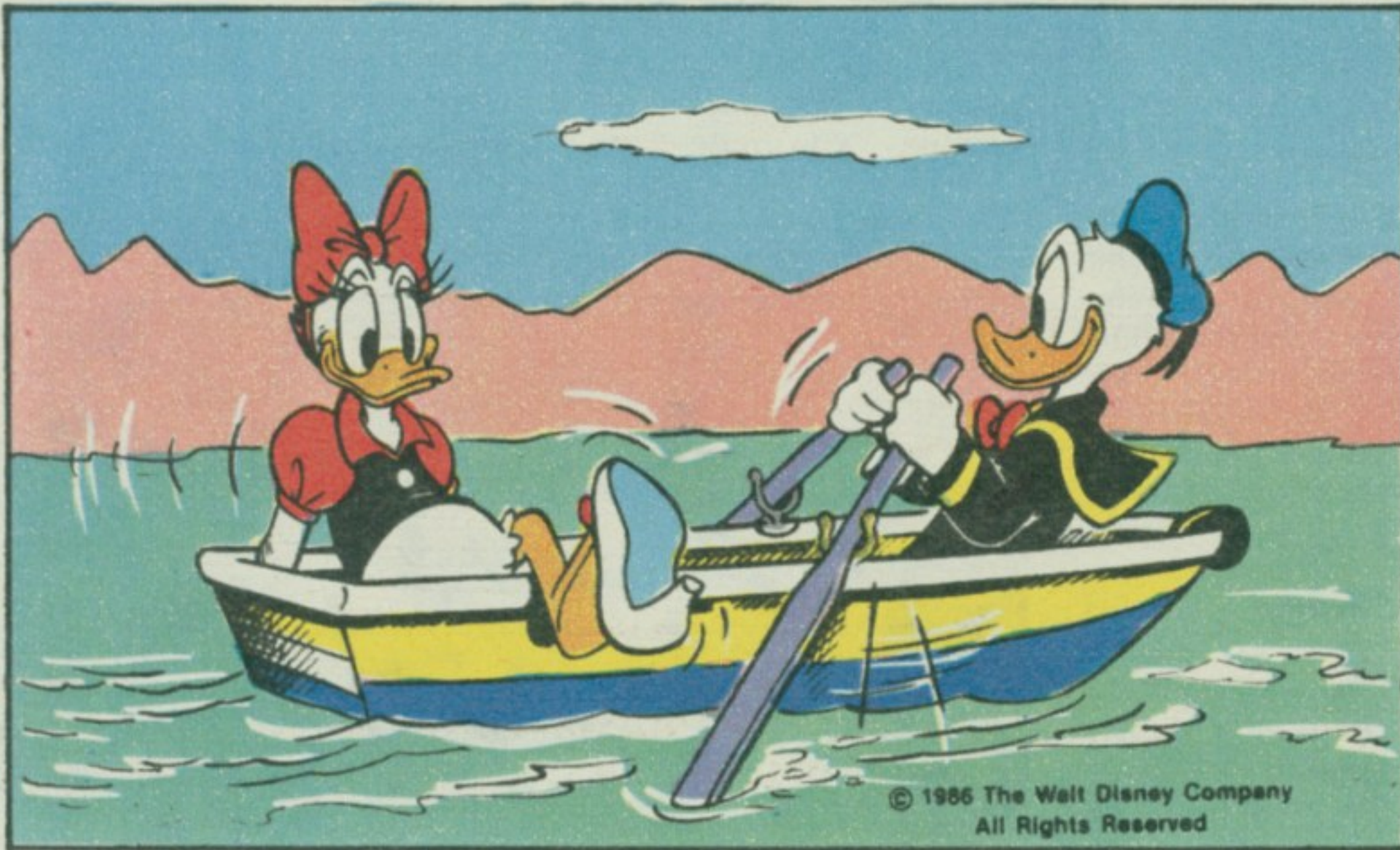
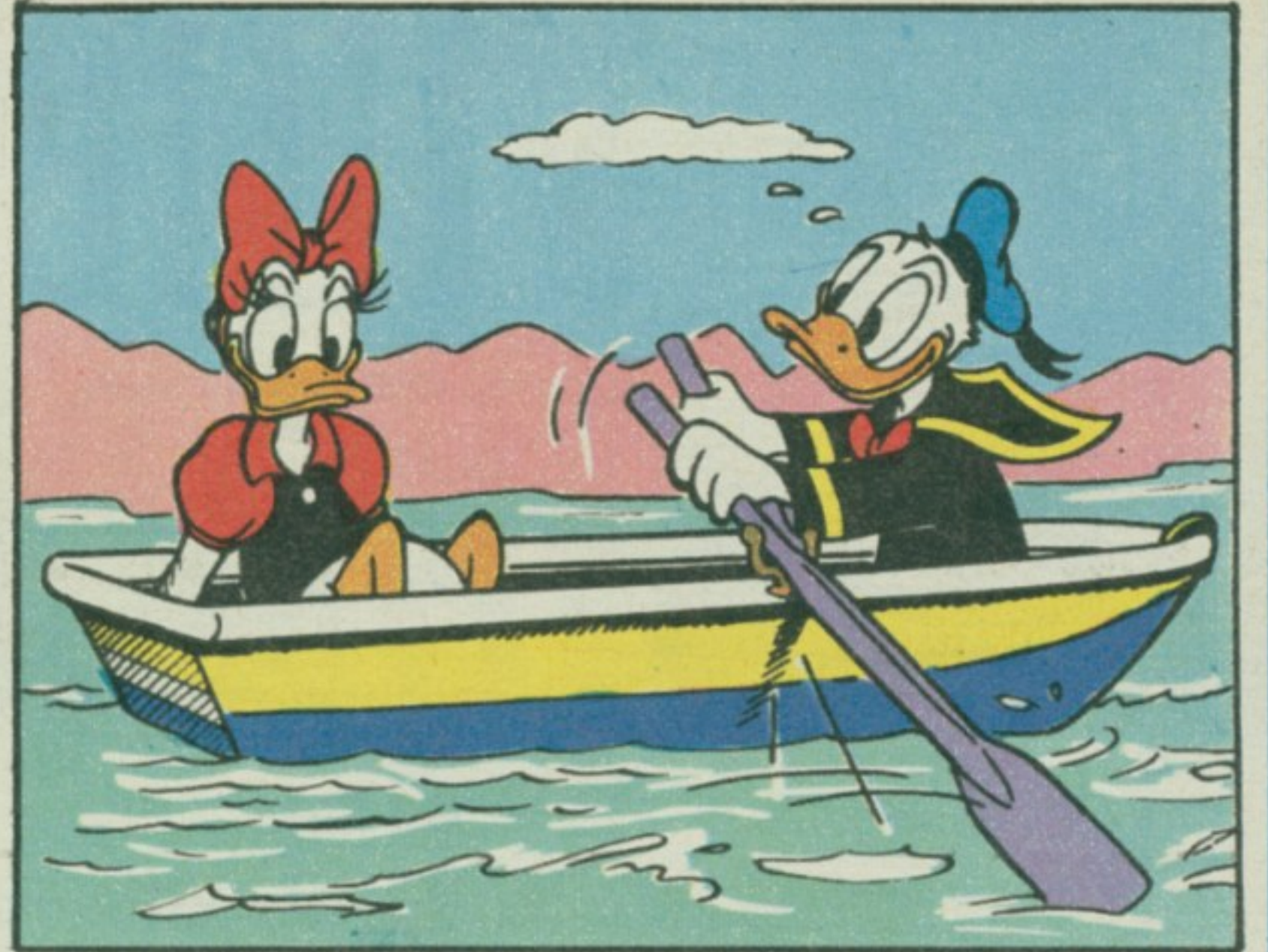
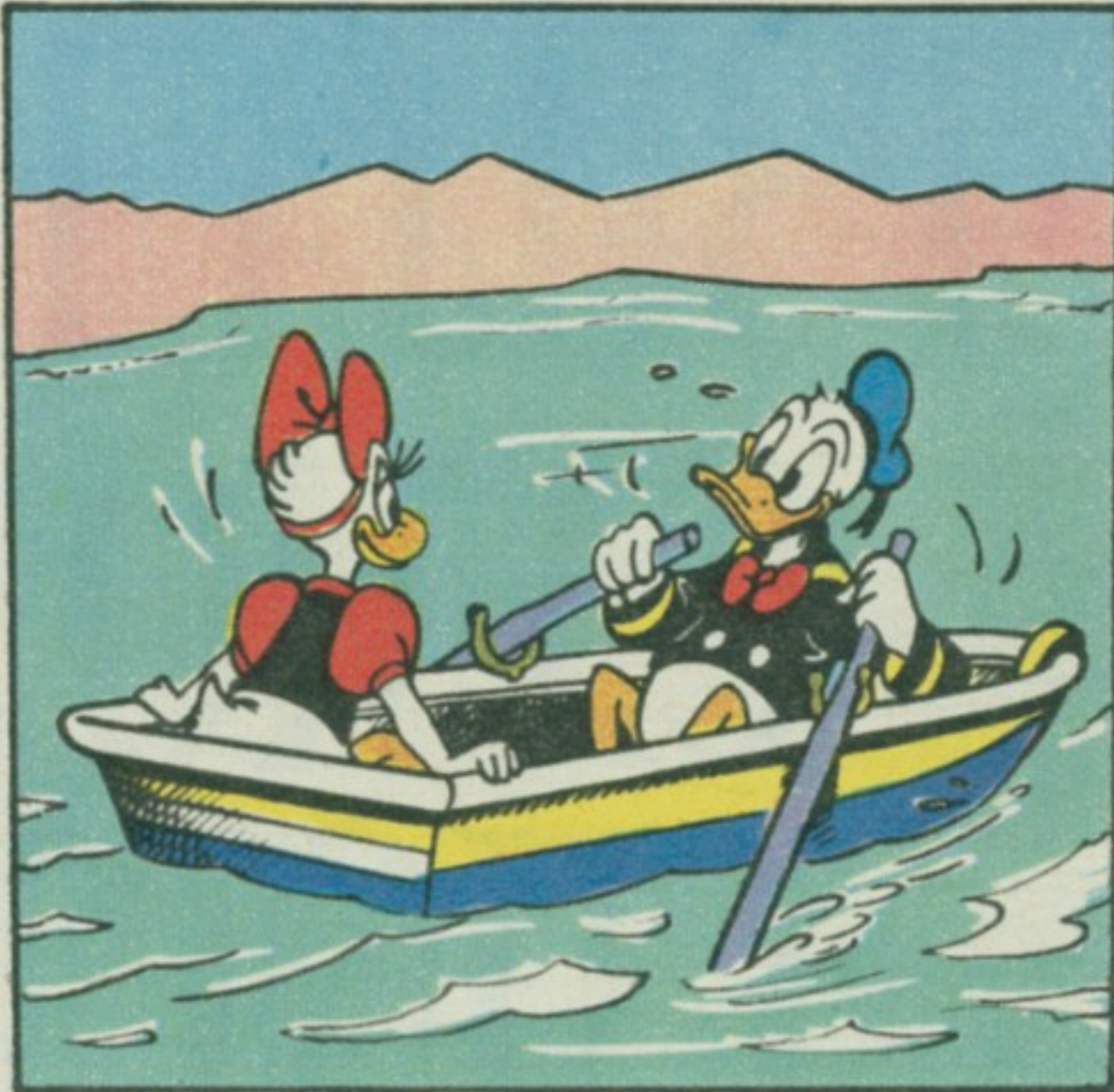

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

УНИВЕРЗИЈАДА НИЈЕ → САМО СПОРТ

Универзијада '87. То није само велика спортска приредба у којој ће се опробати 5500 такмичара из 111 земаља. То је и 44.000 акредитованих људи, 70 спортских боришта од којих су нека потпуно нова, 60 утакмица дневно, 180 нових фасада, отварање центара за допинг контролу (први овакве врсте у нашој земљи) и аутоматску обраду података са 170 улаза, 56 километара нових улица... Универзијада '87. је и још нешто: Центар за добровољни рад. Бесплатан, пожртвован, општејугословенски.

Чудно звучи да неко хоће бесплатно да ради – каже Нада Безић, апсолвент музикологије из Загреба. Али, ма како чудно звучало истина је да се за тај рад пријавило преко 23.000 људи, претежно младих. Кажемо претежно јер има и оних који су већ добро зашли у оне године које обично називамо зрелим. Најстарији међу њима је Фрањо Предонић, осамдесетогодишњи становник Дома старца, учесник Олимпијаде која је 1936. одржана у Берлину. Хадад Субхи, Палестинац који већ го-

**ОД СВИХ
ПОДАТАКА КОЈИ
СЕ ЧУЈУ О
ВЕЛИКОЈ
СПОРТСКОЈ
ПРИРЕДБИ КОЈА
УСКОРО ПОЧИЊЕ
У ЗАГРЕБУ ЈЕДАН
ОД
НАЈЗАНИМЉИВИ-
ЈИХ ЈЕ ДА ЋЕ ТУ
РАДИТИ ЧИТАВА
АРМИЈА
ДОБРОВОЉАЦА**

ски спектакл дешава једном у животу.

Може, ако није дерби

Зар не би могао своје слободно време боље да искористи, питамо га. И збуњујемо истовремено. Како га искористити боље него да буде са младима? Слично, вероватно, мисли и оних 15 одсто од 23.000 пријављених волонтера колико „отпада“ на старије.

Загреб покаже као добар домаћин. А млади, шта је с њима? Шта њих покреће? Бити волонтер не значи само провести одређени број сати на одређеном месту. Добровољни рад значи за многе младе Загрепчане одрицање од годишњег одмора, летњег провода на мору. Ипак, у Клубу волонтера „Кулушић“ где се данима проверавало знање страних језика, млади су сатима стрпљиво чекали да дођу на ред. Већини уопште није важно шта ће радити, свеједно им је да ли ће бити возачи, курири, редари, разводници, хигијеничари, носачи, собарице, помоћни кухински радници. Важно је да се ради, да се Загреб не обрука. И да уживају мало више поверења. Да се, рецимо, у оне који су се пријавили за оператере на терминалима не сумња јер по читаву ноћ вежбају на школским компјутерима. И сигурни су да неће подбацити.

У разговору са волонтерима-ветеранима, (то су они који су већ учествовали на неким међународним такмичењима у Загребу и на Фестивалу анимираног филма) чула су се и мишљења да их понеко од организатора Универзијаде сматра потрчкалима, да их сви не узимају довољно озбиљно. С друге стране, Центар за добровољни рад покушава да изглади све неспоразуме, усагласи рад добровољаца са потребама организатора, свакоме нађе одговарајући посао, обезбеди униформе и оброке на време, набави карте за градски саобраћај. Ту није крај бризи Центра за армију младих људи: набављају се карте за позоришне представе, концерте и спортске приредбе. Међутим, оно што људе у Центру љути је што клубови

којима се обраћају за бесплатне улазнице нису баш нарочито широке руке, бар не када су у пита-

Међу добровољцима има и много оних који су у сталном радном односу а ипак су се пријавили за добровољне оператере на терминалима

њу дерби утакмице. Тада бесплатних карата нема. Али, млади прелазе преко тога, не ситничаре. Они и даље дубоко верују да је волонтирање добра ствар.

Велика проба

Нада Безић, једна од оних 200 ветерана колико их има, каже:

– Било ми је необично када сам чула да ћемо бити „позајмљени“ Фестивалу анимираног филма али су нам онда објаснили да је то само „велика проба“. Добро је што смо били на њој јер смо видели да су они који су учествовали у раду Фестивала и били плаћени били мрзовољни, фрустрирани. Ми, добровољци, смо, за разлику од њих, били задовољни, весели и ништа нам није било тешко.

Кад је већ о томе реч, занимало нас је да ли су девојке добровољци, међу њима има врло лепих, имале било каквих непријатности. Ниједна, одговорили су нам.

– Ми смо унапред знали ко је какав па смо тамо

где смо сматрали да може бити критично слаби, као домаћине – дечке – каже Мирко Бродњак такође један од ветерана. – Неспоразума нема. Осим ако је наш гост недовољно обавештен о нашој земљи па тражи нешто чега код нас нема. Тако је мој гост, Американац задужен за скокове у воду, пожелео да понесе из Загреба нешто нарочито па ме је питао где се производи муранско стакло.

Маја Радман, студенткиња прве године Филозофског факултета рекла нам је да се много боље осећа откако је почела да ради.

– Омладинска организација као да је замрла, не окупља нас, не везује – каже. – Овако имамо прилике за нова познанства, дружења, а то ми је до са-

Програм је у Клубу волонтера „Кулушићу“ разноврстан: понедељком су позоришне представе, уторком цез, средом озбиљна музика, четвртком кантри, петком и недељом рок. За време Универзијаде „Кулушић“ ће бити клуб у коме ће наступати цез састави из целе земље.

динама предаје физичко васпитање у једној школи близу Загреба, много је млади. Њему је тек 46. CDR-у се обратио јер мисли да се овакав спорт-

Шта покреће одрасле да помажу Универзијаду, јасно је. Има ту жеље да се помогне младима, да се искористи искуство стицано годинама, да се

да недостајало. Осећам да припадам негде, да сам неком потребна.

То осећање припадности, свест да Универзијада није само загребачка, него и наша, југословенска, имају и млади људи из других градова. Има много оних који су се Центру јавили из Битоља, Ниша, Пирота, Иванић-Града, Љубљане, Мостара. Сви који су уредно попунили упитник за добровољни рад и послали га, наћи ће се у Загребу онда кад то буде захтевала служба у коју су распоређени.

Занимљиво је да ће се поред младих из наше земље у рад на Универзијади укључити и студенти из страних земаља. Има их из Чилеа, Данске, Индије, Египта, Боливије, Белгије, Финске, са Кипра, Новог Зеланда. Сви они ће помоћи да „Универзијада буде као велика чоколада коју зачас поједемо али дуго памтимо“, како је то записала тринаестогодишња Божица Накић.

О. Вукадиновић

Када смо позвали заинтересоване да се јаве редакцији „Политикиног забавника“ која је организовала јединствено такмичење у земљи, нико није ни помишљао да ће их се јавити више од троје-четворо. Јер, није била у питању нека обична трка већ такмичење у вожњи бицикла уназад. Прво, изненађење уследило је када се пријавило четрнаест кандидата. Друго, непријатно, било је време. Хладни кишни дани задали су највише брига организатору: шта ако не престане да пада а људи дођу из Новог Пазара, Кикинде, Бјеловара, Брчког, Гроцке, Лучана, Србобрана, Старе Пазове? За оне из Београда биће лако. Међутим, срећа нам се осмехнула. Дан, додуше, није био идеалан, сунце прилично шкрто, ветар готово није престајао али – није падало.

Праћени радозналим погледима учесника већ традиционалне бициклијаде, на старту се нашло 13 такмичара. Судијска тројка (савезне судије Љубица Саздовић, Јован Јовановић и Небојша Попов) прво је прегледала све бицикле. Било је разних: старих и нових, малих, својих, туђих... и поскидала са гувернала све траке и јастучиће. Трка је могла да почне.

Највећи аплауз гледалаца побрао је седамдесетогодишњи Драго Аритонович који је још давне 1939. године као од шале прелазео и по 30 км возећи бицикл унатраг. Овог пута био је нешто слабије среће: одустао је после 11 км.

Стаза по којој се возило износила је 1550 метара. Сваку групу такмичара на њој су пратили чланови БК „Чукарички“. Захваљујући њима, али и Александру Вантоновићу и Владимиру Дацовићу, такмичење је могло да се одвија по пропозицијама нарочито припремљеним за ову необичну трку. Оне су, између осталог, искључивале могућност додиривања земље ногом, било какав одмор, узимање хране и пића. Зашто то наглашавамо? Зато што су и организатори, и судије, и помагачи, и гледаоци били изненађени невероватном издржљивошћу и упорношћу такмичара. Четворица њих, међу којима су били Миливоје Димитријевић из Лучана, Предраг Јанковић из Гроцке, Владимир Биреш из Старе Пазове и Ервин Шалго из Кикинде, не само да су издржали по шест сати вожње него су били спремни да возе много дуже. Још кад свих 6 сати глава мора стално да се окреће уназад да би

Ако је и за Гиниса – много је!

ТАКО ЈЕ ОТПРИЛИКЕ ЗВУЧАО КОМЕНТАР ВЕЋ ПОСУСТАЛЕ СУДИЈСКЕ ТРОЈКЕ КОЈА ЈЕ ПОСЛЕ ШЕСТ САТИ ТАКМИЧЕЊА У ВОЖЊИ БИЦИКЛА УНАЗАД СХВАТИЛА ДА ЋЕ СЕ ТРКА ОДУЖИТИ УНЕДОГЛЕД. ИПАК, ГИНИСОВА КЊИГА ДОБИЛА ЈЕ НОВОГ РЕКОРДЕРА – МИЛИВОЈА ДИМИТРИЈЕВИЋА ИЗ ЛУЧАНА

На старту се, мимо наших очекивања, појавило 14 такмичара, сваки убеђен да ће се управо његово име наћи у „Гинису“

Најупорнији су били други такмичара, који су дошли да навијају, бодре, а кад затреба и седну на бицикл да прате такмичаре. Јер, упркос свим упозорењима и молбама чланова БК „Чукарички“ који су би-

Убедљиво најбољи – Миливоје Димитријевић, члан БК „Чукарички“

Владимир Биреш је био спреман да, ако треба, вози и целу ноћ

се на време уочила кривина, рупа на стази, ивице! Поређења ради, рећи ћемо да обичне бициклистичке трке трају у просеку по четири и по, највише пет часова.

Мада је самом почетку такмичења присуствовало око хиљаду гледалаца, њих је, како је време одмицало, било све мање.

ли задужени за „чишћење стазе“ било је упорних Београђана који нису хтели да се помере са стазе или су на њу улетали аутомобилима. „Најодлучнији“ да пошто-пото прође стазом био је возач беле заставе са регистарским бројем BG 746-306. Вербални сукоб са једним од судија умало да се није претворио у физички обрачун али се на време умешао бициклиста из гледалишта, радник СУП-а. Срећом, то је био и једини инцидент.

При крају петог сата вожње (у међувремену је после 4 часа и 18 минута вожње и 78,7 пређених километара одустао и најмлађи такмичар, тринаестогодишњи Горан Димитријевић из Лучана), организатори су се нашли пред дилемом: мрак, додуше, није почео да пада али до њега није много остало а поменута четворка још је упорно седела на управљачима својих бицикала и возила.

– Ако је и за Гиниса, доста је! – прокоментарисао је један од судија, уморан, гладан и жедан, баш као и такмичари.

– Да бацимо који ексер на стазу? – предложио је неко у шали.

– Таман посла, па наш Влада може да вози још целу ноћ – побунили су се другови Владимира Биреша. Сам Биреш није показивао знаке нарочитог умора, возио је спорије од других али потпуно уверен да ће најдуже издржати. За 6 сати и 45 секунди прешао је 89 км и 900 метара.

Већи број километара прешли су Предраг Јанковић (94,55 км), Ервин Шалго (113,150 км) и Миливоје Димитријевић који је заузео прво место. Он је, за нешто мање од шест

сати, прешао 133,3 км!

Трка, која је претила да ће се одужити до ноћи, прекинута је одлуком комисије. Постојала је потпуно оправдана бојазан да ће се такмичари преморити што би могло неповољно да се одрази на њихово здравствено стање.

– Било је лудо! – узвикнуо је Предраг Јанковић кад су га скинули са бицикла и помогли му да стане на клецаве ноге.

– Могао сам још – био је помало разочаран Биреш.

– Није било лако ни нама ни вама – рекао је Миливо-

ИМЕНА УЧЕСНИКА

1. Никола Буразер, Бјеловар, рођен 1952.
2. Горан Милојевић, Нови Београд, рођен 1969.
3. Миливоје Димитријевић, Лучани
4. Сеад Муминовић, Нови Пазар, рођен 1964.
5. Лазар Димитријевић, Србобран, рођен 1967.
6. Горан Димитријевић, Лучани, рођен 1974.
7. Предраг Јанковић, Гроцка
8. Владимир Биреш, Стара Пазова
9. Ервин Шалго, Кикинда, рођен 1968.
10. Горан Пантелић, Барошевац, рођен 1969.
11. Давор Угљешин, Брчко, рођен 1971.
12. Захировић Неџад, Београд, рођен 1970.
13. Драго Аритонович, Београд.

је Димитријевић док је уз помоћ једног од искуснијих чланова „Чукаричког“ покушавао да „поврати“ циркулацију. – Да смо продужили, то више не би било задовољство – додао је.

– Много би ми значило да сам био први. Овако, други сам што такође није лоше. Такмичење је било напорно. Имао сам озбиљну кризу између четвртог и петог сата али сам издржао. За следеће такмичење, ако га буде, спремићу се боље.

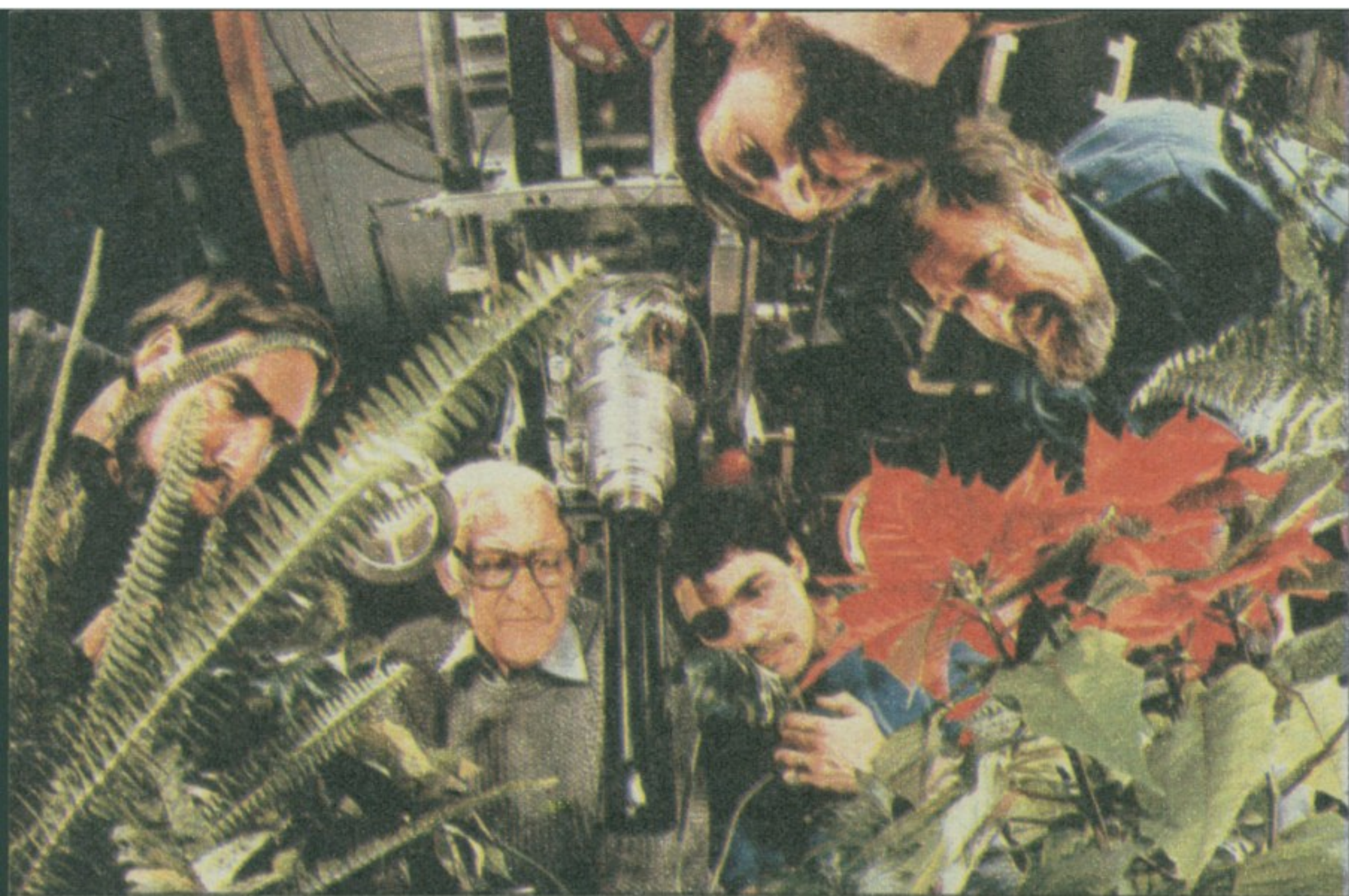
Биће, обећавамо ти, Ервине. Идуће године, у исто време, али на неком другом месту.

О. Вукадиновић

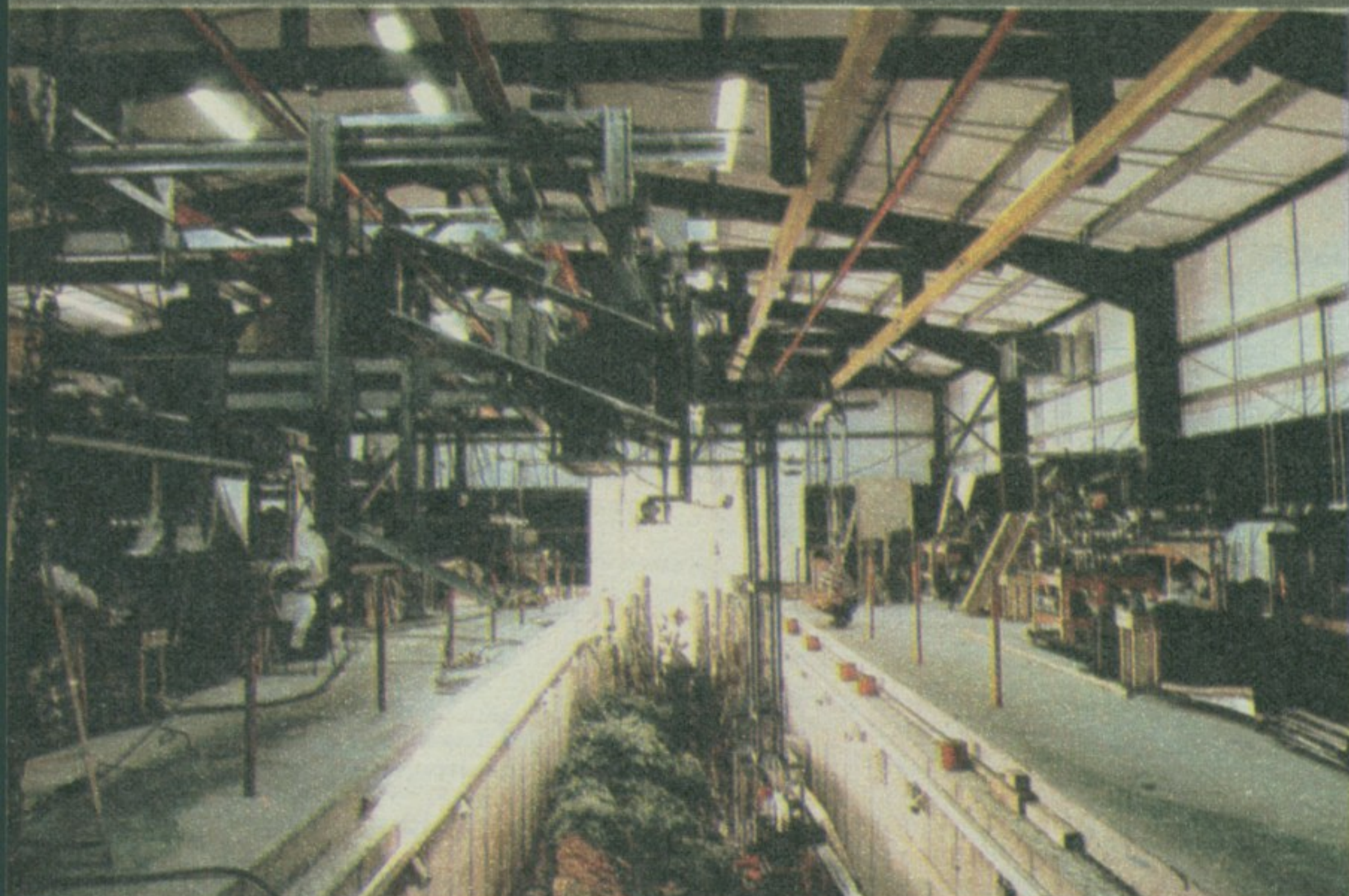
– Ваљда ћу следећи пут бити бољи – рекао нам је на разстанку Ервин Шалго

ЕЛЕКТРОНСКИ ДВОЈНИК — Однедавно оксфордски доктори снимају све успешније телевизијске спотове! На фотографији двојник познатог певача Ђу Ридла чије се прте на лицу покрећу даљински, радио-командама. За славну групу „Ценезис“ снимали су манетовски спот са ликовима Вилјама Брата, Роналда Регана и француског председника Републике Митерана

ПЕТ БИОЛОГА И ЈЕДАН МРАВ — Чудотворци са Оксфорда снимају размножавање мрав. Они су измислили и овај апарат („споркел“), једну врсту перископа који снима најситније предмете и покрете

Већ неколико недеља незапосленима заиста није препоручљиво да се врзмају по Оксфордском научном филмском студију, а и већина запослених боље да ту не тражи ђавола ако не мора... Јер, сваког дана у рану зору тајанствени камионети изручују овде свој опасан терет: кобре, бое, пустињске змије — јунаке најспектакуларнијег филма о змијама икада снимљеног. Уз помоћ врхунских ботаничара који су у стању да на бетону створе комад праве џунгле, ненадмашних модела који конструишу животиње тако да изгледају живље од оних у природи и сценографа супер мајстора, Оксфордски студио, предвођен тројицом доктора наука, данас производи сцене узбудљивије и технички савршеније од оних које су постизали Лу-

кас и Спилберг у „Рату звезда“.

Тајна је у томе што истраживачи с Оксфорда, најстаријег и најпознатијег британског универзитета, нису само одлични техничари за извођење специјалних ефеката већ познати биолози, зоолози, природњаци који управо зато могу да снимају шуму, море или космос онако како до сада ниједан „обичан“ редитељ није могао. Већ су се прославили радећи на најузбудљивијим сценама у филмовима „Елиен“ (код нас приказиван као „Осми путник“), „Супермен“, „Супергерл“, „Смарагдна шума“. У филмском свету, с дивљењем и завишћу, зову их „стручњаци за немогуће“.

У дугометражном филму који тренутно снима Оксфордски студио боа прогони жабу. Сцена ће дело-

вати врло „субјективно“ јер је виђена очима жртве. Како? Цео пут који жаба прелази бежећи од змије прати камера постављена у телу прогонитеља. Уз то, материјал снимљен у природној средини, Африци или Јужној Америци, биће накнадно миксован с кадровима добијеним у студију. Анаконда дугачка 18 метара, снимљена у Амазонији, поново пропуштена кроз макро објектив, добија на платну своје реал-

не џиновске димензије. Врхунац филма је кад кобра гута објектив и гледалац на тај начин открива тајну стварања змијског отрова.

Један сат овог досад невиђеног снимања које захтева натчовечанску стрпљивост, стаје 25 милијарди динара.

Три месеца за 30 секунди

За филм „На крилима“ двојица од оснивача сту-

дија, Шин Морис и Питер Паркс, направили су модел праисторијске муве у природној величини — ово чудовиште дугачко 35 центиметара харало је пре 350 милиона година — и у студију снимали њен лет изнад џунгле. Била су им потребна пуна три месеца рада за сцену која је на екрану трајала једва тридесетак секунди.

За разлику од студија Џорџа Лукаса, у Оксфорду

ЏИГЛА

КАД КОБРА
ПРОГУТА ОБЈЕКТИВ

САКСИЈИ

не раде с компјутерским сликама. Сви њихови ефекти састављени су од природних елемената да би се добила што вернија и природнија слика. Пре неколико година, рецимо, Џон Бери, познати сценариста из „Ратова звезда“, снимао је свој први научно-фантастични дугометражни филм „Сатурн III“. Од оксфордских доктора наручио је за ту прилику „космичко путовање кроз метеоритско поље“. Бери је ту сцену лако могао да добије од рачунара-цртача у Лос Анђелесу, који се сматрају врхунским за дигиталну слику, али један минут рада на њима баснословно је скуп, готово пола милиона долара! А уз то, сцене снимљене уз помоћ компјутера имају једну велику ману – личе једна на другу па могу да досаде гледаоцу.

У свом студију у Оксфорду Питер Паркс је дуго размишљао како да створи метеоритска поља која би изгледала као она у космосу све док се није сетио своје експедиције на Велику коралну баријеру, за серију „Живот на земљи“ коју је снимао за Би-Би-Си. На обали Тихог океана видео је тада посебну врсту камена пловућца (лак камен који не тоне), који је овде највероватније избацила нека давна вулканска ерупција. Убрзо су му са острва Лезара стигла два сандука овог стења. У међувремену Питер је саградио циновски резервоар који је испунио парафином. У њега ће потопити камење, заронити минијатурни васионски брод. Снимао је „макро“ (изблиза), као што се, на пример, снимају инсекти. Брод је стајао, а камера се померала напред-назад, окретала се око осе. Ефекат је успео: у завршној сцени филма „Сатурн III“ свемирска капсула плови између милиона метеорита, као права...

Шин Морис и Питер Паркс, управо зато што тако добро познају природу и њене феномене, данас раде за најпознатије редитеље и то оне најтеже сцене, које на први поглед изгледа немогуће снимити. А све је почело 1960. године када се њихов професор Џералд Томсон, са Оксфорда, иначе онтомолог (стручњак за инсекте), заинтересовао за живот шумских паразита. Желео је да сними филм о њима, сложен процес њиховог убацивања у кору дрвећа, како се хране, размножавају. Али, макро објективи који су се могли наћи у трговинама нису били довољни за то. Да би снимао изблиза морао је да осветли објекат јаком

светлошћу, али је при том топлота пројектора била сувише јака, па су инсекти буквално горели! Џералда Томсона је чиста мука натерала да измисли филтере од стакла који су пропуштали светлост а задржавали топлоту.

Цео живот кроз рупицу од чиоде

Друга невоља биле су вибрације мотора камере које су се још више увећавале због макро објектива. Професор се и овде снашао. Оперетио је камеру

једно за друго захваљујући коме нема више тешкоћа с вибрацијама, а за снимање малих објеката створили су такозвани сноркел, неку врсту перископа. Сложеном игром огледала сноркел хвата светлост и увећава је. Довољно је врхом чиоде направити рупицу на врху тучка и лупа сноркела ухватиће цео његов унутрашњи живот, опрашивање, размножавање.

Тако су тројица оснивача оксфордског научног филма, биолози и зоолози по струци, и сами постали

сека и специјализованих студија.

Најзанимљивији пројекат на који се моментално спремају чудаци са Оксфорда јесте снимање микроорганизама, а затим планирају да пређу на микро снимање човекове околине и „историје наше планете“.

Снимаће Земљу, слику по слику, педантно и стрпљиво као кад се прати излажење пилета из љуске јајета. Стицајем срећних околности ауто-пут М-40 између Лондона и Оксфорда биће ускоро про-

дужен тако да ће пролазити на само неколико километара од лабораторије. Питер Паркс и Шин Морис снимаће у одређеним размацима најситније промене на пољима, постављање асфалтних трака, све до појаве првих аутомобила. Снимање историје Земље трајаће 10 година, а судећи по темпу њиховог рада, ово ремек-дело стрпљивости и микро технике видећемо – 1997. године! Зна се и колико ће филм трајати: непuna три сата.

В. М.

У СТУДИЈУ МИНИ БОА, НА ЕКРАНУ АНАКОНДА – Тренутно се у Оксфордској студији снима до сада најспектакуларнији филм о змијама. Гледаоци ће моћи да прате како боа гони жабу; пре тога змија је морала да прогута објектив и камеру који као какав ендоскоп (справа за снимање унутрашњих органа) показују све што се дешава у бојном јењаку

и радну платформу са пола тоне гвожђа и тако „смирно“ кадрове.

Пратећи шта ради професор Томпсон, његови ученици Шин Морис и Питер Паркс направили су два инструмента без којих се данас не може замислити снимање изблиза: постоље на коме су и објекат и камера, причвршћени

главни сниматељи и редитељи. Данас они по наруџбини највећих телевизијских центара у кратким панталонама крстаре светом и снимају живот копнених и водених животиња, на свих пет континената. У међувремену ова шака учених авануриста створила је велико и јако предузеће са тридесет и пет запослених, више од-

ЕКИПА
ОКСФОРДСКИХ
НАУЧНИКА КОЈА СЕ
СПЕЦИЈАЛИЗОВАЛА
ЗА ФИЛМСКЕ ЕФЕКТЕ
ОДУШЕВЉАВА
ХОЛИВУД.
„СТРУЧЊАЦИ ЗА
НЕМОГУЋЕ“, ЗООЛОЗИ
И БИОЛОЗИ, ПОЧЕЛИ
СУ ДА ПРАВЕ
НЕОБИЧНЕ И
ЗАНИМЉИВЕ
ТЕЛЕВИЗИЈСКЕ
СПОТОВЕ ЗА РОК
ЗВЕЗДЕ

АМАЗОН НА БЕТОНУ – У рову дугачком 30 метара – права цунгла. Лијане су увезене из Бразила, земља узета с околних британских поља

О ЊЕГОСЛАВУ ПУХАРИЋУ ПИСАЛИ СМО У ЈЕДНОМ ОД ПРЕТХОДНИХ БРОЈЕВА, КАО ЧОВЕКУ КОЈИ ЧЕТРДЕСЕТ ГОДИНА ТРАГА ЗА РАТНИМ ФОТОГРАФИЈАМА ОТКРИВАЈУЋИ НА ЊИМА НЕПОЗНАТА ЛИЦА И ЊИХОВЕ СУДБИНЕ, И ТОМ ПРИЛИКОМ ОБЈАВИЛИ ПРВУ ПРИЧУ. ОВО ЈЕ НАСТАВАК О СУДБИНАМА НАЈМЛАЂИХ БОРАЦА НОВЈ.

ДО БЕОГРАДА КОЊ МА ЗА РЕПОВЕ

СТАНКО ПОПОВИЋ, НАЈМЛАЂИ РАТНИ ИНЖЕЊЕРАЦ, НИЈЕ БИО МАЊИ ОД ПУШКЕ, ЊЕМУ СУ ПУШКУ СКРАТИЛИ. УМЕО ЈЕ ПОНЕКАД, ДА СА ЈЕДИНИЦОМ ПУТУЈЕ СКРИВЕН У ВОЈНИЧКОМ КАЗАНУ...

Дуго сам покушавао да дућем у траг судбини дечака са фотографије, превише озбиљног за своје време. Међутим, и време је било озбиљно. Нисам знао ни где је направљен овај ратни снимак. Истина, били смо саборци, знао сам му и име – Станко Поповић – али то је било све. Ратни вртлог нас је раздвојио, а у миру човек често пожели да што пре заборави све оне страхе. Временом, у памћењу остане места само за лепо...

Потрага за Станком Поповићем потрајала је неколико година. Налазио сам његове саборце и од њих прикупљао парчиће судбине најмлађег борца у партизанској инжењерији. Напокон сам пронашао и Станка Поповића, у Травнику, где је службовао као официр ЈНА. Сазнао сам да је фотографија направљена у тек ослобођеном Београду, 22. октобра 1944. У то време Станко је био курир команданта Првог батаљона инжењеријске бригаде Врховног штаба НОВ и ПОЈ.

У фотографској радњи у Београду, 22. октобра 1944. десетогодишњи Станко Поповић први пут је стао пред објектив

Четрдесет и две године касније, поново Београд...

ПАЗИ, ПТИЧИЦААА!

ПОСВЕ НЕУОБИЧАЈЕНО, ЗАРОБЉЕНОГ КУРИРА МИХАЈЛА ЈАШИЋА НИСУ РАЗОРУЖАЛИ НЕГО СУ, ОСМЕХУЈУЋИ СЕ, КРЕНУЛИ ДА ГА ФОТОГРАФИШУ...

Ратни (лево) и поратни снимак Михајла Јашића

њего поприлично големо наоружање, и за руку и за око.

Тринаестогодишњак је тада извојевао једну од првих победа, добио је право да – поред скраћене италијанске пушке и две бомбе о појасу – носи и тај пиштољ. Разлог: врло брзо је научио да вешто барата њим, данима потајно вежбајући.

Курирски задаци, поред храбрости, уз свој опис „радних обавеза“, захтевали су још и вештину, домишљатост и хладнокрвност. Михајло Јашић био је и по том питању сасвим пристојно наоружан. Редовно је преносио пошту из чете у Штаб одреда, а кад је ситуација захтевала стизао је и до прилично удаљених батаљона. Увек на време и увек с пошљом скривеном на најневероватнијим местима.

Онда, било је лето 1943, важна порука батаљону који се налазио у селу Дубраве. Дечак је прописно салутирао и одјурio. Све до друма Млиниште-

Кад комесар за неког каже да је љубимац чете, онда је то сасвим сигурно тако. Комесар је био Риста Гаврић, одред Гла-

мочко-ливањски а љубимац тринаестогодишњи курир Михајло Јашић.

И он је, наравно, имао проблема да нађе одећу,

обућу, напокон и наоружање примерено свом расту. Све се то средило, једино је било муке кад је, касније, у борби запленио пиштољ и пожелео, по сва-

ку цену, да га задржи. Разуме се, борац и ваља да буде пристојно наоружан, само је невоља кад је Михајло Јашић био у питању што је и тај пиштољ био за

Сустрет са деветогодишњим дечаком описао ми је његов тада претпостављени Милутин Деспотовић Омладинац, носилац Споменице 1941, данас пуковник ЈНА у пензији.

— После жестоких борби у четвртој и петој офанзиви — каже Деспотовић — наша Инжењеријска чета Врховног штаба стигла је у Доњи Вакуф. Ноћ мрачна, ни прст пред оком не видиш. Варошицом сам корачао с прстом на обарачу. Никад не знаш ко може из мрака... И цап-царап! Што сам се уплашио, прст ми се укочио на обарачу! Из мрака ме је нешто шчепало за ногу. Пипнем, осетим — дечак. Дрхтури... Испричао ми после да му је окупатор побио део фамилије, спалили му кућу, он једва умакао...

И тако је, 15. августа 1943. Пионирска инжењеријска чета Пратећег баталјона Врховног штаба добила новог борца, најмлађег у партизанској инжењерији. Пушку је једва држао па су морали да је скрате.

Саборци сведоче да није било задатка који није на време и како ваља извршио. Једном — било је то у време десанта на Дрвар — умало да изгуби главу. Немачки падобранци устремили су се према пећини и командант Омладинац наредио је повлачење, уз борбу, дакако. Међутим, Станко је пожелео да се докопа немачког падобрана од шарене свиле и за-

петљао се у бодљикаву жицу. Непријатељ све ближи. И у последњем тренутку, како се то каже, извукли су га. После грдњи које је добио било је смећа: Станко је успео да свилу падобрана трампи за намирнице и дуван за старије саборце...

Прича о најмлађем борцу партизанске инжењерије слична је судбинама многих његових вршњака, оним ратним. Дуги и усиљени маршеви обарали су почесто и много снажније и искусније борце. Станко је, међутим, све издржао. Умногосте захваљујући и лукавству: умео је кришом да се завуче у војнички казан натоварен на коње или да се, тако је стигао и до Београда, ухвати коњма за репове. Саборци не памте да се неки коњ некад побунио.

За ратну причу Станка Поповића везан је и говор на Радио-Београду кад се обратио вршњацима и позвао их да пруже сву помоћ неопходну да се, колико-толико, залече ране тек ослобођеног главног града...

Поратни пут Станка Поповића опет је везан за униформу, тада већ и за пушку сасвим пристојне величине. Завршио је Школу везе Југословенске народне армије, службовао у многим местима у земљи, чувао мир никад мирног Синаја... Данас је потпуковник у Београду...

☆

— Гламоч, код села Хасанбеговци. Тамо га је изненадила немачка заседа.

Војници су, чини се, били више изненађени што је заробљеник голобради дечак, па још наоружан до зуба. У том гушању Михајлу је спала титовка и зарадио је неколико модрица пре него што је поново имао на глави. Немци нису могли, причаће касније Јашић, а да се не осмехну.

Убрзо су однекуд искрсли војници с фотоапаратима и говорећи нешто на немачком, можда оно „пази, птичица“, са свих страна фотографисали збуњеног курира. Нису га чак ни разоружали то се можда, сматра данас Јашић, може објаснити њиховом жељом да тамо некој својој команди или новинама пошаљу фотосе заробљеног партизана. Тада тога није био свестан.

Немци су се спремили за покрет, а још увек наоружаног тринаестогодишњака сместили на зачеље колоне, на седиште иза возача мотоцикла. Колона

се прашњавим друмом запутила према Гламочу.

Све време пута курир Гламочко-ливањског одреда вребао је прилику за бекство. И у једној оштрој кривини, кад је возач сву пажњу усмерио на то како да је савлада, Михајло Јашић је муњевито скочио. Уз то и вешто јер је Немац тек кад је изишао из кривине схватио да је сам на мотоциклу.

Немачки меци углавном су полетели насумце јер је дечак већ бежао супротном страном. Кад је, без даха, стигао у своју чету, у почетку му нису поверовали да је тако наоружан успео да побегне Немцима. Помогло му је сведочење мештана села Хасанбеговца који су и чули и видели пуцњаву, пре тога и заробљавање...

Михајло Јашић је после рата одлучио да свој живот посвети оружју, службујући у јединицама ЈНА. Пензионисан је у чину пуковника оклопних и механизованих јединица.

☆

Забавников свет компјутера

КАКО ПОСТАТИ ПРАВИ АВАНТУРИСТА

После неколико текстова о стратешким играма од овог броја почиње, назовимо га тако, фељтон. У многим рачунарским часописима, као што је на пример „Свет компјутера“, постоје посебне рубрике посвећене искључиво авантуристичким играма. Наши „авантуристи“ могу ту да нађу бројне текстове о играма овог типа, као и нека решења. На жалост, 95 одсто наших авантуриста не може да се похвали ни једном самостално решеном авантуром...

Читаоци „Забавника“ моћи ће од идућег броја да нађу бројне савете да би лакше схватили логику играња, а многи и да усаврше знање енглеског језика. На крају серије текстова биће нешто и за оне који планирају да пишу своје

су The Hobbit или Sherlock, о којима је „Забавник“ већ писао.

Даље, осим текстуалних, постоје и MAP-CONTROL авантуре које су по изгледу сличне стратешким играма, јер је испред играча све време мапа простора по коме се креће а на њој је обележено место на ком се играч тренутно налази. Овакве игре своде се углавном на истраживање по мапи и не омогућавају кориснику да ближе комуницира са рачунаром, као што је случај са текстуалним авантурама. Типичан представник оваквих игара је OUT OF SHADOWS, игра која осим MAP CONTROL-а има и елементе текстуалне авантуре.

Осим наведених појављују се и авантуре контролисане менијима, као што

рачунара базираних на раду са сличицама (иконама) које рачунару дају извесне инструкције, популарност икона све више расте. Тако се појављују и игре контролисане искључиво иконама. Типичан представник је FOURTH PROTOCOL који је једно време био изузетно популаран и код нас.

Последњи тип авантуристичких игара су оне са LANDSCAPING системом. Ко год је видео игру THE LORDS OF MIDNIGHT могао је да се диви програмеровој маштовитости: графички је дочаран пејзаж предела у ком се играч налази, а у зависности од тога како се он креће мења се и тродимензионална слика испред њега: планине које су у даљини и изгледају сићушне постају, како им се играч при-

Илустровао: Дигитрије Костић

авантуре било уз помоћ неких од помагала (као што су познати програми Quill и Illustrator, било у бејзику или машинцу).

У овом броју нећемо се задржавати око самог појма „игра авантура“ јер сматрамо да је тај појам јасан свима који имају кућни рачунар. Више ћемо се окренути подврстама игара које могу да се уврсте у авантуристичке. Најпопуларније су класичне текст — авантуре са или без графике која треба играчу да дочара атмосферу локације на којој се налази. Добар пример за такве игре

су игре DANGER MOUSE IN BLACK FOREST. На некој од локација рачунар испише листу могућих операција и он бира ону која му у датом тренутку највише одговара. Овакве игре имају често и доста текста који описује извесне догађаје у игри, али овакве авантуре су исувише „круте“ и скучене за играча јер не може у потпуности да користи машту тражећи решење. Насупрот томе, програмерима је код оваквих игара посао врло лак...

Са појавом Macintoshа и Atarija ST и великог успеха оперативних система тих

ближава, све веће, док коначно не дође у њихово подножје... Мада све то изгледа лепо, одузима доста меморије, тако да су команде најчешће само оне основне које су играчу потребне за игру...

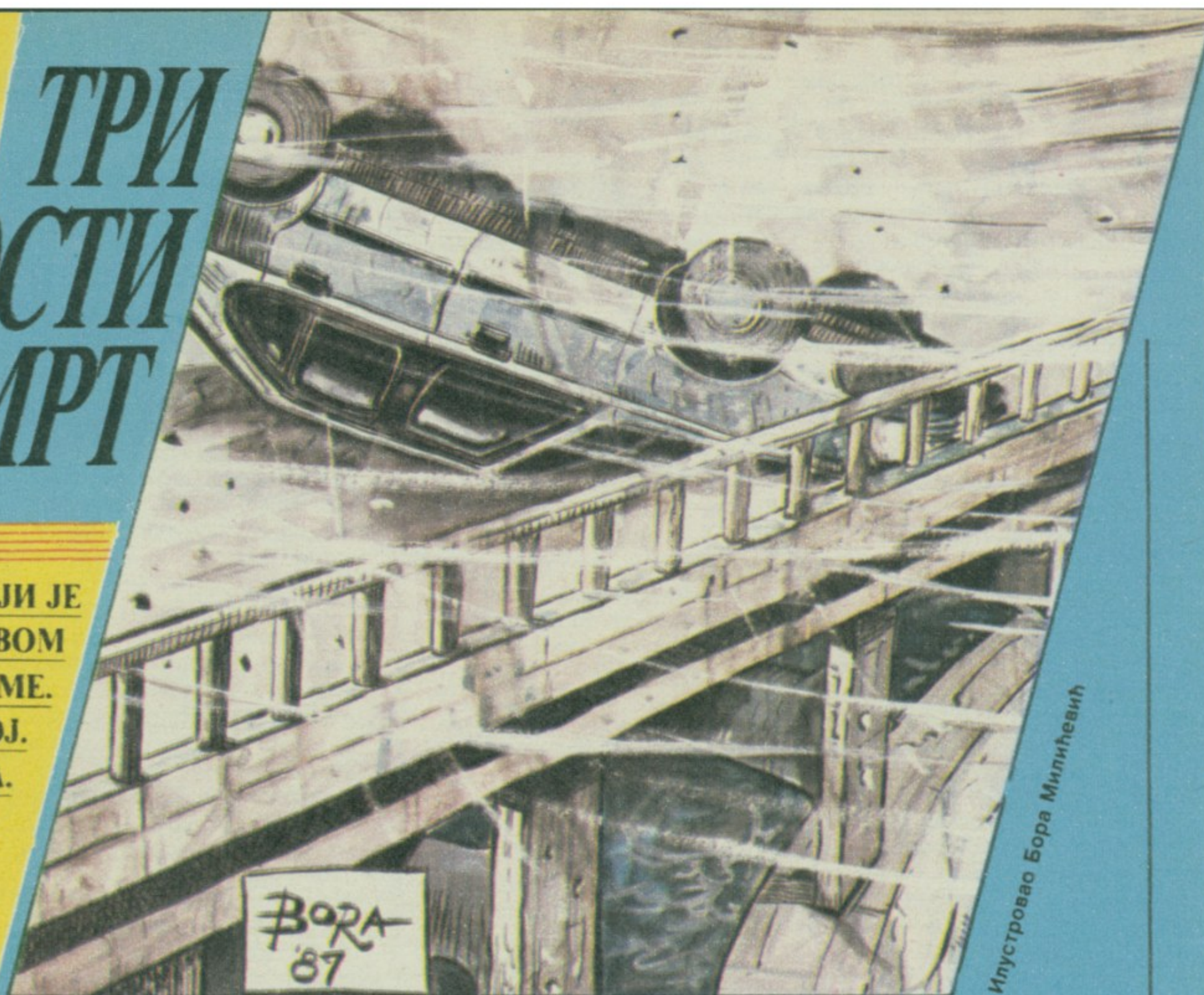
Пошто су најбројније текстуалне авантуре, о њима ће у наредним текстовима бити највише речи. О акционим авантурама као што су BATMAN или MARSPORT нећемо писати.

У идућем броју „Забавника“ читајте о најпознатијем британском „произвођачу“ авантура: то је Лелвел 9. **Никола Попевић**

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ **ТРИ** МОГУЋНОСТИ ЗА ЈЕДНУ - СМРТ

**ТИТОВ МОСТ, БЕТОН КОЈИ ЈЕ
СПОЈИО КОПНО С ОСТРВОМ
КРКОМ, ПАМТИ МНОГЕ ДРАМЕ.
ОВО ЈЕ ПРИЧА О ПРВОЈ.
НЕУЛЕПШАНА ЈЕ И ИСТИНИТА.
ГЛАВНИ (АНТИ)ЈУНАК ЈЕ
ДИРЕКТОР ОБЛИЖЊЕГ
АЕРОДРОМА**

Илустровао Бора Милићевић

Јутро је било прохладно, с прилично jakim ветром. Уосталом, права је реткост да је на Крку сасвим мирно. Мешање хладног ваздуха што стиже с висова Велебита и топлог из Бакарског залива зачас се углавном ненадано, претвори у буру. Бодули, како себе често називају мештани нашег највећег острва, навикли су на та изненађења.

Предраг Ђорић, директор аеродрома на Крку, мештанин је. Истинита, с фамилијом већ подуже живи у Ријеци, али често преспава код мајке у Добрињу, двадесетак километара од аеродрома. Другог децембра 1983. био је у канцеларији тачно у 7 часова. Обавеза је било преко главе. Ваљало је, пре свега, видети шта је са списима које је за потребе аеродрома „Ријека“ припремала Привредна комора нашег највећег лучког града.

Телефонски позиви били су узалудни. Из Коморе се нико није јављао. Дотичне предлоге ваљало је проучити и припремити за предстојећу седницу Радничког савета. Није било друге. Предраг Ђорић морао је пут Ријеке, да сам, на лицу места, види шта је с тим папирима.

Десетак минута чекао је шефа рачуноводства. Она је, такође, имала неке обавезе у Ријеци. Међутим, изненадни послови спречили су је да заједно с директором седне у нови службени „рено 18“. Предраг Ђорић је кренуо сам.

Метеоролошка служба на једном од наших најновијих аеродрома у тим тренуцима регистровала је ударе буре између 40 и 50 чворова на сат, односно испод 100 km/h. Ништа необично за тај крај и за то годишње доба.

Рефул с хриди

Директор Ђорић је рачунао да ће до Ријеке, неких тридесетак километара, стићи врло брзо. Откад је отворен мост који је повезивао копно с Крком – 19. јула 1980. – више није требало чекати ред за трајект, губити драгоцено време. Трајект „Кимно“ припадао је историји.

Неколико пута од Омишаља, где је стациониран аеродром, бура је добро продрмала „рено 18“. Није то ништа, толико је већ прелазио тај део пута да ударима ветра није придавао посебну пажњу. Обрадовао се кад је видео да је рампа која упућује на мост, дугачка 1430 метара отворена. Значи све је у реду, возила могу преко моста. Јер, кад бура достигне одређену брзину опасну по безбедност саобраћа-

ја, мост се затвара. Инстинктивно је погледао на сат – 7.33“. Бели „рено 18“ неколико пута се, сасвим благо, занео док је пролазио Мали лук (или мост) који спаја обалу Крка с острвом Свети Марко. Ово баш пише, са зебњом је промрмљао директор Ђорић и лагано подигао ногу с папучице за гас. Ваља сад прећи део од Светог Марка до копна, много дужи и изложенији ударима буре.

Није честито превалио ни стотинак метара, кад га је нешто, у првом тренутку није био свестан шта буквално залепило за леву ограду моста. (Раздвојили и данас могу да виде оштећење на металној оградли!) Онда стравичан прасак, попуцала су сва лева стакла на аутомобилу.

Рефул, удар буре, одбио се о хриди Св. Марка и, попут бумеранга, вратио аутомобилу. „Рено 18“ сад је полетао на другу страну. Ђорић се уплашио да ће поломити волан колико га је стегло. Срећом тек касније ће се показати колика је то срећа била, био је толико присебан да окрене кључ у контакт-брави и угаси мотор.

230 km/h

Ветар као да се за тренутак скрио ко зна где. Онда нови удар, аутомобил је зачас био на другој страни моста. Предраг Ђорић, у то време имао је 120 килограма, стресао је главом, и среће ли, угледао аутомобил неке здравствене установе. Прошао је према копну, ка Ријеци. Јавиће људима на рампи о невољама „реноа 18“. Сваког тренутка мора стићи помоћ.

Помоћ није стигла. Директор ни данас не зна разлог. Тек, аутомобил је наставио стравичан плес. На мосту само он и бура. Бели, још и нови, „рено 18“ нас је био на точковима, следећег тренутка кровом је клизио коловозом моста. Стешињен између седишта и крова – Предраг Ђорић. Беспомоћан.

Покушај да ногама отвори врата већ добро искривљене шкољке аутомобила био је узалудан. Удари буре нису јењавали. Мало-мало и Ђорић је, од тумбања четвороточкаша и ударања главом о кров, губио свест. Помоћ, очекивана, није стизала. Можда га они из амбулантних кола нису видели?! Чудно, прошли су тик уз њега.

Удари буре нису престајали. На аутомобилу је пукао акумулатор, систем за хлађење, страдале цеви за довод горива. Киселина, антифриз и бензин – помешани – запљускивали су унутрашњост „реноа

18“. Ђорић није могао ни руке да подигне и заштити лице и очи. Распомањена природа понгравала се аутомобилом.

Ни данас, три и по године касније, не могу да се ослободим тог ужаса – прича директор аеродрома на Крку. – Нисам могао сам да прекратим муке, да не патим. Несрећа се постарала да не могу да бирам. Могао сам да погинем ако ме ветар баши с оградe у осамнаест метара дубок понор, колико је мост био изнад успенушане воде. Друга, нимало лепша могућност, била је да страдам од киселине, антифриза и бензина. Варница зачас скочи и поста-нем жива буктиња. Срећом сам угасио мотор. А с обзиром да бура није имала намеру да престане, могао сам за тих 10-12 сати и да се смрзим. Ваља имати у виду да је био децембар...

У тим тренуцима директор Ђорић није видео шансу да извуче живи главу. Чак и да је успео да се како-тако искобеља из смрског аутомобила, вероватно би га ветар, као перце, одувао у море. Више није могао ни да гледа. Из очију му је цурила крв коју није могао ни да обрише. На памет су му, по сопственом признању, падале сузе кћерке Марије. Шта је дете криво да памти оца само са фотографија?!

На мосту је и даље трајао стравичан плес аутомобила без контроле. Бура није јењавала. Предраг Ђорић је у ретким тренуцима свести покушавао да израчуна колико је већ дуго у чељустима поамне природе. Узалуд. Стешињен између седишта и крова смрског аутомобила није могао ни да се помери. Уз то, киселина из акумулатора и антифриза уништила му је рожњаче...

Око 9.30 случајно је наишло возило Југословенског нафтовода у потрази за кваром на мрежи. О невољама белог „реноа 18“ обавестили су раднике на рампи која се затварала са тзв. ријечке стране. Помоћ је, овог пута, стигла врло брзо. Брзо, међутим, нису успели да извуку возача из аутомобила. Радили су пајсери, секачи.

С потресом мозга, изгорелим рожњачама, повредама кичме, Предраг Ђорић пребачан је прво у болницу у Краљевици, затим у Ријеку. После лечења, шест месеци боловања.

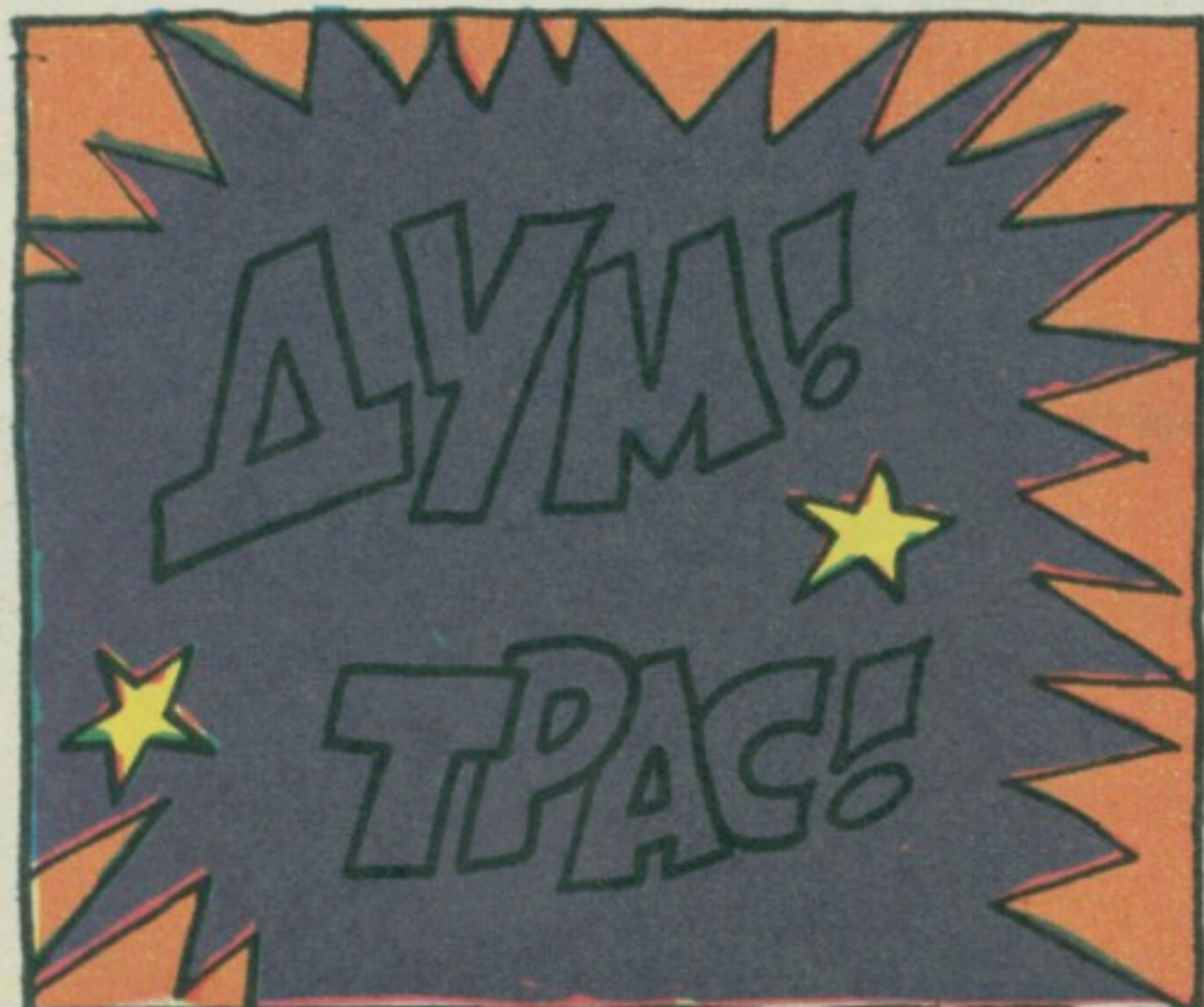
– И данас ме је страх кад прелазим мост – каже. – Паркирам ауто кад је брзина ветра 50-60 km/h. Онда је, израчунао сам касније, бура достигала и 230 на сат.

Петар Милатовић

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Ваше питање, наш
простопроширен одговор:
ЛАУРА ВУКОБРАТОВИЋ
– ДЕВОЈЧИЦА С ТРУБОМ

А ГДЕ ЈЕ КАНДИДАТ?

– ПИТАО ЈЕ
ПРЕДСЕДНИК
ЖИРИЈА КАД СЕ
ПРЕД ЊИМ
ПОЈАВИЛА СИЋУШНА
ДЕВОЈЧИЦА С
ИНСТРУМЕНТОМ
МАЛТЕНЕ ВЕЋИМ ОД
СЕБЕ

Труба уз мушкарца иде,
уз особу „слабијег по-
ла“ – не. То би била
прва предрасуда. Ако се
неко женског рода баш и
одлучи да свира тај ин-
струмент, мора да буде,
како се оно каже – корпу-
лентнији. Друга предрасу-
да. И да сад не набрајамо

и остале погрешне пред-
ставе о труби.

Уместо тога најбоље ће
бити да вас упознамо с Ла-
уром Вукобратовић, пет-
наестогодишњом Новоса-
ђанком. Она већ више од
десет година свира трубу.
До ње смо дошли захва-
љујући једном вашем пис-

Лаура Вукобратовић је већ гостовала у Београду, Ти-
тограду, у свом граду је свирала небројено пута. А у
будућности? Све зависи колико ће бити истрајна

му. Јелена Андрић из Чач-
ка питала нас је која је
жена у Југославији прва
свирала трубу.

Почели смо да се распи-
тујемо. Од професора Вин-
ка Валечића, шефа Катед-
ре за дуваче на Факултету
музичких уметности у Бео-
граду, сазнали смо да

жена-професионалаца до
сада није било. Била је
једна у Сарајеву, али ни
она није свирала трубу у
неком симфонијском или
било ком другом „званич-
ном“ оркестру. Рекао нам
је за Лауру Вукобратовић
која је ове године заврши-
ла 10. разред или, по ста-

ПИТАЊА
СА
ОСМЕ
ТРАЧНИЦЕ

ДРМАТОР

2 У којој земљи се пољско
цвеће може наћи и усред
зиме?

1 Све куће у селу имају ро-
дино гнездо на крову,
осим једне. Каква је власник
те куће?

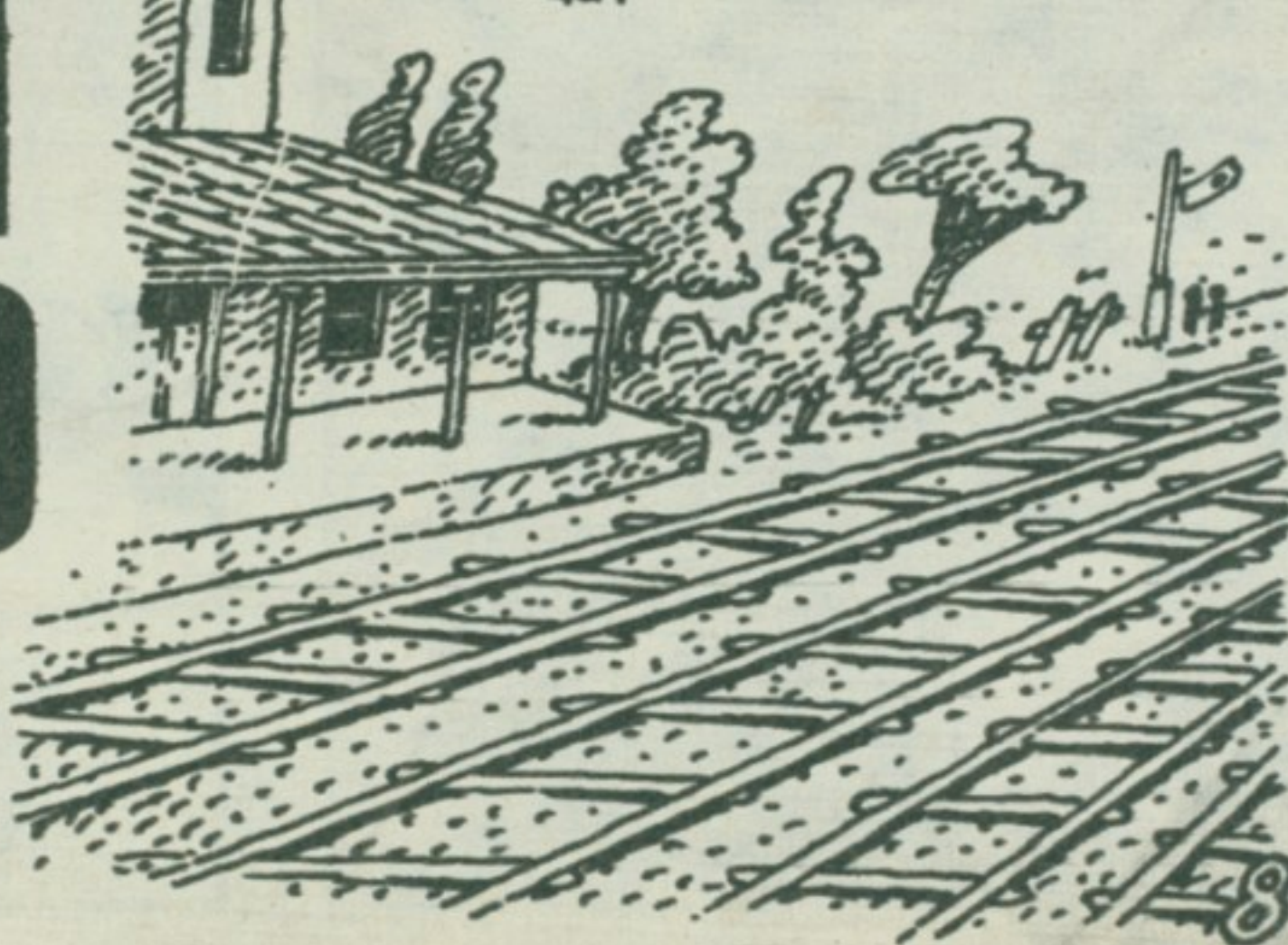

НА ОВА ПИТАЊА ЈЕ НЕМОГУЋЕ ОДГОВОРТИ
ПОМОЋУ ОБИЧНЕ ЛОГИКЕ, АЛИ АКО ВОЛИТЕ ИГРЕ
РЕЧИ... БИЋЕ ВАМ ЛАКО.

ЈЕ СТАРИ ЛЕКАР

3 Да ли на свакој железнич-
кој станици постоји осмат-
рачница?

ром, другу годину средње музичке школе „Исидор Бајић“ у Новом Саду.

Пробила је лед

Лаура је доскора била једина девојчица која је на савезним такмичењима свирала трубу. Може се рећи да је она на неки начин „пробила лед“. Више није једина, сада има девојчица које су кренуле њеним стопама и усудиле се да се окрену, како се погрешно мислило, типично мушком инструменту.

Лаурина мајка свира тромбон, четири године старији брат Игор – трубу (ове године је завршио прву годину Академије). Лаура је још са две године уживала да слуша брата али то јој није било довољно. Безуспешно је покушавала да и сама „извуче“ тон из трубе.

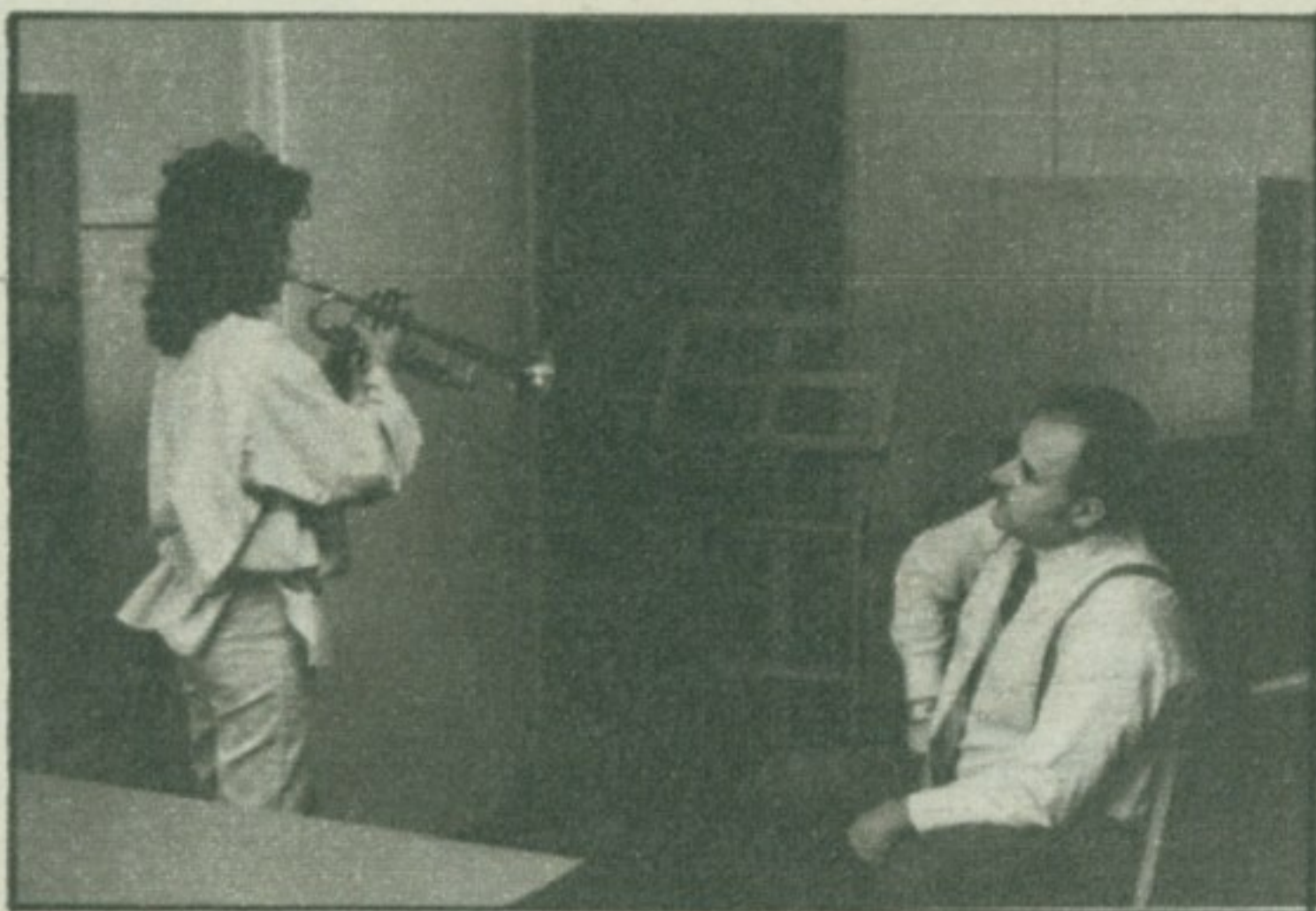
Школује се код професора Дубравка Марковића који води класу лимених дувача у школи „Јосип Славенски“. Он је грди да не вежба довољно, да би могла још боље резултате да постиже, али очигледно је поносан на своју ученицу. Док се Лаура загрева или, како се то у њиховом жаргону каже – раздувава, професор Марковић нам објашњава да је труба физички један од најнапорнијих инструмената, да се за

трубу треба одредити рано, најкасније до девете године, и да је најважније правилно развити мишиће усана и читавог фацијалног дела односно – „поставити маску“.

Једном су га неки пријатељи, после концерта за трубу и оркестар приказаног на телевизији, питали да ли је извођач свирао на плеј-бек. Чудно им је било да се није напрезао, да му образи нису били надувени. То погрешно веровање није случајно. Кад се помисли на два најчувенија трубача свих времена, Диззи Гилеспија и Луиса Армстронга – Сачма, одмах су вам у глави њихове слике са образима који прете да ће се распукнути.

Већа од краљице

Кад се једном овлада техником дисања, добијањем тона вибрацијом усана, правилним постављањем усана, труба није проблем. Наравно, да би се свирала све боље, као и сваки инструмент, неопходно је пуно вежбе. А Лаура? Она је до сада имала већ седам солистичких концерата. Последњи је био у децембру прошле године у новосадској катедрали. Уз пратњу оргуља извела је барокни програм. Пошто је сав у горњем регистру, у високим тоновима, тежак је за из-

Професор Дубравко Марковић пажљиво прати сваки Лаурин покрет, указује јој на грешке, бодри је

И ТУТАНКАМОН ЈЕ ВОЛЕО ТРУБАЧЕ

Најстарији приказ трубе потиче из Египта из другог миленијума пре наше ере, а најстарије сачуване трубе (сребрна и бронзана, обе без усника) су из времена владавине Тутанкамона. Инструменте типа трубе употребљавали су Асирци, Грци, Римљани. Код античких народа труба се користила као ритуални и ратнички инструмент. Тек крајем 15. века јавља се труба слична данашњој. Од тада се израђивала у различитим величинама, обично од месинга, ретко од сребра. Почетком 17. века труба почиње да се користи у оркестралној музици.

Користе се трубе B (сопранске), у D (понекад и C), затим трубе у F или Es (алт) и ниске (бас) трубе у B или у C. Труба је заступљена у симфонијским и оперским оркестрима, у војној музици и у различитим плесним саставима. У цез-саставима труба је један од најважнијих мелодијских инструмената.

За соло трубу писало се све више почевши од 18. века – Хендл, па Моцарт, Хајдн...

вођача. Лаура је доживела овације.

Почела је да се појављује на јавним концертима

врло рано. Оног дана кад је полагала пријемни испит у школи снимала је за ТВ емисију „Звуци музичких

инструмената“. У десетој и једанаестој години појављивала се у опери „Аида“.

Уз смешак нам каже да је у „Аиди“, свирајући фанфару, била виша и од саме краљице. Заједно са члановима оркестра који су свирали фанfare (можете ли да замислите малешњу девојчицу међу озбиљним музичарима?) била је на високом постољу, на самој позорници новосадског позоришта.

– И моји пријатељи су, у почетку били сумњичави. Како то да сам се определила за трубу. Мислили су да труба крешти, да је прегласна. Понекад свирам на седељкама, сад сви знају колико труба може да буде нежна кад, на пример, изводим „Фантазију“, композицију свој професора, или мој „Растанак“.

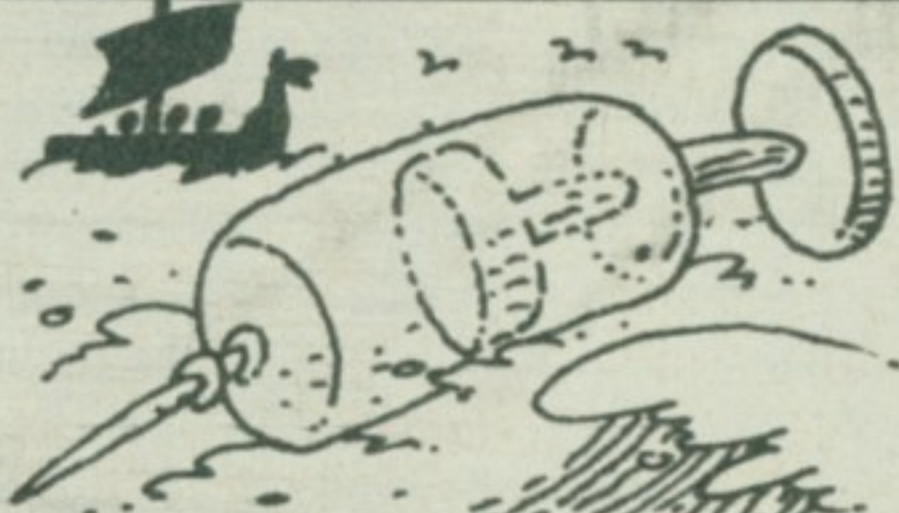
Лаура Вукобратовић ради и вежбе за јачање трбушних мишића. Сад већ свира и мању трубу која је тежа за извођење (што је инструмент мањи, теже је из њега „извући“ тонове). Одбија да се пореди с Керол Даун Рајнхарт, Американком, најчувенијом трубачицом међу женама која сада ради као професор на Бечком конзерваторијуму. Можда само по томе што је Керол ситна као и Лаура.

В. Софреновић

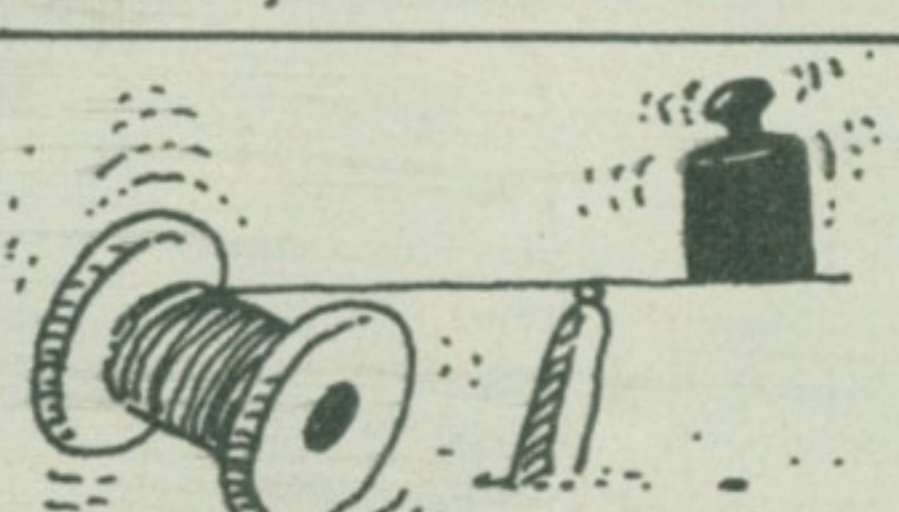
4. Како студент медицине може да постане невролог?

5. Ако докторира под старост, како ћете га назвати?

6. Богиње Хера и Афродита прогониле су Одисеја, али се он није плашио. Зашто?

7. Како од жице могу да се праве полуге?

8. Зашто је боље имати слона него кита?

9. Како бисте новијим изразом назвали црквено појање?

10. Да ли се фармерке скупљају после прања?

11. Шта је то екстремиста?

12. Како се чита „УЈИ“?

ОДГОВОРИ

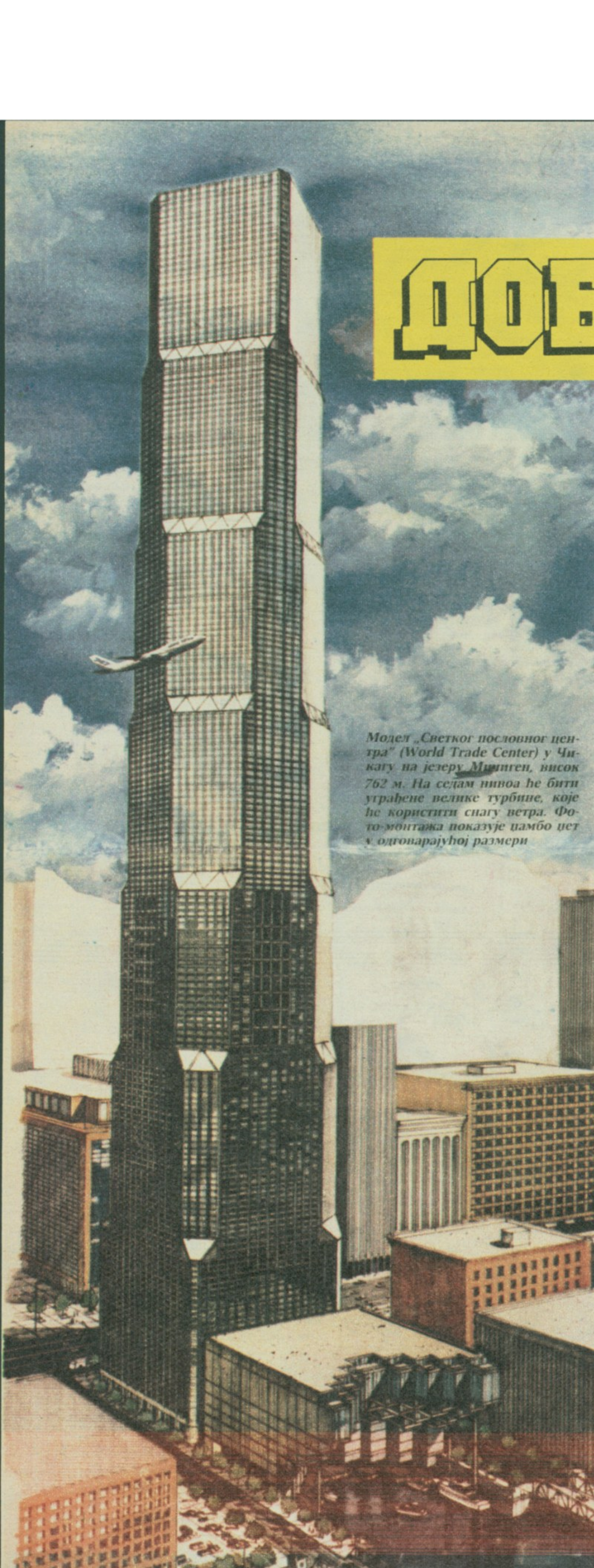
12. Није родољуб.
11. Пољској.
10. Само ако постоји четврти колок.
9. Одлучи да постане урлог, на се предомисли.
8. Дрматор.
7. Био је вакцинасан против богиња.
6. Жлица се пресеца на два и добију се две полу-жлице.
5. Зашто што слон може да по-служи као наслон, а кит не може као нажит.
4. Поп-музика.
3. Не. После прања свака жури кући да свом фан-меру спреми вечеру.
2. Бизнис трендов.
1. Није, наопако!

Т. О.

КАД ЈЕ ЗГРАДА КАО

ДОБРО ЈУТРО

Модел „Светског пословног центра“ (World Trade Center) у Чикагу на језеру Мичиген, висок 762 м. На седам нивоа ће бити уграђене велике турбине, које ће користити снагу ветра. Фото-монтажа показује памбо цет у одговарајућој размери

**УПРКОС ЧИЊЕНИЦИ ДА
СТАНОВНИКЕ
ЦИНОВСКИХ
ОБЛАКОДЕРА НИКО НА
СВЕТУ НЕ МОЖЕ ДА
СПАСЕ ОД МОРСКЕ
БОЛЕСТИ, ГРАЂЕВИНЕ
БУДУЋНОСТИ УЗДИЋИ ЋЕ
СЕ ЈОШ ВИШЕ. И ЗВАЋЕ
СЕ - СВЕМИРОДЕРИ**

Сваког јутра, нешто пре пет сати, са 103. спрата највише зграде на свету, Куле Сирс у Чикагу, неко од одговорних из Радио-компаније CBS јавља слушаоцима: „Добро јутро, даме и господо! Не би требало да возите 34. улицом, скрените у 36. На Хајвеју 1 је застој у саобраћају. Користите Авенију Медисон...“ Слушаоци, возачи аутомобила који сваки дан журе према центру, слепо му верују јер он са највише тачке у граду сигурно најбоље види.

Сирс је истински симбол гигантоманије, доказ о борби за моћ и престиж у градњи. Висок 443 метра, за 26 метара је виши од до тада највишег Светског трговачког центра у Њујорку (сада други на свету са 417 m), а за 62 метра надмашује некад највиши њујоршки облакодер, чувени Емпајер Стејт Билдинг (данас четврти).

Сирс је грађен скоро у исто време кад и наша Београђанка. Сливовиту представу о његовим димензијама добијамо кад упоредимо ове две зграде: чикашка кула висином надмашује београдску за више од четири пута (441 m према 100 m) и укупном површином преко десет пута (410.000 m² према 40.000 m²). Сирс је по много чему чудо савременог света. Шеснаест хиљада људи сваког дана креће према њему на своје радно место. До њихових канцеларија одводи их 98 обичних и 14 двоспратних лифтова.

Није онда ни чудо што је група познатих научника, истраживача и новинара, у анкети једног немачког недељног часописа, на листу нових светских чуда ставила баш Кулу Сирс.

Овим „краљем облакодера“ сигур-

но се дошло до највиших могућих граница у високоградњи. Па ипак, дали је то коначна граница?

Као свемирски брод

Амерички писац Норман Мајлер, забринут због ужаса који носи савремена урбанизација, упутио је неимарима будућности следећи савет: „Ако желимо да у Америци остану мали градови, стари квартави, ако желимо да сачувамо оно неколико улица у којима се осећа атмосфера 19. века, ако не желимо да живимо у граду гиганту, у граду без краја и почетка, ако желимо да сачувамо јасно оцртану границу града да би се недвосмислено видело да смо изашли из њега и доспели у поље, у шуму, онда морамо да следимо само један пут: град треба да расте у висину, а не у ширину, он мора да се устреми у небо...“

Бум облакодера, посебно оних које већ зову „свемиродери“ долази тек сада. Они су потпуно аутоматизовани и компјутеризовани. Рецимо, увођење затворене телевизијске мреже с фотоелектричном хелијом омогућује да се контролише свака просторија у згради и региструје улазак непознатих особа. Облакодер Светског трговачког центра има 65 хиљада сензора или термичких, фотоелектричних и ултразвучних детектора који управљају радом свих уређаја и одмах откривају кварове и опасности од

СТО НАЈВИШИХ

Од 100 највиших зграда на свету - 80 су у САД, у Канади 5, Јапану 4, Сингапуру 3, Аустралији 2, у Хонгконгу 2, Пољској 1 (Прва палата културе и науке са 42 спрата и висином од 241 метар налази се на 34. месту) и по једна у Јужној Кореји, Мексику и Пенангу.

Најнижа од највиших зграда, Садерн Бел Билдинг у Атланти (САД) има 46 спратова и висином од „само“ 206 метара.

Сви облакодери углавном су од челичне конструкције - њих 65, 22 су од челика и бетона, а само 13 од бетона.

ЧЕТИРИ „БЕОГРАЂАНКЕ“

ИЗНАД ОБЛАКА

пожара. Облакодер овог типа личи на свемирски брод на лансирајућој рампі: уређаји за контролу су истог типа, чак се и производе у истим фабрикама.

Од сто највиших зграда на свету само осам су мешовите: и пословне и стамбене. Али, данас се настоји да се баш ове две функције комбинују. Облакодер осигуравајуће компаније Џон Хенкок, такође подигнут у Чикагу (седми на свету по висини) обезбеђује станове за 1700 запослених и њихове породице, али ту су и бројне продавнице, школа, банка, неколико ресторана, позориште... Теоријски, станари уопште немају потребу да изађу из зграде.

Кров за 50 милиона људи

Њујорк ће за коју годину поново бити рекордер: опет ће имати највишу зграду на свету. Доналд Трамп, њујоршки бизнисмен, ове године почиње да гради такозвани „телевизијски град“, а један објекат у том граду биће и око 500 метара висока зграда од 150 спратова. Завршетак радова предвиђа се у 1992. години. Првих 50 спратова издаће се као пословни простор, док ће преосталих 100 бити стамбени. После овога Трамп предвиђа још једног цина који неће стајати на полуострву Менхетну, већ ће, што је јединствено у свету, израњати из реке. На 60 метара под водом Ист Ривера притоке Хадсона, наишли су статичари на гранит и помоћу бетонских инјекција поставиће темеље за овај суперторањ. Да ли ће ови гиганти бити заиста и саграђени, није још сигурно. До сада су камен спотицања били протести грађана, као и недостатак дозволе за градњу.

Визионари будућности ипак иду даље. Тако је совјетски архитекта Дрјазгов дао пројекат зграде која може да се вине до три километра и прими преко 50 милиона људи, а на простору који данас има ужа Москва. За обичне смртнике ово личи на фантастику, а стручњаци су Дрјазгову доделили Државну награду СССР-а за овај пројекат будуће зграде-града јер сматрају да у његовој визији има реалности.

Тај исти смртник запитаће се исто тако како је могуће да се један овакав облакодер не сруши под налетом снажних ветрова. Израчунато је да би се тренутно највиша грађевина на свету Сирс, у случају да има коју десетину спратова више, на јаком ветру нагињала и по 20 метара, ако се

ОД ПАРНОГ ДО САМОХОДНОГ ЛИФТА

Градња облакодера ишла је укорак са техничким проналасцима и новим могућностима које су они пружали. Најпре је Е. Г. Отис на изложби индустријских достигнућа 1854. године у Кристалној палати Њујорка морао да понуди свој лифт на пару, да би људи били сигурни да неће морати шест спратова, и више, да дахну пешачећи. Кључну улогу имали су и следећи технички проналасци:

- електрична сијалица Т. А. Едисона, да осветли и канцеларије у лавиринтима зграда.

- телефон, проналазача Рајса, Бела и Хјуза, који је скратио удаљеност између канцеларија.

- вероватно и уређај за климатизацију који је боравак у вавилонским кулама новог доба учинио подношљивим и на највишим летњим температурама.

Када се пре стотинак година једно осигуравајуће друштво у Чикагу уселило у прву пословну зграду на свету високу 52 метра отпочео је јуриш на висине. Први облакодер био је висок 260 m а саграђен је 1913. године. Занимљиво је да је управо у доба економске кризе оживела градња облакодера. Пример: Емпајер стејт билдинг (Empire State Building) са 381 m висине био је 42 године рекордер међу солитерима. Тек 1973. Светски пословни центар (World Trade Center) померио је рекорд на 412 метра.

Техника грађења временом је невероватно напредовала.

Једно поређење то јасно показује - у Светски пословни центар са његових 100 спратова уграђена је иста количина челика као у Крајслер билдинг (Chrysler Building) који важи за најлепши облакодер на свету. Међутим, Крајслерово здање, настало 1930. године, са својих 319 m је за трећину ниже. Слично је и са Емпајер стејт билдингом: 3000 радника подигло је основну конструкцију у рекордном времену од 23 недеље, али је начин градње захтевао 57.000 тона челика. Само 70 одсто ове количине било је довољно за 100 m високи Џон Хенкок центар (John Hancock Center) у Чикагу.

И још нешто. Опет нам је потребан проналазачки дар неког мистера Отиса. Јер лифтови, који обично имају брзину од 24 km/h (у Сиерс тауеру су подешени на 33 km/h, са 36 km/h достигли би апсолутну границу коју може да поднесе наш центар за равнотежу. Ако већ не може брже, мора да се нађе нов начин саобраћања, са боље осмишљеним системом лифтова. Трејд сентер (Trade Center) има готово 200 лифтова, а у будућности ће бити потребно много више. Мораће да буду још рационалније подељени на експресне и лифтове за ниже спратове, а и њихов капацитет мора да се повећа, мада они и сада висе на једном једином челичном ужету. Тако, уз остале снове имамо још један: самоходни лифтови који се као мрави сами пењу и спуштају.

пре тога не сруши. У Светском трговачком центру већина запослених пати од морске болести јер се ова зграда на ветру није удаљавајући се и по три метра од вертикалне осе.

Али, сензори непогрешиво бележе сваку промену у дубини тла или у ваздуху. Кад ветар достигне критичну тачку и облакодер почне да се љуља, они активирају контролни хидраулични клип у основи конструкције - да би се његовим померањем ослободио читав сноп нарочитих каблова. Облакодер почиње да се понаша

као човек на ветру: нагиње се у правцу ветра.

Упркос расправи „за“ и „против“ оваквих горостаса од грађевина, људи ће сигурно наставити да, градећи их, освајају небеске висине. Ибрахим ел Демирда, са Универзитета у Каиру, каже: „Они који не воле да живе на 50. спрату једноставно нису навикнути. Али, навићи ће се, као и први водоземац који је изашао да живи на копну.“

С. Ивановић

Сли
архитекта:
висина
од 841 метара
План за
Ерин
центар
(Erewhon Center)
у Хјустону
предвиђа
да 207 спратова
држи челик
конструкција
са дијагоналним
потпорним системом

НЕ МОЖЕ ЧОВЕК ДА ИЗГРДИ НИ РОЂЕНУ МАЧКУ

Мери Смит из Лидса у Великој Британији написала је врло оштро писмо Друштву за заштиту животиња. У њему се, на

две куцане стране, жали на „бруталан однос свог суседа господина Лава према мачки“. Друштво је узело ствар у своје руке и сместа послало једног свог члана да испита ствар. Овај је утврдио да „господин Лав испољава нетрпељивост према свом

кућном љубимцу (мачки) тако што – виче на њу!“ Предат је суду и кажњен са 50 фунти. ■

УНИФОРМА НЕ ЧИНИ ЧОВЕКА, АЛИ УНОСИ ЗАБУНУ

Натењел Бенчли се сећа како је, док је био дете, једном ручао са оцем, писцем Робертом Бенчлијем, у луксузном холивудском ресторану:

„Када смо завршили и пошави кући, отац је пришао униформисаном човеку који је у стању мирно стајао испред врата ресторана и љубазно му се обратио: – Да ли бисте нам, молим вас, позвали такси?“

Човек се окренуо и ледено га одмерио: – Веома ми је жао, али ја сам случајно адмирал Морнарице Сједињених Америчких Држава! – Одлично – одговорио је отац – онда нам позовите ратни брод!“ ■

ВАШИ ЈАДИ САТИРУ ЊЕНОГ ПСИХИЈАТРА

Напис изнад шанка у једном бару на булевару Вентура у калифорнијском граду Сан Фернанду:

„НАЈЛЕПШЕ МОЛИМО ДА СЕ НЕ ЈАДАТЕ НАШОЈ ШАНКЕРИЦИ. ТО УЗНЕМИРАВА ЊЕНОГ ПСИХИЈАТРА“ ■

ВЕЛИКА ТАЈНА УСПЕХА

Амбициозан али пословно необдарен млади човек скупио је храброст, пришао великом њујоршком бизнисмену и упитао га:

– Да ли бисте хтели да ми откријете тајну успеха?

– Једноставно – љубазно је одговорио милијардер. – Скочите чим вам се укаже права прилика.

– Да, али како ћу знати када је моја права прилика?

– Баш у томе је тајна – одбрусио је бизнисмен. – Мораћете непрекидно да скачете! ■

ДАНАС ЈЕ ЈУЧЕ

Дон Маркис, талентована ланчуга каква се ретко среће, бар у пословном Западном свету, увек одлаже за сутра оно што би требало да уради данас. Једног јутра уредник му је рекао да напише текст за поподневно издање новина.

Али, потребно ми је одмах – упозорио га је. – Да ли си у стању да текст за данас урадиш данас?

Наравно – одговорио је познати хумориста – довољно је да себе убедим да је данас јуче. ■

ЛОМИМО НОГЕ У ДУЕТУ

Повезаност близанаца је већ пословица. Многе ствари доживљавају и преживљавају у дуету. Ево још једног примера који потврђује ово „правило“. Ричард и Леонард Олзек, педесетогодишњаци, живе у Милвокију. Сваки од њих већ је давно основао породицу и живе у различитим крајевима град. Али, ове зиме, истог дана, готово у истом тренутку, само у друкчијим ситуацијама, сломили су леву ногу у чланку. Ричард је пао с мердевина, Леонард се оклизнуо на улици. ■

1:0

Када је Џон Колвил 1941. године одлазио са места личног секретара британског председника Винстона Черчила да би ступио у редове ратног ваздухопловства, повео се овакав опроштајни разговор:

– Колко имате година? – питао га је Черчил.

– Двадесет и шест – одговорио је Колвил.

– Наполеон је у двадесет шестој командовао италијанским армијама.

– А Вилем Пит је био председник британске владе у двадесет четвртој.

– Јелан – нула за вас! – насмејао се шездесетогодишњи Черчил. ■

ПОГОДИТЕ ПРАВУ РЕЧ!

– Је ли приметила како Марко пиљи у мене? – узвикује сва срећна девојка својој другарици. – Између нас двоје се очигледно одиграва некаква хемија флуида!

– Сигурна си да је баш хемија? – озбиљно ће другарица. – Мени то више личи на биологију. ■

ПОШТО ТУЦЕ ЛЕПИХ ПРИДЕВА?

У извесним деловима света тако рећи да нема онога што пословни људи не би учинили да се домогну добре рекламе при чему, понекад, благо речено, немају мере.

Познатом британском лингвисти професору Дејвиду Кристалу обратио се представник једног ланца продавница обуће. Читав разговор обављен је преко

телефона, а сводио се на следеће: може ли професор дотичну фирму да снабде извесним бројем речи погодних за рекламирање ципела?

– Шта имате на уму. Придеве? – упитао је Кристал.

– Па, даа... – чуо се глас с оне стране жице, али се видело да је човек у недоумици. – А колико наплаћујете по придеву?

Уверен да је реч о шали и да га то највероватније зове неко од његових колега с посла, Кристал је одговорио:

– Фунту и по за туце – и додао – Прилично се добро разумем и у именице и прилоге, знате.

На другом крају је на тренутак завладао мук, а затим се чуо глас:

– По два туцета од свега, молим вас. ■

ПАРТИЗАНИ:

КЛОПКА ЗА ДРАГОНА

ЦРТА: ЖУЛЕС РАДИМОВИЋ ПИШЕ: ЕРВИН РУСТЕМАГИЋ

У ГЛАВНОМ ШТАБУ ГЕСТАПОА У ЗАГРЕБУ...

ЈАСНО МИ ЈЕ ДА ЈЕ ГЕСТАПО
ОДГОВОРАН ЗА ОТМИЦУ
ШПИЛЕРА, АЛИ КАКВЕ ТО
ВЕЗЕ ИМА С ВАШОМ ПОСЕ-
ТОМ, ГОСПОДИНЕ ШТРУМ-
БАНФИРЕРУ?

ПА,
ВИДИТЕ,
ГОСПОДИНЕ ХЕЛЕР,
У ОТМИЦИ ШПИЛЕ-
РА УЧЕСТВОВАЛА СУ
ТРИ БРИТАНСКА КО-
МАНДОСА И ЈЕДАН
ПАРТИЗАНСКИ ПО-
РУЧНИК... ЖЕНА ПО
ИМЕНУ МУЊА...

ТА МЛАДА ЖЕНА
ЈЕ ДОБАР ПРИЈА-
ТЕЉ С МАЈОРОМ
ДРАГОНОМ КОЈИ
ПРИПАДА ТОЈ ГРУ-
ПИ И КОЈИ НАМ
ЈЕ ДО САДА
ПРАВИО НЕ-
ПРИЛИКЕ!

ХМ,
ДА...
НО, ЈОШ
УВЕК МИ
НИЈЕ ЈА-
САН РАЗЛОГ
ВАШЕ ПО-
ОТЕТЕ, ГО-
СПОДИ-
НЕ ШТРУМ-
БАНФИ-
РЕРУ?

ЕВО... МИ ИМАМО
СВОГ ЧОВЕКА МЕЂУ
ИЛЕГАЛЦИМА У
ЗАГРЕБУ И ОН НАМ
ЈЕ ЈАВИО ДА ЋЕ
МУЊА ВЕЧЕРАС ДО-
ЋИ У ЗАГРЕБ ДА
ПОСЕТИ ЊИХОВУ
ВЕЗУ У ГРАДУ!

АКО УХВАТИТЕ
МУЊУ, МОЖЕТЕ ЛА-
КО ПОСТАВИТИ КЛОП-
КУ ЗА ДРАГОНА! СА
ТЕ ДВЕ ПТИЦИЦЕ,
ГЕСТАПО ЋЕ СЕ БАР
МАЛО ИСКУПИТИ
ЗА ШПИЛЕРА... А
МОЖДА ЋЕ БРИ-
ТАНЦИ ПРИСТАТИ
И НА РАЗМЕНУ
ЗАРОБЉЕНИКА...

МИСЛИТЕ ЛИ
ДА ЋЕ ЈЕДАН
БРИТАНСКИ МА-
ЈОР ТЕК ТАКО
ДОШЕТАТИ ОВА-
МО ДА БИ ОСЛО-
БОДИО ЈЕДНОГ
ПАРТИЗАНСКОГ
ПОРУЧНИКА?

НЕ ЗАБОРАВИТЕ
ДА ЈЕ ТАЈ ПО-
РУЧНИК ЖЕНА!
ДОБРО НАМ ЈЕ
ПОЗНАТ ЊИХОВ
ОДНОС! ДРАГОН
ЋЕ СИГУРНО ДО-
ЋИ, МАКАР НА
СВОЈУ РУКУ, ПА ЧАК
РИЗИКУЈЕИ ВОЈ-
НИ СУД! БУДИТЕ
СИГУРНИ У ТО,
ГОСПОДИНЕ
ХЕЛЕР!

ТЕ ВЕЧЕРИ...

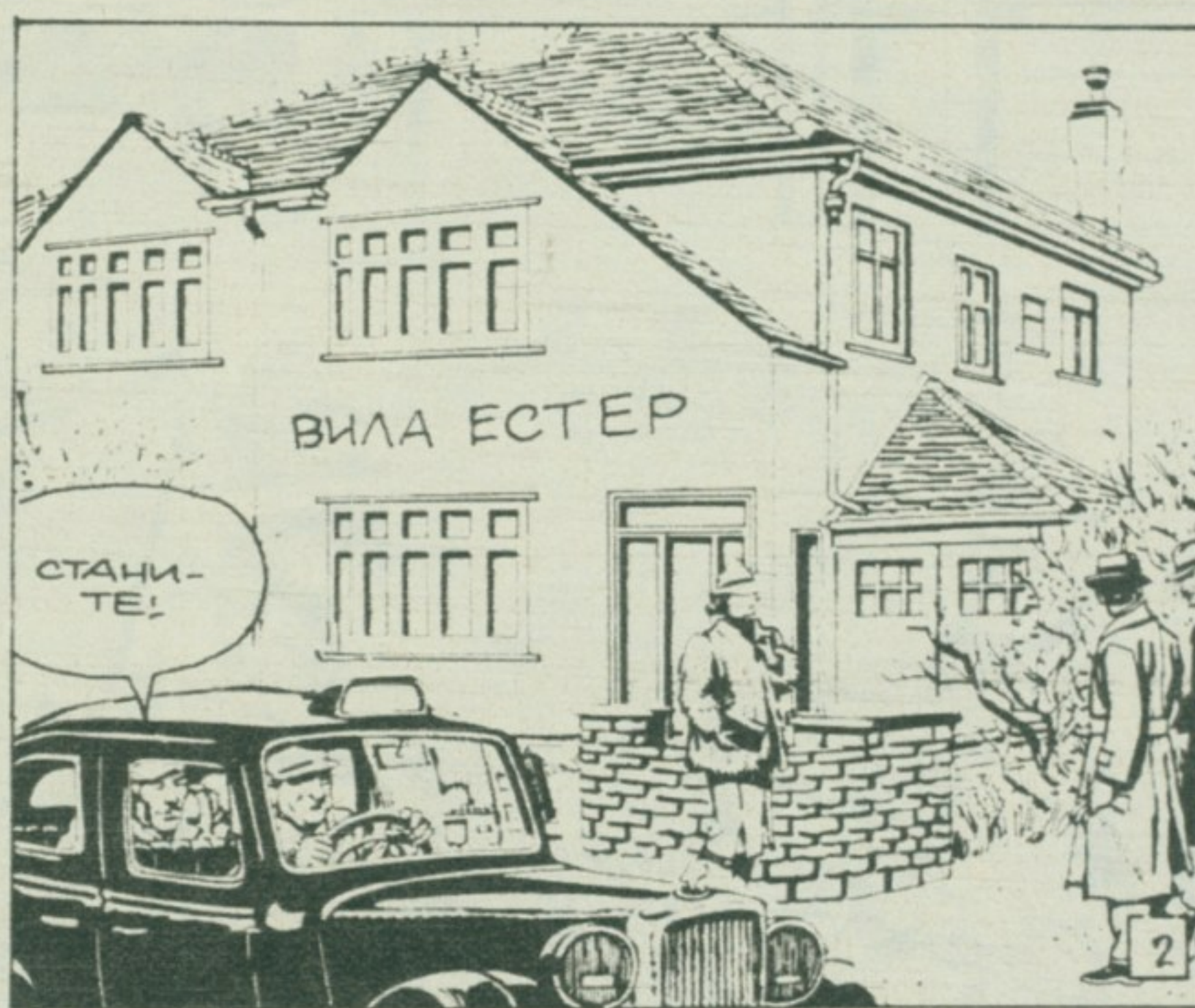
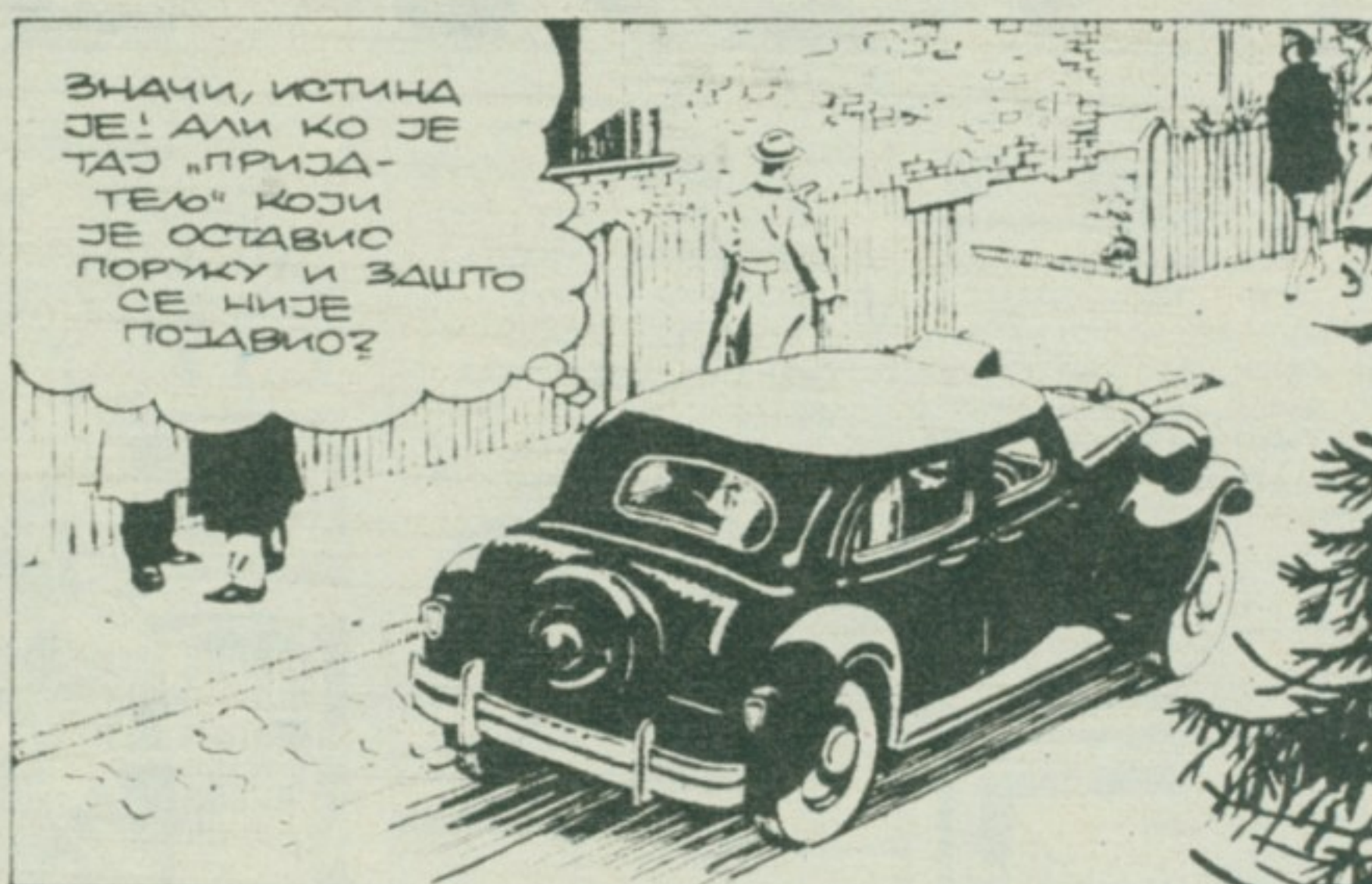
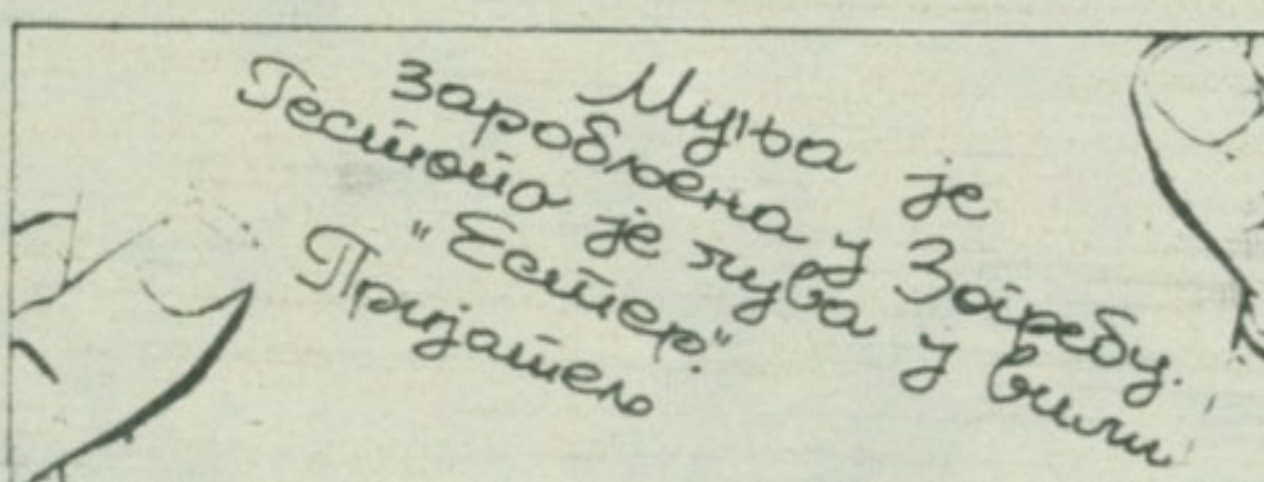
ГОСПОДИЦЕ,
ПОЗИТЕ С
НАМА!

ШТА?!
ШТА ВИ...
ОХ!

ГЕСТАПО!
ДО ЗАВОЛА,
КАКО
СУ ЗНАЛИ?

СУТРАДАН...

СЛУШАЈТЕ, ПОРМНИЧЕ ЏОЏЕ! МЕНИ НИКО НЕГЕ ДА НАРЕБУЈЕ! ЈА НИТИ САМ ВОЈНИК, НИТИ САМ ЗАПОСЛЕН У РАФ-У!

АЛИ, ОВО ЈЕ РАТ, ЧОВЕЧЕ, И СВАКИ МЕХАНИЧАР ЈЕ...

ПОЛА ЖИВОТА СУ МИ ОДУЗЕЛЕ ОНЕ БЕШТИЈЕ ОД ЧУВАРА У ОНОМ ПРОКЛЕТОМ АМЕРИЧКОМ ЗАТВОРУ... ЗАРЕКАО САМ СЕ ДА ЈУ КАД ИЗАЂЕМ БИТИ СЛОБОДАН ЧОВЕК, ИЛИ...

ИЛИ БЕШ НАПРАВИТИ РУСВАЗ ПОКУШАВАЈУЋИ ДА НА СИНУ ДОКАЖЕШ СВОЈА ПРАВА?

НИКАДА СЕ НЕГЕШ ПРОМЕНИТИ, СИНГ-СИНГ!

ДРАГОНЕ! ПРИЈАТЕЉУ МОЈ! ОТКУД ТИ У ОВОЈ РУПИ?

ОПРОСТИТЕ МИ ЗА ОВАКВО ПОНАШАЊЕ, ПОРМНИЧЕ, АЛИ СИНГ-СИНГ САМ КАЖЕ ДА НИЈЕ ВОЈНИК! С ВАШИМ ДОГЛАШТЕЊЕМ БИХ СВОГ СТАРОГ ПРИЈАТЕЉА МАЛО РАСХЛАДИО ПИВОМ У КАНТИНИ! ВРАТИЋУ ВАМ ГА ЗА ПОЛА САТА!

О, НЕ... БОЈЕ ДА ГА УОПШТЕ НЕ ВРАТЕ, МАЈОРЕ!

ХМ... ЗНАЧИ ТАКО, ПОТРЕБАН ТИ ЈЕ ТРАНСПОРТ ДО ЈУГОСЛАВИЈЕ? АЛИ, ШТА АКО ТЕ ОТКРИЈУ? У ОВИМ РАТНИМ УСЛОВИМА ТИ НЕ ГИНЕ...

ЗНАМ ТО БОЈЕ ОД ТЕБЕ! НЕ ПИТАМ ТЕ ДА ЛИ ЈЕ ТО ПАМЕТНО, НЕГО ИМА ЛИ НАЧИНА ДА СЕ ТО ИЗВЕДЕ?

НЕМАЈУ ДОВОЉНО МЕХАНИЧАРА, ГА ЈЕ ЏОЏЕ ТРАЖИО ДА ЈА БУДЕМ У ПРАТЊИ ТРАНСПОРТЕРА КОЈИ СУТРА УВЕЧЕ ВОЗИ НЕКЕ ДЕЛОВЕ ЗА АВИОНЕ НА БАЛКАН!

ДОБРО, ПРИСТАЈЕМ ДА ОДЕМ ТАМО И МОНТИРАМ ТЕ ПРОКЛЕТЕ ДЕЛОВЕ, АЛИ ПОД УСЛОВ ДА САМ ОДАБЕРЕМ ПОМОЋНИКА... НЕ ЖЕЛИМ ДА МИ ВАШЕ ШЕПТАЊЕ ОМЕТАЈУ!

ЕХЕЈ! ЗАР ЈЕДАН СТАРИ ПРИЈАТЕЉ И ЧАША ПИВА МОГУ ДА ИЗАЗОВУ ТАКО НАГЛУ ПРОМЕНУ МИШЉЕЊА?

СУТРАДАН УВЕЧЕ ЈЕДАН „ЛОКИД ВЕНТУРА“ БИО ЈЕ СПРЕМАН ЗА ПОЛЕТАЊЕ...

ПОЖУРИТЕ МАЛО, СИНГ-СИНГ! ПОЛАЗИМО ЗА ДЕСЕТ МИНУТА!

ДВА САТА КАСНИЈЕ...

УСКОРО СТИЖЕМО, ДРАГОНЕ! АКО БУДЕМО РАДИЛИ ЦЕЛУ НОЋ, ДО СУТРА БУ ОСПОСОБИТИ ТА ДВА АВИОНА, ГА РЕМО СЕ НЕКАКО ПРЕБАЦИТИ ДО ЗАГРЕБА!

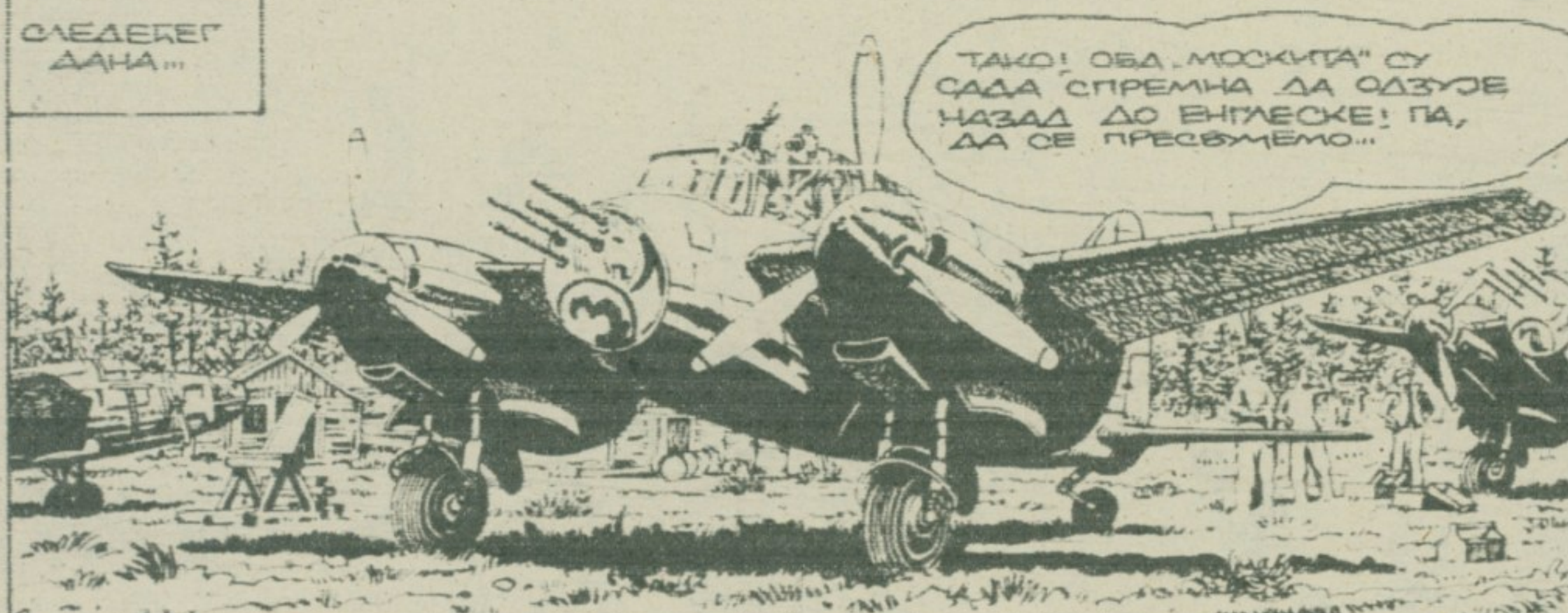
КАКО ТО МИСЛИШ МИ? У ЗАГРЕБ ИДЕМ САМО ЈА!

ПРИЧЕ ЗА МАЛУ ДЕЦУ, МОМЧЕ! САД СИ У ГЛАЗНОМ СОСУ И МОРАШ СЕ ЧУВАТИ И СВОЈИХ И ШВАБА! ЈА КАД ЗАВРШИМ ТЕ АВИОНЕ, НИСАМ ВИШЕ ОБАВЕЗАН ПРЕМА РАФ-У. ГА, МИСЛИМ ДА НЕГЕ БИТИ ЗГОРЕТ ДА ТИ МАЛО ПОМОГНЕМ!

СЛЕДЕКЕГ
ДАНА...

ТАКО! ОБА „МОСКИТА“ СУ
САДА СПРЕМНА ДА ОДЗУЈЕ
НАЗАД ДО ЕНГЛЕСКЕ! ПА,
ДА СЕ ПРЕСВУМЕМО...

...И
ПОЖУ-
РИМО
У...

ХЕЈ!
УТУЈЕШ
ЛИ
ОВОЗ
ШТА З?

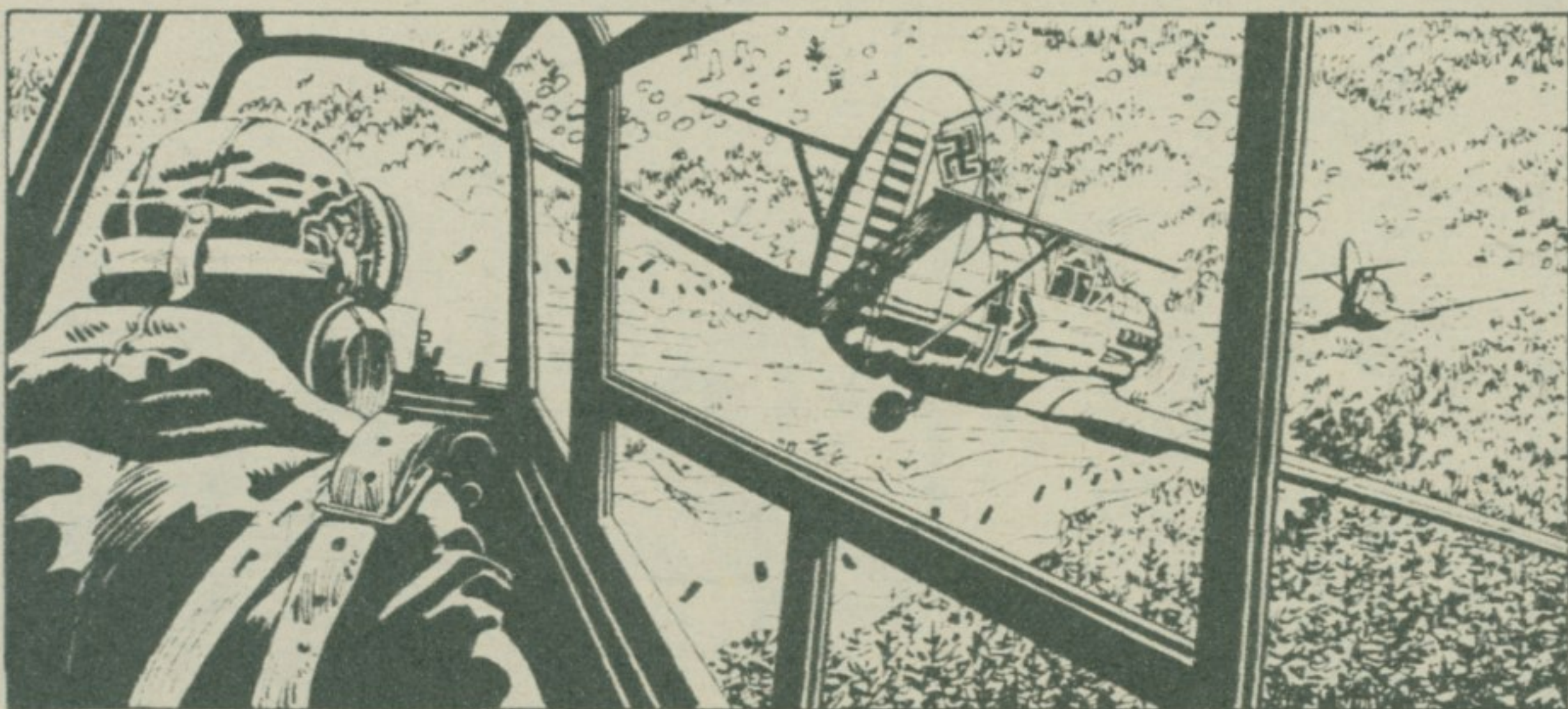
ШВАБЕ! У
ЗАКЛОН!

ПОЖУРИ, РОЈ!
ТАКО ТИ СВЕГА,
ПОЖУ-
РИ!

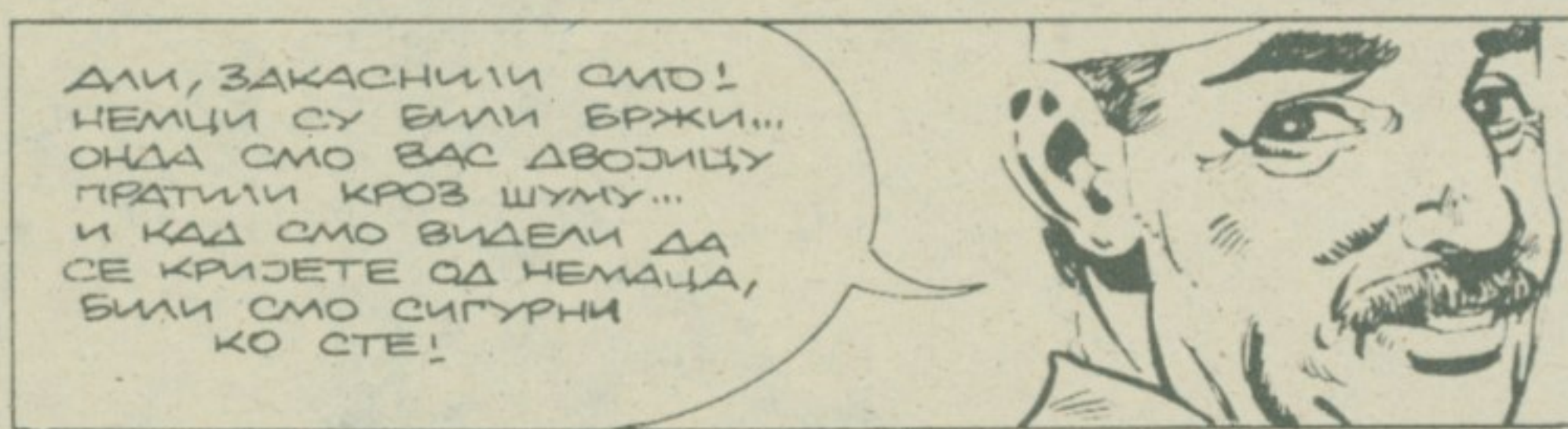
БЕШТИ-
ЈЕ!
ПРОКЛЕТЕ
БЕШТИЈЕ!

САД ЛЕЗИ И ЧЕКАО
ДА ТЕ ПОГОДЕ
ИЛИ ПРОМАШЕ! НИ-
КАД СЕ НИСАМ
БЕДНИЈЕ И БЕС-
ПОМОЋНИЈЕ
ОСЕЋАО!

У ШТАБУ
ГЕСТАПОДА...

"АЛИ
НИКАКО НЕ
МОГУ ДА ВЕ-
РУЈЕМ У ТО ДА
БЕ ДРАГОН ПО-
КУШАТИ ДА ЈЕ
САМ ОСЛОБОДИ!
ЈЕСТЕ ЛИ СИ-
ГУРНИ ДА..."

ПОТПУНО САМ
СИГУРАН, НИКЕЛ! ИМАМО
ЧОВЕКА МЕЂУ НИМА
КОЈИ ПРИСУСТВУЈЕ СВА-
КОМ НИХОВИМ САСТАНКУ!
СИНОП ЈЕ НАПРАВ-
ЉЕН ПЛАН АКЦИЈЕ...

ДРАГОН БЕ ПО-
КУШАТИ ДА ПРОД-
РЕ У ВИЛУ, А ОНИ
БЕ СЕ ДРЖАТИ ПО-
ДАЉЕ ДА МУ ШТИ-
ТЕ ОДСТУПНИЦУ У
САМАЈУ ДА ГА
НАПАДНЕТЕ ЈОШ!
У ДВОРИШТУ!

А
НАШ
ПЛАН?

НАШ ПЛАН ЈЕ ВЕОМА
ЈЕДНОСТАВАН; ПУСТИТЕ ГА
ДА УЂЕ У ВИЛУ И ОНДА ЈЕ
ТИХО ОПКОЛИТЕ! БИЋЕ ТО
ЛАК ПОСАО!

ХМ, ДА... ИПАК, ТО
МИ СВЕ ИЗГЛЕДА
НЕКАКО...

У НАШЕМ
ПОСЛУ СУМЊА НИКАД
НИЈЕ СУВИШНА, АЛИ ВИ
ИПАК ПРЕТЕРУЈЕТЕ, НИКЕЛ!
УРАДИТЕ КАКО САМ
РЕКАО! НИХОВА
АКЦИЈА ПОЧИ-
ЊЕ ВЕЧЕРАС
У ОСАМ!

ТЕ ВЕЧЕРИ...

НАДАМ СЕ ДА МИ ОНИ
НЕБЕ БИТИ ПОТРЕБНИ!

ДВА
ПИШТОЛА
БЕ БИТИ
ДОВОЉНА!
ЛАКШЕ БЕШ
СЕ КРЕТАТИ
НЕГО ДА НО-
СИШ АУТО-
МАТ!

СРЕДНО,
ДРУГОВИ!

ТИ ОСТАНИ У КУЊИ ДА
ПРИХВАТИШ НЕКОГА ОД
НАШИХ АКО ЗАПУСТИ!

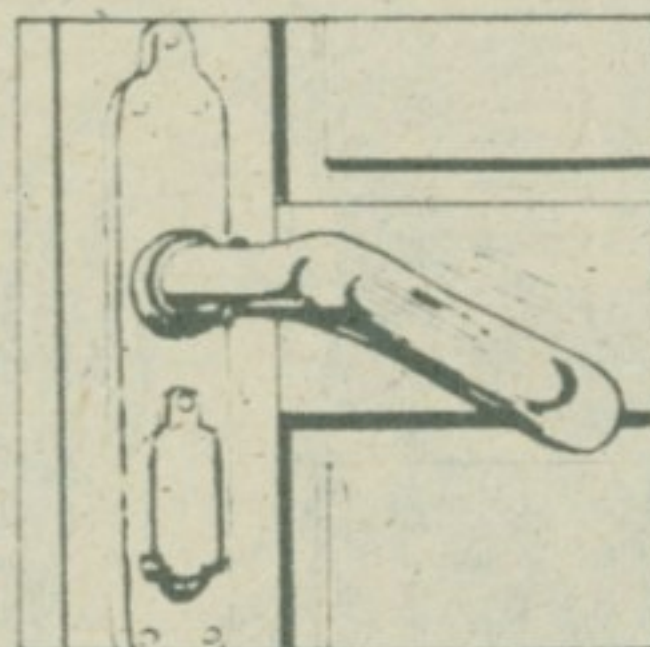
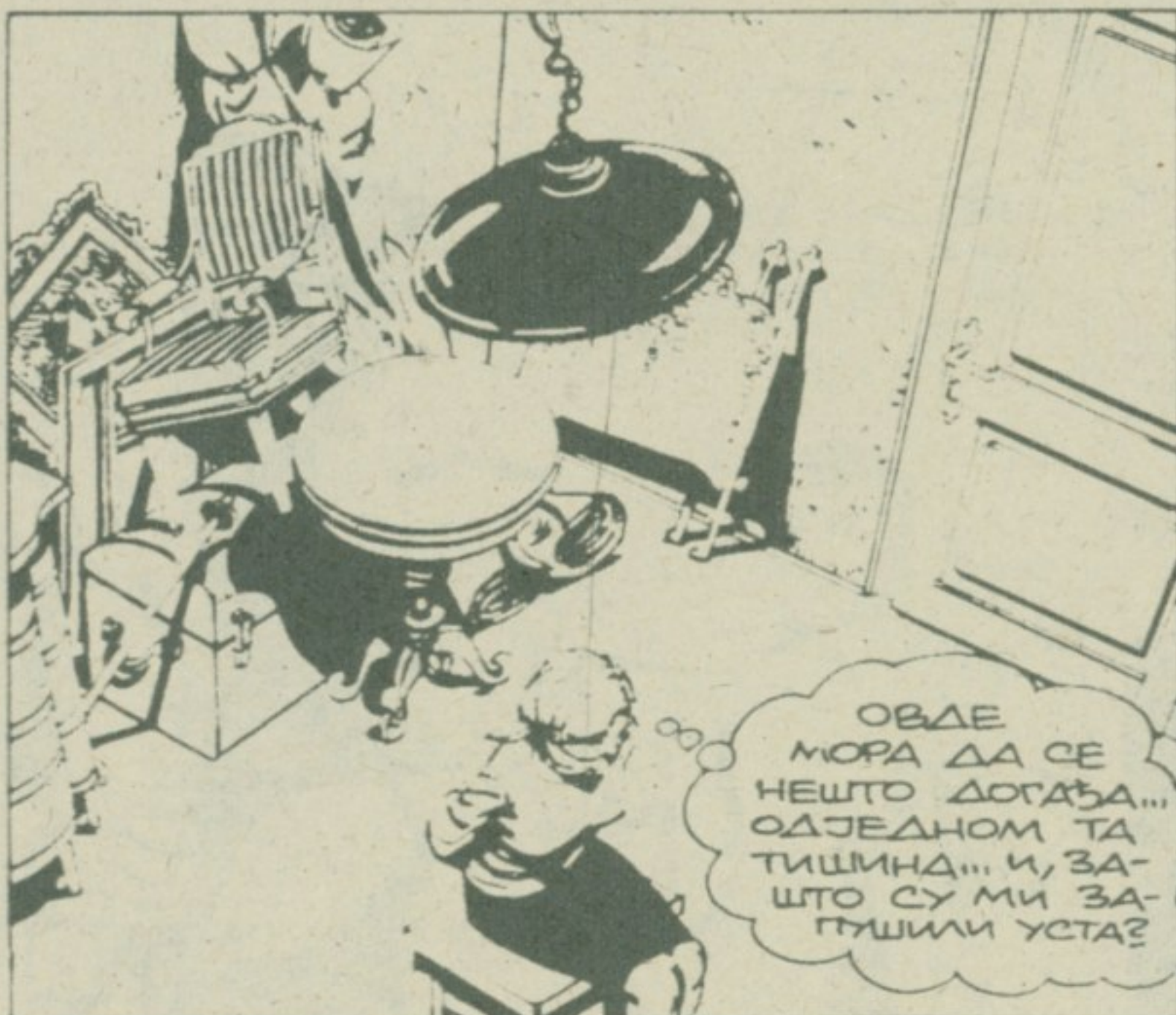

СВИЊА
ИЗДАЈНИЧ-
КА!

БЕШ ИМ ЈЕ ЗА-
ВНО... БЕШТИЈА!
БУДИ ОПРЕЗАН!

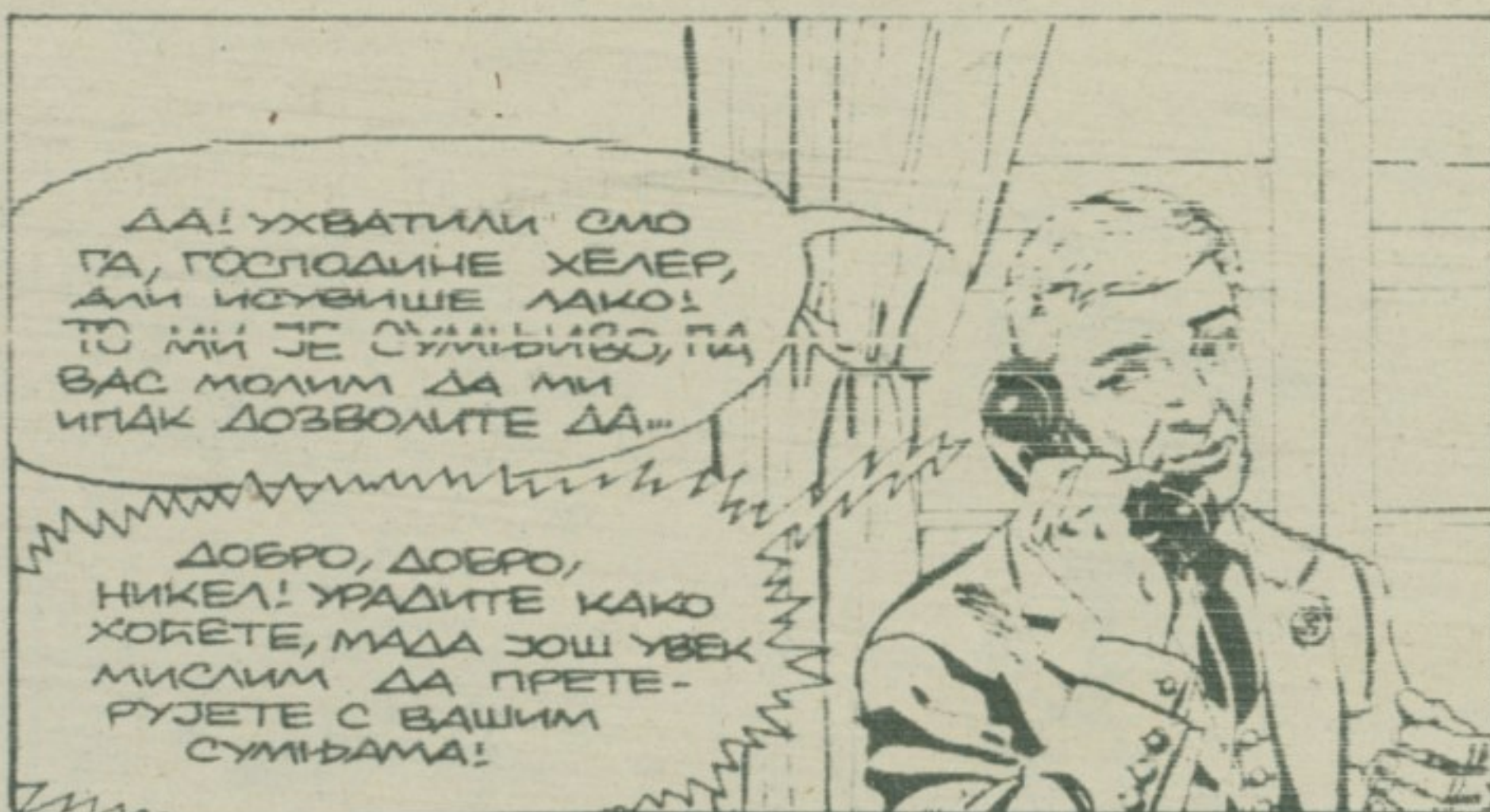

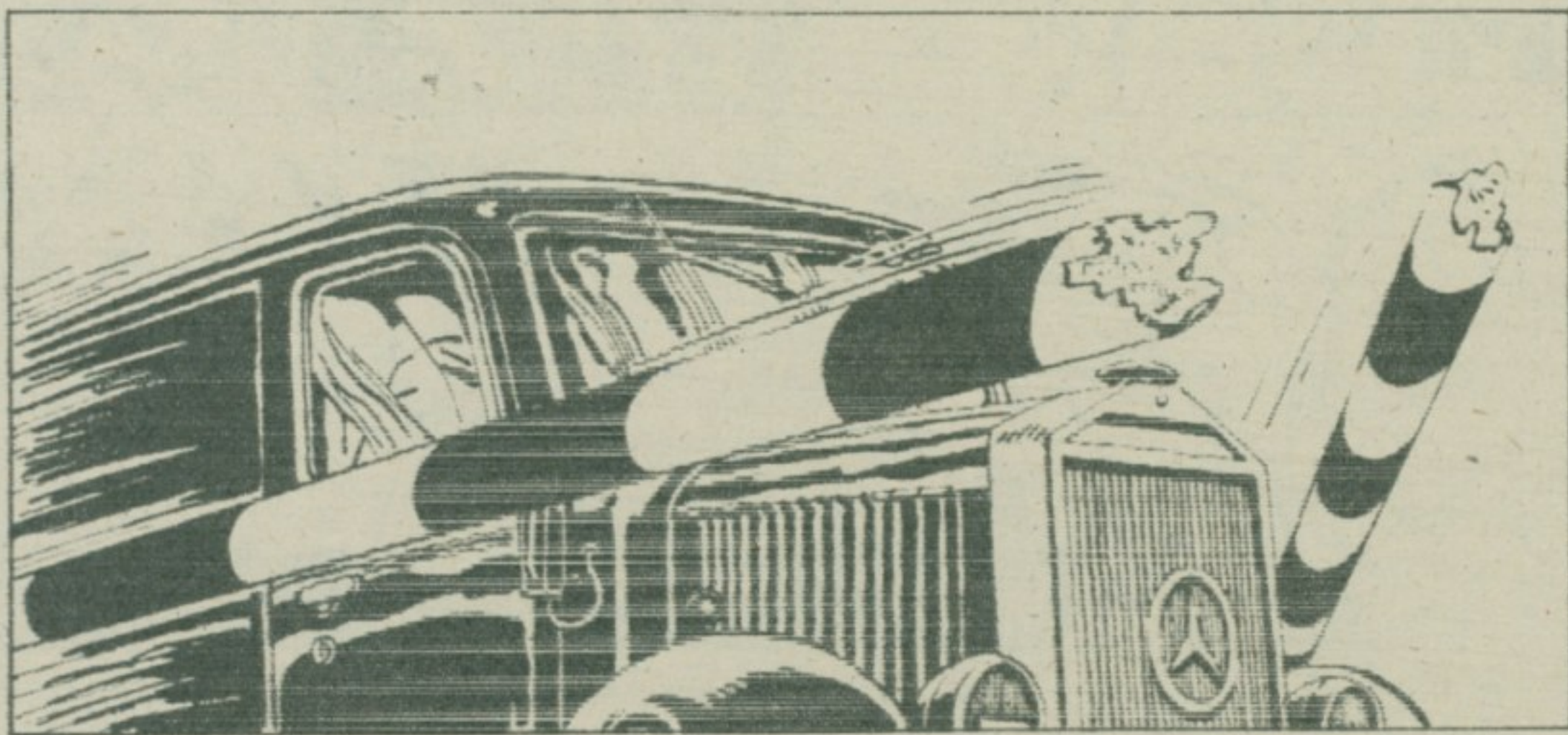
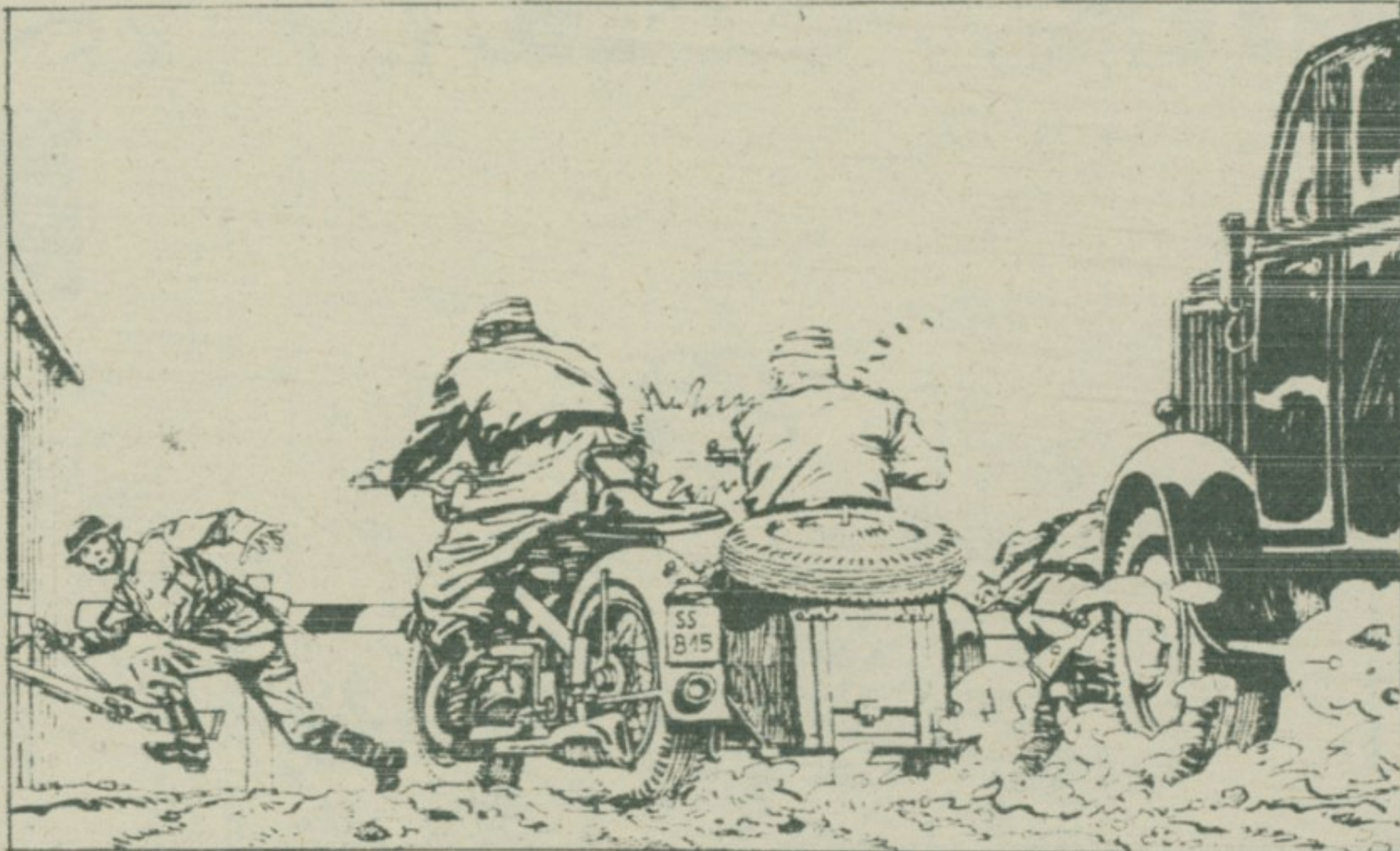

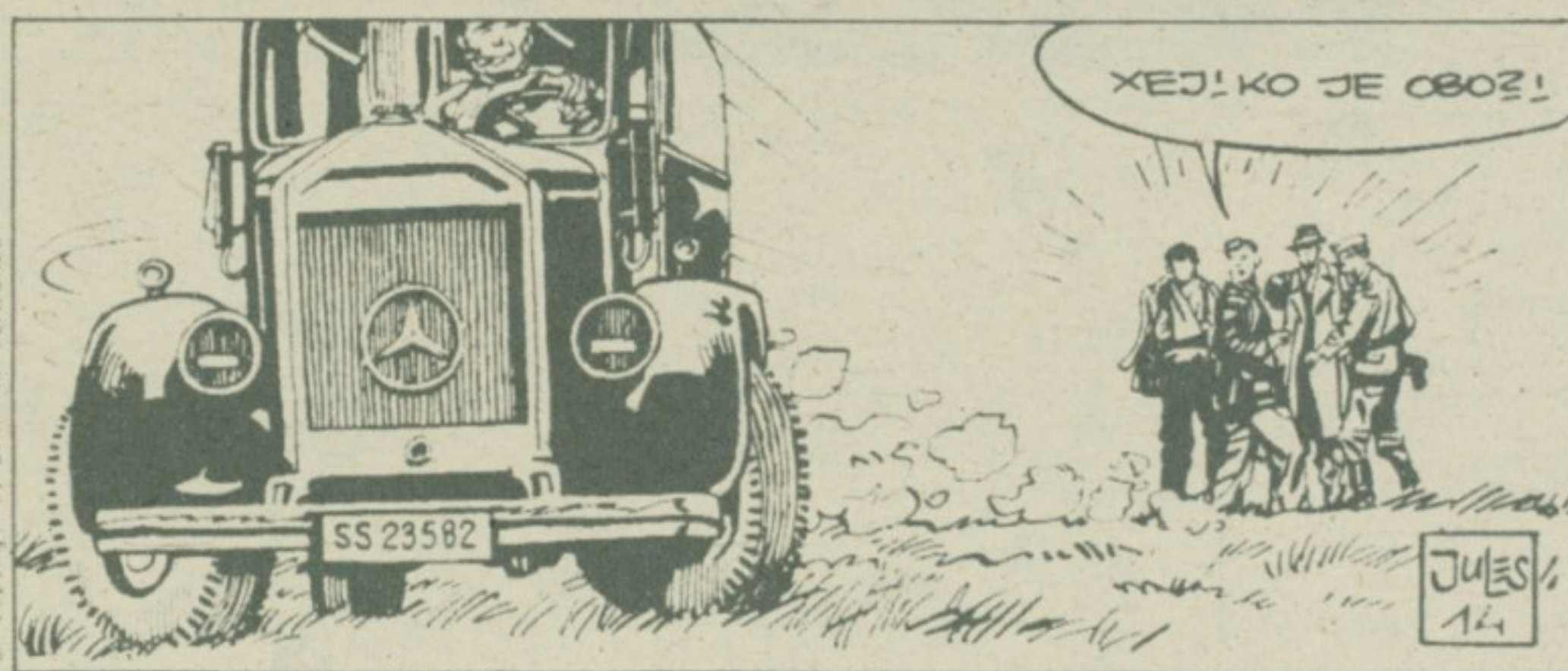
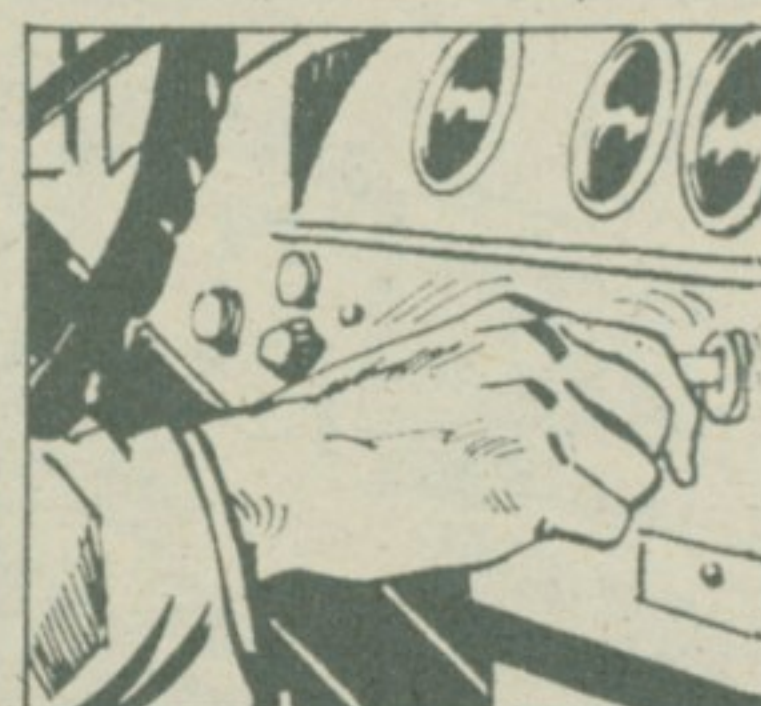

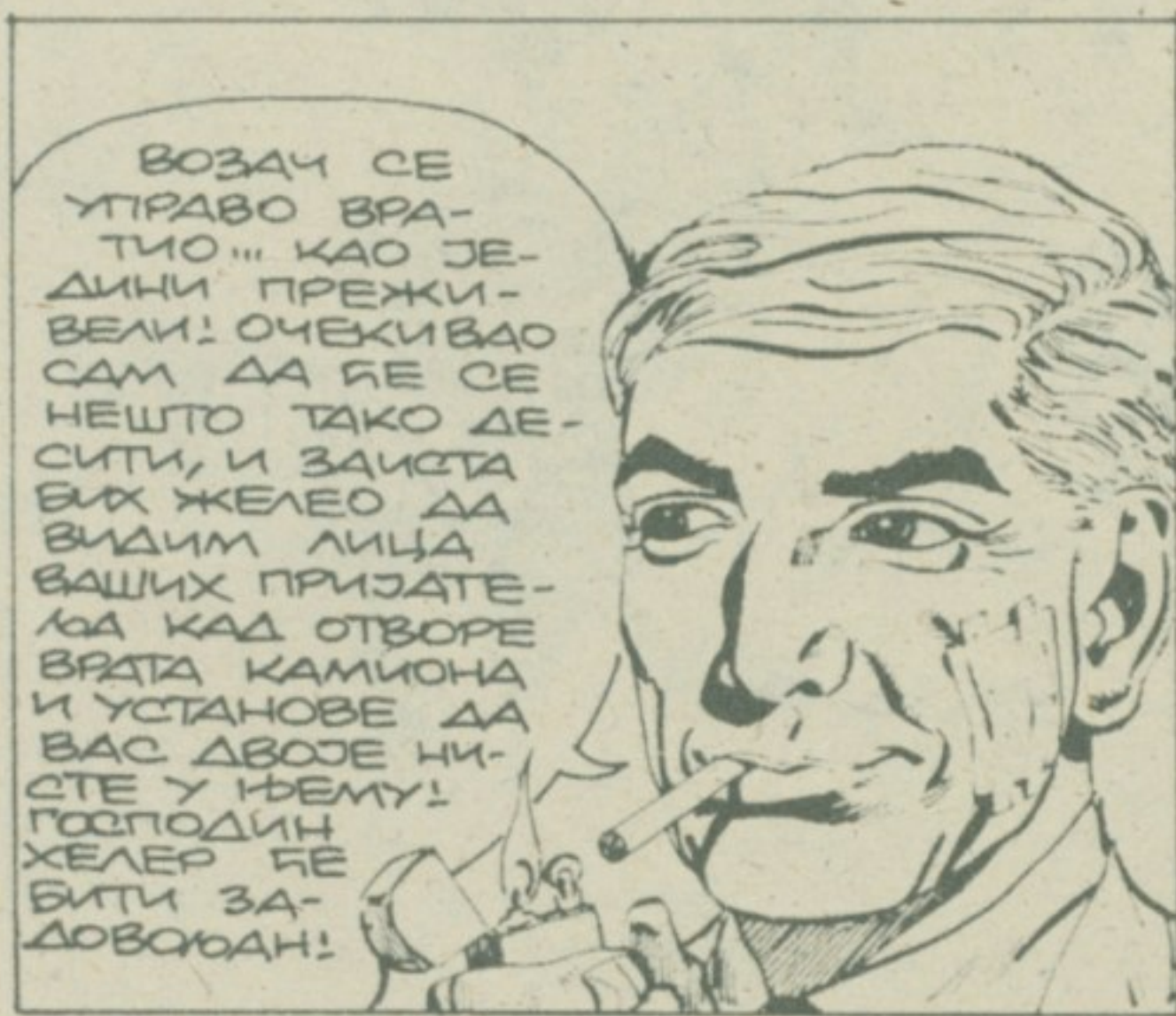

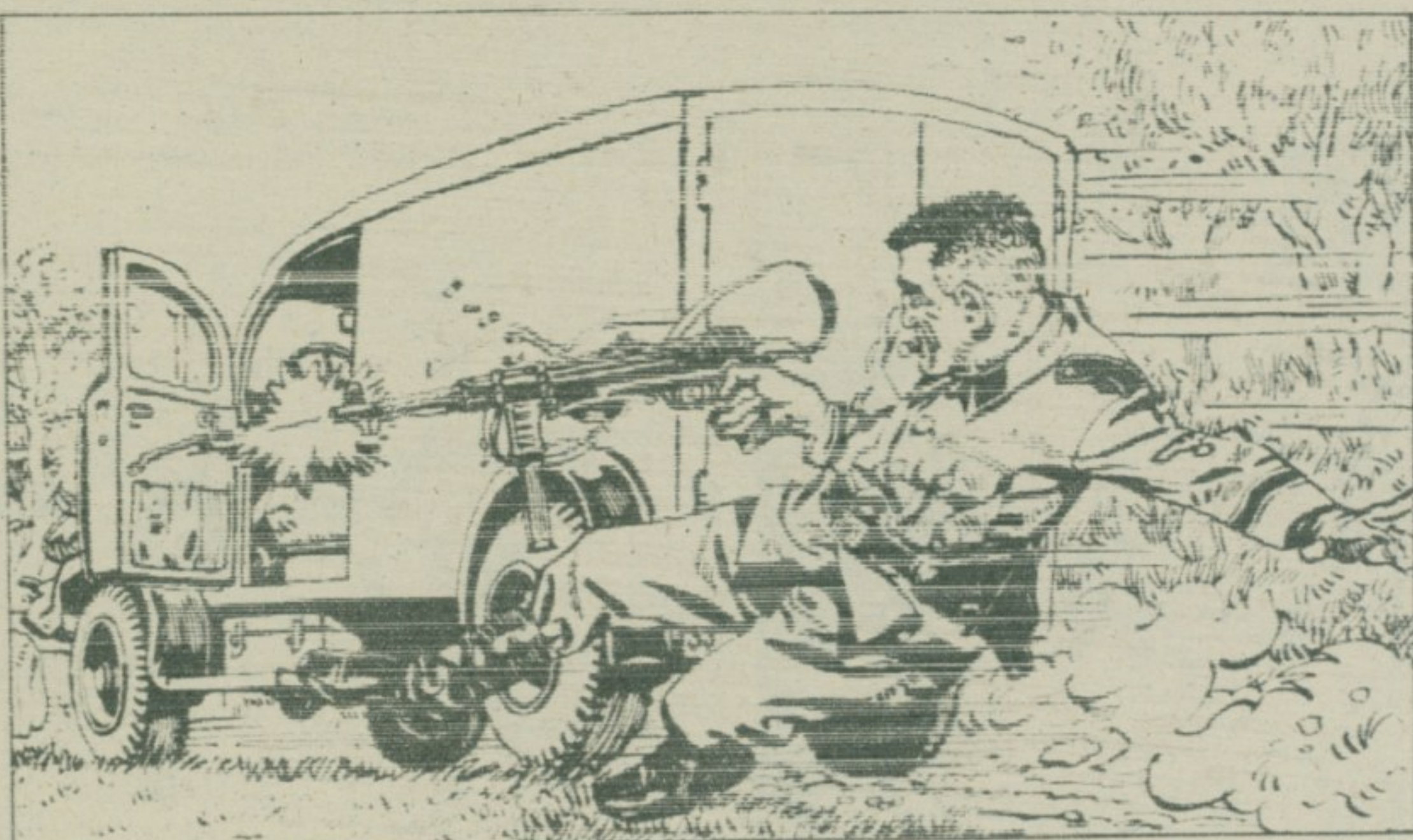

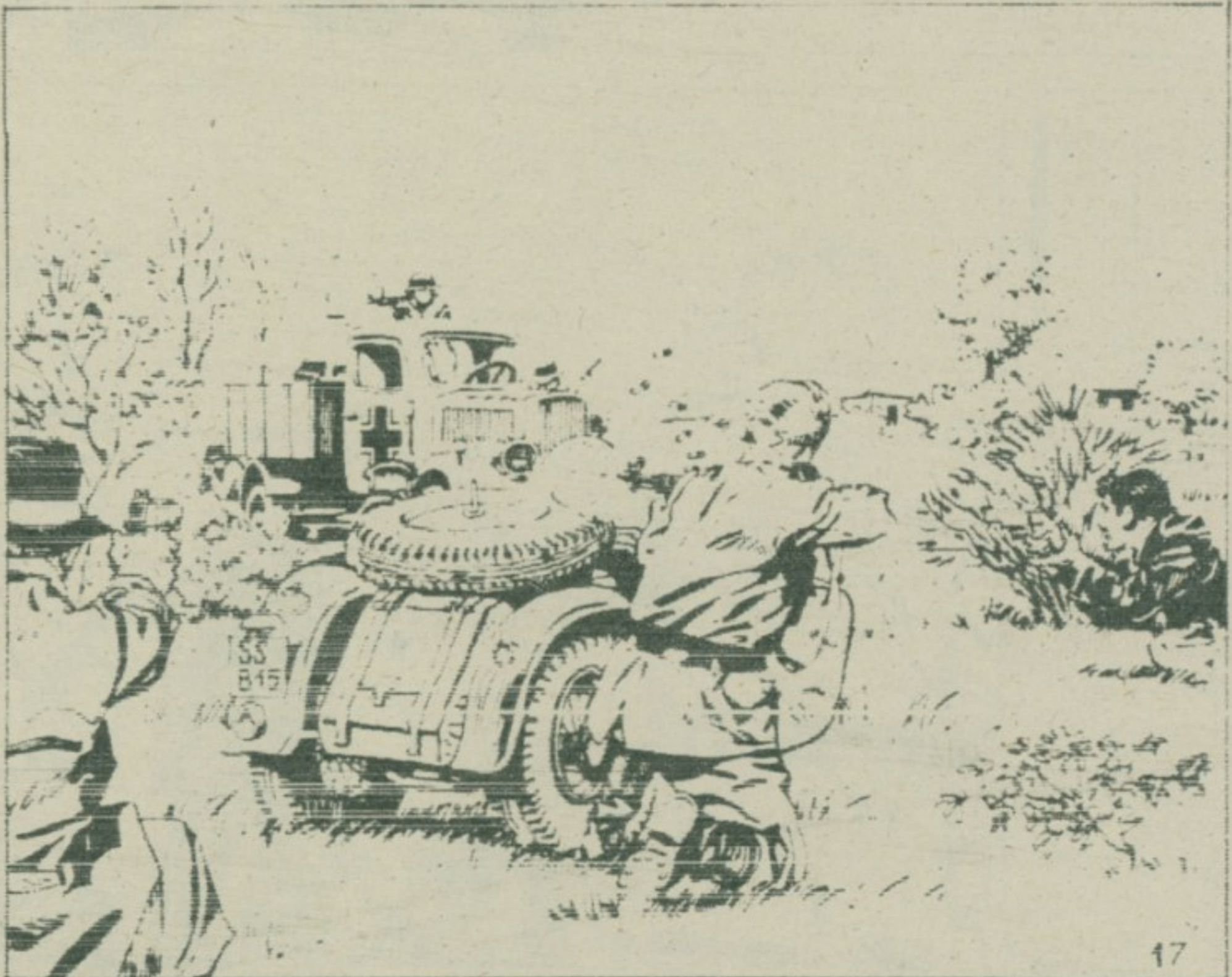
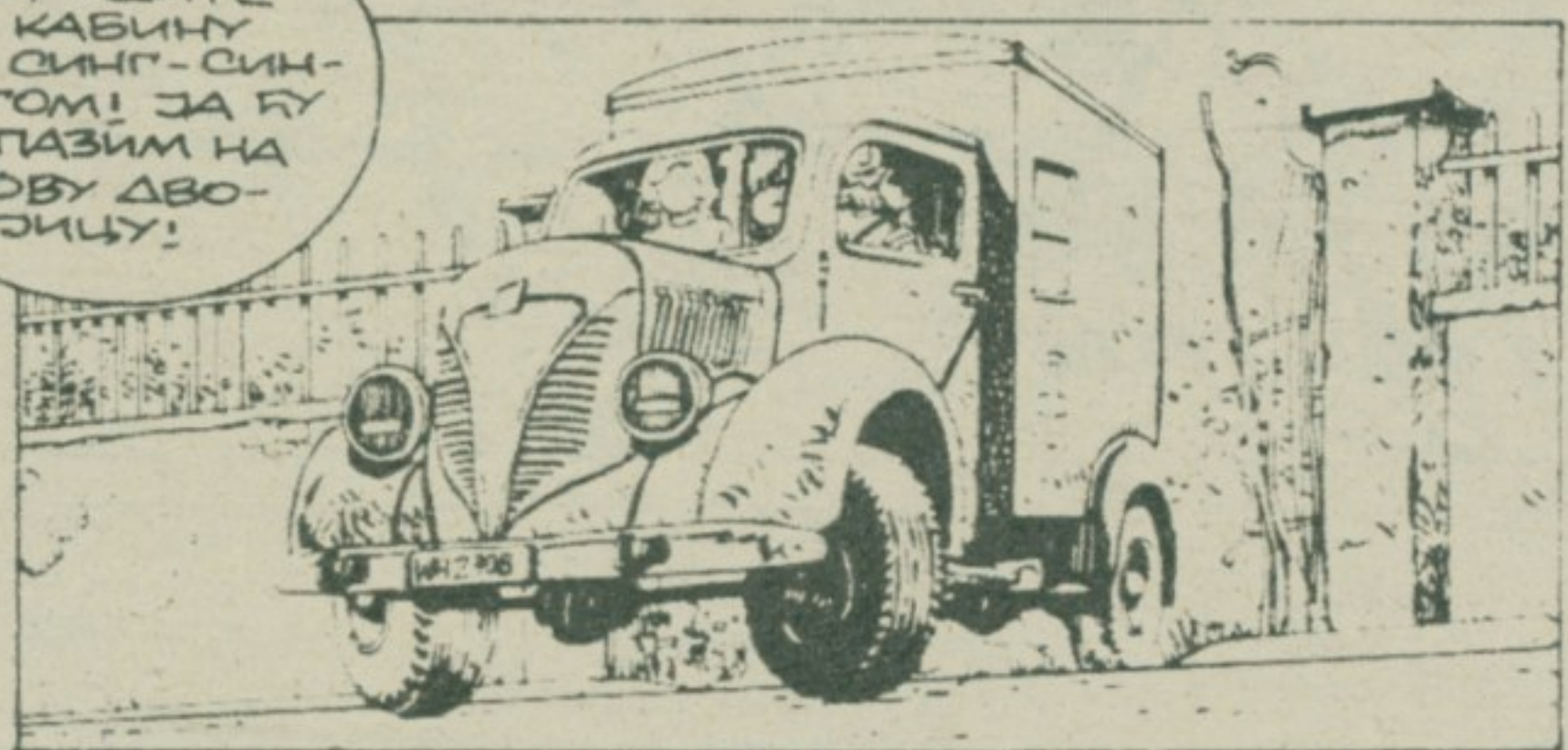

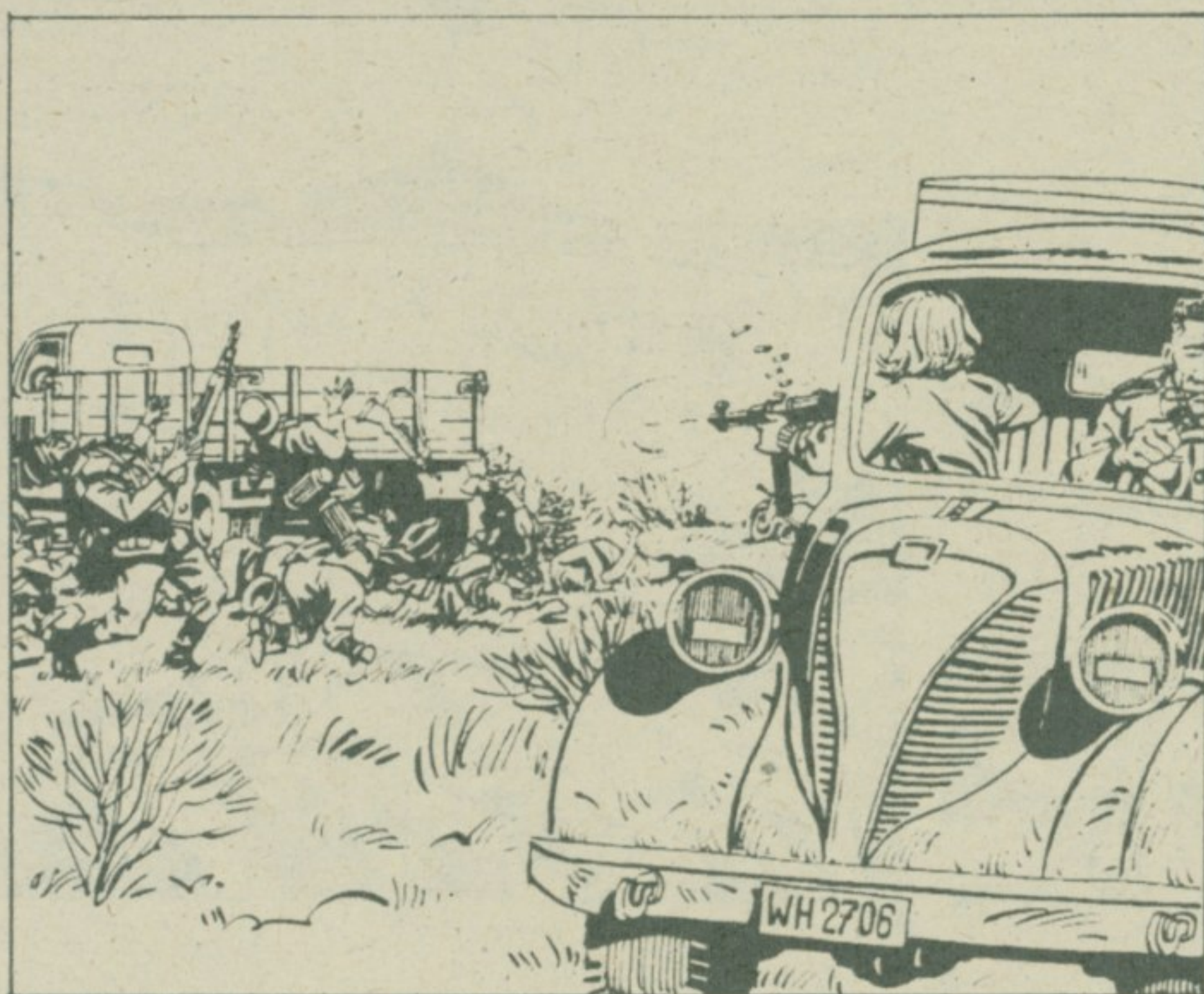

ЗАБОГА, СИНГ-СИНГ,
ЗАШТО ЈЕ ОВО
БИЛО ПОТРЕБНО?

ОВОМ
СИ МЕ
ПОЗДРАВУ ТИ
НАМНИО, МАДЖЕ!
А САД НАМ РЕЦИ
КАКО СИ ГА
ЗАСЛУЖИО!

"... И ТАКО САМ
ЗАУЗВРАТ ПОСПОДИНУ
БЕНАМИНУ ОБЕДАО ДА
ДОНЕСЕМ СЛИКУ ЊЕГОВЕ
ВОЉЕНЕ
ЕСТЕР..."

"... НИЈЕ БИО ПРОБЛЕМ ДА СЕ ВРАТИМ У ВИЛУ,
ПОШТО МЕ ТАМО ВИШЕ НИКО НИЈЕ ОЧЕКИВАО...
КУРА ЈЕ БИЛА ПРАЗНА..."

"... ЕДР ТАКО САМ ЈА МИСЛИО!
ДАИ, МОГАО САМ ЗАУВЕК ОСТА-
ТИ ТАМО... ЈЕР ДОК САМ ИЗРЕ-
ЗИВАО СЛИКУ ИЗ РАМА, ПОДВИО
СЕ ОНАЈ ПАЦОВ ОТО!"

БРЗО САМ РЕАГОВАО, И
ТО МЕ ЈЕ СПАСЛО!

ЗАТИМ САМ ОТИШАО
КОД ТЕТКЕ МАРТЕ...
БОЈАО САМ СЕ ДА ЈЕ
ГЕСТАПО ВЕЋ БИО КОД
ЊЕ..."

ОНИ СУ,
СРЕДОМ, ИМА-
ЛИ ПАМЕТНИЈЕГ
ПОСЛА! БРИЊИ
СУ О СВОЈИМ
КИДНАПОВНИМ
ШЕФОВИМА!

САД
ВЕЧЕРАЈТЕ
И ОДМОРИТЕ
СЕ... СУТРА БЕМО
СЕ ПОБРИЊИТИ
ДА ЗА ВАС ДВО-
ЈИЉУ НАБЕМО
НЕКАКАВ ТРАН-
СПОРТ ДО ЛОН-
ДОНА!

ХВАЛА
ВАМ ЗА
СВЕ, ПРИ-
ЈАТЕЉУ!

ШТО ВИШЕ УПОЗНА-
ЈЕМ ТВОЈ НАЧИН И УСЛОВЕ
ЖИВОТА, ДРАГИ МОЈ ПРИЈА-
ТЕЉУ ДРАГОНЕ, СВЕ САМ СВЕС-
НИЈИ ДА ЈЕ МНОГО СИГУРНИЈЕ,
БЕЗБРИЖНИЈЕ И ДОБНИЈЕ
ЖИВЕТИ У НЕКОЈ БЕЛИЈИ
СИНГ-СИНГА!

20

КРАЈ

гeгoCпoртckaкнјига

БЕОГРАД, Македонска 19
Тел: 320-226

БОРИЛАЧКИ СПОРТОВИ

1. Јорга – Ђурић
АБЦ КАРАТЕ – ТЕКИ 1 ЕНПИ КАТА 2.000 дин.
3. Р. Мудрић
ШКОЛА КАРАТЕА I 5.500 дин.
4. Р. Мудрић
ШКОЛА КАРАТЕА II 3.800 дин.
6. Шегвић – Стојиљковић
КУНГ ФУ 3.000 дин.
9. Б. Вујић
ПУТ У НАПРЕДНИ КАРАТЕ 3.700 дин.
12. Врачаревић – Куртовић
ОДБРАНА ОД НОЖА 2.800 дин.
13. Врачаревић – Куртовић
ЛЕПШИ ПОЛ – ЈАЧИ ПОЛ
(самоодбрана за жене) 4.500 дин.
15. С. Бојовић
РВАЊЕ – слободним стилем 3.500 дин.
16. С. Бојовић
БОРЕЊЕ – слободним стилем (на
македонском језику) 680 дин.
76. Јорга – Ђурић
КАРАТЕ – МАЈСТОРСКЕ КАТЕ I 7.000 дин.
77. Јорга – Ђурић
КАРАТЕ МАЈСТОРСКЕ КАТЕ II 7.000 дин.
134. Д. Павловић
КЕНДО 3.000 дин.
141. Б. Вујић
НАПРЕДНИ КАРАТЕ – практична
примена 3.700 дин.
142. С. Поповић
ТАЈНЕ ЦУДОА 2.500 дин.

ШАХ

136. А. Аљехин.
ПУТ ДО СВЕТСКОГ ПРВАКА 4.500 дин.
140. Ј. Р. Капабланка.
МОЈА ШАХОВСКА КАРИЈЕРА 2.000 дин.
19. Трифуновић – Вуковић
ШАХОВСКИ БУКВАР 1.500 дин.
20. И. Бондаревски
КОМБИНАЦИЈЕ У СРЕДИШЊИЦИ 1.500 дин.
29. С. Домазет
ШАХ ОД А1 ДО Х8 5.500 дин.
30. С. Домазет
СВЕТ ШАХА – ШАХОВСКЕ
ЗАНИМЉИВОСТИ 5.500 дин.
33. НОВА ПРАВИЛА ШАХОВСКЕ ИГРЕ 1.500 дин.
34. Д. Бјелица
НА ПОТЕЗУ БОРИС СПАСКИ 3.000 дин.
37. Д. Бјелица
БУГОЈНО 78 2.600 дин.
39. Д. Андрић
ШАХ – ИГРА МИЛИОНА – нижи
курс 3.000 дин.
40. Д. Андрић
ШАХ – ИГРА МИЛИОНА – виши
курс 3.000 дин.
43. Марјановић – Ђорђевић
ТУРНИР У ЛОНДОНУ (1849–1982) 1.200 дин.
44. ТУРНИР У АМСТЕРДАМУ
(1889–1981) 1.200 дин.
45. БЕЧКИ ТУРНИРИ (1873–1961) 1.200 дин.
46. ТУРНИРИ У ЊУЈОРКУ (1857–1980) 1.200 дин.

ФУДБАЛ

- 52/а. А. Боженко
РАД СА ФУДБАЛЕРИМА МЛАЂИХ
УЗРАСНИХ КАТЕГОРИЈА 2.000 дин.
53. Б. Елснер
МЕТОДИКА РАДА СА
ФУДБАЛЕРИМА 3.000 дин.
67. В. Стефановић
САВРЕМЕНИ ФУДБАЛ И
ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКИ РАД 3.500 дин.
68. А. Боженко
ТРЕНИНГ ВРХУНСКИХ ФУДБАЛЕРА 1.500 дин.
69. Б. Дукић
ВЕЖБЕ ОБЛИКОВАЊА
ФУДБАЛЕРА 4.500 дин.
70. Д. Шаренац
ФУДБАЛ – У СЛИЦИ И РЕЧИ 3.000 дин.
71. С. Јоксимовић
ГОЛМАН У ФУДБАЛУ 2.700 дин.
144. В. Стојковић
ЛЕГЕНДЕ ФУДБАЛА 7.500 дин.

СПОРТСКО-СТРУЧНА БИБЛИОТЕКА

52. Д. Шаренац
КАКО У XXI ВЕК 900 дин.
54. В. Стефановић
ПЕДАГОГИЈА И СПОРТ 3.500 дин.
56. Ј. Малацко
ОСНОВЕ СПОРТСКОГ ТРЕНИНГА 4.500 дин.
65. Р. Арменулић
ШАМПИОНСКИ ТЕНИС 8.500 дин.
66. Р. Арменулић
ТЕНИС 3.000 дин.
75. С. Мићовић
КОШАРКАШКИ ПИВОТМЕН 3.000 дин.
80. Verderwulbecke
ГИМНАСТИКА + ИГРЕ ЗА ДЕЦУ 2.500 дин.
82. Ивовић – Жарковић
ИГРЕ – за спорт, школе, рекреацију 3.500 дин.
135. Група аутора
СПОРТСКА ГИМНАСТИКА 6.500 дин.

РЕКРЕАЦИЈА

48. Ј. Пуљо
YOGA – ХАРМОНИЈА ДУХА И ТЕЛА 4.500 дин.
78. М. Чабрић
АТЛЕТСКА ГИМНАСТИКА 2.000 дин.
79. Поповић – Штавланин
МОДЕРНИ БОДИБИЛДИНГ 3.800 дин.
81. Ј. Пуљо
МИНИ ВЕЖБЕ ЗА МАКСИ
ЗДРАВЉЕ 2.000 дин.
94. Д. Шаренац
РАНДЕВУ НА БАЗЕНУ 1.500 дин.
96. Н. Шандор
НАУЧИ И ТИ ДА ПЛИВАШ 1.500 дин.
124. Група аутора
YU АЕРОБИК 2.500 дин.
121. Т. Вогринец
КРИЖАЈЕВА ШКОЛА СМУЧАЊА 250 дин.
152. Н. Вучковић
ТАКМИЧАРСКИ БОДИБИЛДИНГ 4.000 дин.
153. М. Вучковић
ВЕЛИКЕ И СНАЖНЕ РУКЕ 3.500 дин.

МОНОГРАФИЈЕ – АНТОЛОГИЈЕ – ДОКУМЕНТАЦИЈЕ – ПРАВИЛА

- 57–65. АЛМАНАХ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ
СПОРТА (8 књига) 6.400 дин.
72. Ратковић – Мићуновић
ПЛАВИ У ОРБИТИ 2.000 дин.
91. СМУЧАЊЕ НОРДИЈСКЕ
ДИСЦИПЛИНЕ 250 дин.
122. Група аутора
ФИЗИЧКА КУЛТУРА И СПОРТ У
ЈУГОСЛАВИЈИ 800 дин.
127. Д. Шаренац
АНТОЛОГИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ
СПОРТСКЕ КАРИКАТУРЕ 2.500 дин.
148. Д. Шаренац
ЛЕКСИКОН 40 СПОРТОВА 3.200 дин.

СПОРТСКА МЕДИЦИНА

97. Котуровић – Јеричевић
КОРЕКТИВНА ГИМНАСТИКА 3.500 дин.
98. В. Ђурђевић
СПОРТСКО СРЦЕ 4.800 дин.
99. В. Смодлака
СПОРТСКА МАСАЖА И
САМОМАСАЖА 3.500 дин.
102. Д. Дубин М. Д.
БРЗА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА ЕКГ 6.500 дин.
103. Д. Слијепчевић
ХОРМОНИ ПОЛНЕ СФЕРЕ 3.500 дин.
128. А. Шокљевић
АУРИКУЛО АКУПНКТУРА 2.500 дин.
132. В. Смодлака
СПОРТСКЕ ПОВРЕДЕ 2.800 дин.

143. Д. Бакоч
ДОКТОР БЕЗ РЕЦЕПТА 12.000 дин.
146. Н. Поповић
СПОРТСКЕ ПОВРЕДЕ У РУКОМЕТУ 2.500 дин.
149. В. Смодлака
МЕДИЦИНСКИ АСПЕКТИ ФУДБАЛА 2.800 дин.

ХОБИ ИЗДАЊА

105. В. Литричин
ОСНОВНА ЗНАЊА О ПСУ 2.500 дин.
106. М. К. Костериситз
400 САВЕТА ПРИЈАТЕЉИМА ПАСА 2.500 дин.
107. Н. А. Сахаров
ДРЕСУРА ПАСА 2.500 дин.
108. Мишковић – Грабовшек
ИГРАТЕ ЛИ БРИЦ 4.800 дин.
138. Д. Цветковић
ЗАНИМЉИВА
МАТЕМАТИКА-ПРЕФЕРАНС 3.200 дин.
101. М. Ђонић
ДУНАВСКИ АЛАСИ 2.000 дин.
109. М. Ђонић
РИБЉИ СВЕТ 1.500 дин.
110. М. Ђонић
МАМЦИ И ВАЉЦИ 1.500 дин.
147. Ђонић – Милосављевић
ПОНАШАЊЕ НА ВОДИ 1.500 дин.
150. М. Ђонић
РИБОЛОВ ВАРАЛИЦОМ 6.500 дин.
116. Ж. Вукосављевић
АКОРДИ И ХВАТОВИ НА ГИТАРИ 1.500 дин.
117. Ж. Вукосављевић
ШКОЛА ЗА ГИТАРУ 1.500 дин.

ОСТАЛА ИЗДАЊА

104. М. Трифуновић
ПСИХОЛОГИЈА КУПАЦА 1.600 дин.
111. С. Протић
ЗАПИСИ ИЗ КУЋЕ МРАКА 1.000 дин.
113. Н. Попадић
СРЦЕ НА ТРАВИ (Поезија о
фудбалу) 800 дин.
115. Ј. Пуљо
БИСЕРИ МУДРОСТИ 4.500 дин.
119. М. Пауновић
СВЕТСКА АВИЈАЦИЈА 3.000 дин.
120. Р. Мићуновић
САЊАЛИШТЕ (Поезија за децу) 150 дин.

НАРУЧБЕНИЦА

ПЗ – 2/87

ИГРО „СПОРТСКА КЊИГА“
Београд, Македонска 19. п. фак 720

Поручујем књиге под редним бројем _____
у укупној вредности од _____ дин.

1. Унапред уплаћујем на ваш жиро-рачун
60801-603-22384
2. Плаћам поштару при преузимању књига – ПОУЗЕ-
ЋЕМ

(Заокружити начин плаћања)

(презиме и име)

(поштански број, место, улица и број)

У цену књиге нису урачунати ПТТ трошкови.
Исећи и залепити на дописницу.
Књиге можете поручити и телефоном на број:
011/320-226

Не ради се ни о каквој видови-ности којој би Аманда захва-лила за постављање дијагнозе. Чак ни њено образовање психо-лога нема с тим много везе. Сво-је невоље откривају сами паци-јенти. Они то не чине отварајући уста него само своје шаке. По њиховим својствима и структур-ним линијама 60-годишњи хиро-лог Аманда А. Вал може да сазна – како тврди – много о посетио-цу. Финансијски проблеми, каже она, приказани су, на пример, на решеткастој мустрици испод ве-ликог прста, на тзв. Сатурновом брегу, али не само на том месту.

Наравно, Амандини клијенти и сами знају да су утонули у ду-гове или да им је брак пред рас-падом. Оно што они желе да зна-ју (за што су платили 200 швај-царских франака) јесте обавеште-ње, да ли ће а нарочито када ће бити у стању да се успешно носе

са својим невољама – јер чак и то ће им Аманда из дланова прочи-тати.

Није ли то онда нешто као хо-куспокус, шарлатанство, врача-ње? „Не, и сто пута не, далеко од тога“, уверава Аманда Вал и тврди да је читање из длана нау-чила дуготрајним самостудира-њем уз помоћ књига, курсева и конгреса.

Дуг кажипрст и снажан палац

О томе како наука прихвата објашњења хиролага биће касни-је више говора. Ипак, привлачна је и сама чињеница да се хиро-логија не скрива пред јасним нега-тивним исказима. Не можемо је никако упоредити са јевтиним хороскопом који жели сваком да угоди.

Ево неких тврдњи поставље-них на основу облика шаке које свако на себи или на другом може да испита:

Људи са малим шакама, кажу хиролози, занимају се за велике планове и идеје. Велике шаке указују на склоност за fine и пре-цизне радове. Ако је ова тврдња на свом месту јувелири и часов-ничари, на пример, морали би да имају велике шаке.

* Ко на површини свог длана

открије неки нарочито издуб-љен простор, тај ће се у живо-ту сусретати са великим пре-прекама.

* Глатки и правилни прсти ука-зују на смисао за уметност, за лепе форме, за сликарство, ва-јарство, дизајн. Чворновати прсти (са дељим зглобовима) одају смисао за логику и ред. Угласти прсти (кад су крајеви затупасти) значе обдареност за математику и трезвен смисао за реалност.

* Уколико палац може више да се одмакне од остатка шаке, утолико је и његов сопственик независнији. Што је угао одми-цања палца ближи вредности од 90 степени (десни угао), то је жудња за слободом већа. Ако палац може да се одмакне само мало изнад 45 степени, то је знак да та особа не стоји на сопственим ногама и да други-ма радо допушта да се брину о њеним пословима.

* Дуги кажипрст означава (баш као и снажан палац) домина-цију.

* Мали прст, ако је нарочито дуг, изражава говорничке склоности и обратно.

Хиролози стално указују на то да једно једино обележје само ус-ловно може да има снагу доказа. За тачну анализу потребно је ви-ше знакова који се природно до-пуњују и не противрече један другом.

Неуништивне линије

За хиролага је распоред линија длана битан. Разликују се два ти-па: прво fine, једва видљиве па-пиларне линије (дерматоглифи), које настају у току прва три месе-ца ембрионалног развоја. Њи-хова структура се касније, до краја живота не мења. Кад је по-четком овог века криминалисти-ка открила вредност отисака прстију, неки криминалци су по-кушали да одстране папиларне линије на прстима, чак и кожу насилно да скину. Узалуд. Лини-је су се поново јављале увек пре-ма старом обрасцу.

Други тип линија је много уоч-љивији. То су дубоке бразде, до-душе такође наслеђене али се оне током живота могу из основа да промене. Ово важи и за мале, споредне линије. Три од ових јас-но препознатљивих бразда зову се, од горе према доле, линија срца, главе и живота. Како је то формулисала хиролог Рита Ис-бернер-Халдане, длан леве шаке указује на контакт са давном прошлошћу, на „Одакле“, а дес-ни на циљ, на „Куда“. Код лева-ка је обрнуто.

Често изражено веровање да се на десном длану огледа про-шлост, заиста не стоји. Иначе би новорођенчад морала да имају „празне“ десне дланове. „Али они су исто тако пунни као и ле-ви“, каже минхенски фотограф Валтер Шелс, који се и сам ин-тензивно бави хирологијом. Уп-раво у овом он види више „мо-гућности за промену“ човека.

Ако су „искази“ дланова про-тивречни, то означава унутраш-њу напетост, али и подстиче шансе за испољавање талента и енергије.

Ево поново неких тврдњи хи-ролога, које свако може да про-вери:

* Ако су линије главе и живота на почетку (између палца и кажипрста) растављене и иду као две независне линије, реч је о човеку који спонтано и без-брижно живи. Напротив, ако обе линије од почетка теку као заједничка линија, ради се о човеку који разборито раз-мишља и дела.

* Велики размак између линија главе и срца указује на толе-ранцију, добродушност и бла-гост, што може ићи чак до опуштености и аљкавости. С друге стране, мали размак из-међу ових линија означава тежњу ка педантерији и живо-ту без ризика.

* Према хиролозима каракте-ристична је и линија која почи-ње испод до малог прста и иде вертикално у правцу корена шаке. То је линија уметности тзв. сунчана линија. Немају је сви. Ако је она јасно утиснута, знак је смисла за уметност или чак одаје даровитост, с којом се може постићи велики успех. Није баш сваки сопственик уметничке линије и таленто-ван. Али, према хиролозима, сваки талентовани мора имати на длану и своју линију за уметност.

* Једна значајна бразда зове се „линија судбине“. Она почиње

ДЛАН
ЈЕ
КАО

КЊИГА

ХИРОЛОГИЈА

САМО
КОРАК
ДО
ИСТИНЕ

АКО НЕКО ПОСЕТИ
ОРДИНАЦИЈУ АМАНДЕ А.
ВАЛ У ЦИРИХУ,
ОВА ЖЕНА-ПСИХОЛОГ
САОПШТАВА МУ ЗАШТО
ЈЕ БАШ ЊУ ПОСЕТИО, ДА
ЛИ СЕ ЖАЛИ НА
НОВЧАНЕ НЕВОЉЕ ИЛИ
МУ НЕКЕ ДРУГЕ БРИГЕ
ПРИТИСКУЈУ ДУШУ

Дланови жене средњег доба: хиро-лози испитују њихов облик, дужину прстију, четири главне ли-није и даље споредне линије

доле у корену шаке и води (у правцу великог прста) или ко-со према горе. Ко нема „линију судбине“ тај у животу неће имати ни одлучујућих догађаја. Ако је линија дуга, права и непрекинута, означава гордост и издржљивост. Таласаста линија наговештава недостатак одлучности а њен спој са линијом живота указује на јаку породичну повезаност, која спречава развој талента.

Много трака – мало кривина

Историја хирологије допире у ствари до старих кинеских, индијских, вавилонских и грчких култура. Али ова сазнања нису сачувана до данашњих дана – умеће читања с длана изгубило је током векова многа своја сазнања, а тек се средина прошлог века означава као неки нови почетак.

Највећи број савремених књига указује на тројицу људи који су живели између 1850. и 1900. у Француској: капетана Станислава Д'Арпантинија, његовог ученика Адолфа Добарола (био је сликар) и Добароловог ученика грофа К. де Сен Жемена, астролога и алхемичара. Сва тројица су своје знање стекли на основу дугогодишњег посматрања и упоређивања.

Пошто ни у то доба хирологији није дата научна основа, а ни касније, данашње умеће читања с длана израђено је опет на посматрању и упоређивању. Овоме се додаје нешто мало магије, мистике и нешто више астрологије. „И од тога“, каже Петер Ри-

пота, један од највећих познаваца ове вештине у Немачкој „пати хирологија још и данас“.

Ипак Рипота је убеђен да шаке и њихове линије откривају много – само кад би се читање с длана брижљиво ослободило свих празноверица.

Тако је на универзитету у Хајдерабаду (Индија) запажено да оболели од чира на дванаестопалачном цреву у поређењу са здравима, имају на папиларним линијама прстију много „трака“, а мало „кривина“. Слични знаци прате и Алцхајмерову болест, како је утврдио један њујоршки научник. Ово подмукло „старење“ мозга води драстичној разградњи умне способности.

Још пре неколико година у Вашингтону су лекари испитивали 400 деце. Она деца која су приликом рођења показивала знаке одређеног „омекшавања“ или неправилно обликовање хромозома, на својим длановима имала су карактеристичне трагове: код њих се често појављује тзв. „мајмунска бразда“ (зове се тако јер је имају сви мајмуни), која иде од једне до друге стране површине длана и то без прекида. Ову бразду, названу и четворопрста, имају само 2–3 човека на стотину. Јасно је испољена и код новорођенчади. Но, то је само сигнал за испитивање других телесних знакова и слање крви на преглед.

Д. Г.

Шака мислиоца усмерена на духовност

слабашна шака и дуги прсти указују на човека који интензивно мисли – он је психолог и писац

Шака уметника усмерена на практичност

ово је отисак длана једног сликара. Прсти нису нарочито дугачки (у поређењу са дланом) – за хирологе је то израз материјалне позиције. Ширина длана указује на неки „физички“ рад – ова рука би могла нешто да снажно шчепа

Уметничка линија,

У овој линији, названој такође и сунчаној, требало би да се огледа надареност за уметност

Хиромантија је умеће предсказивања судбине и будућности на основу линија длана. Услуге њених представника требало би избегавати. Остаје отворено питање да ли хиролози могу „са длана“ да „прочитају“ карактер човека

Линија срца и линија живота

Њихов заједнички почетни ток означава разборитост и промишљено промишљање

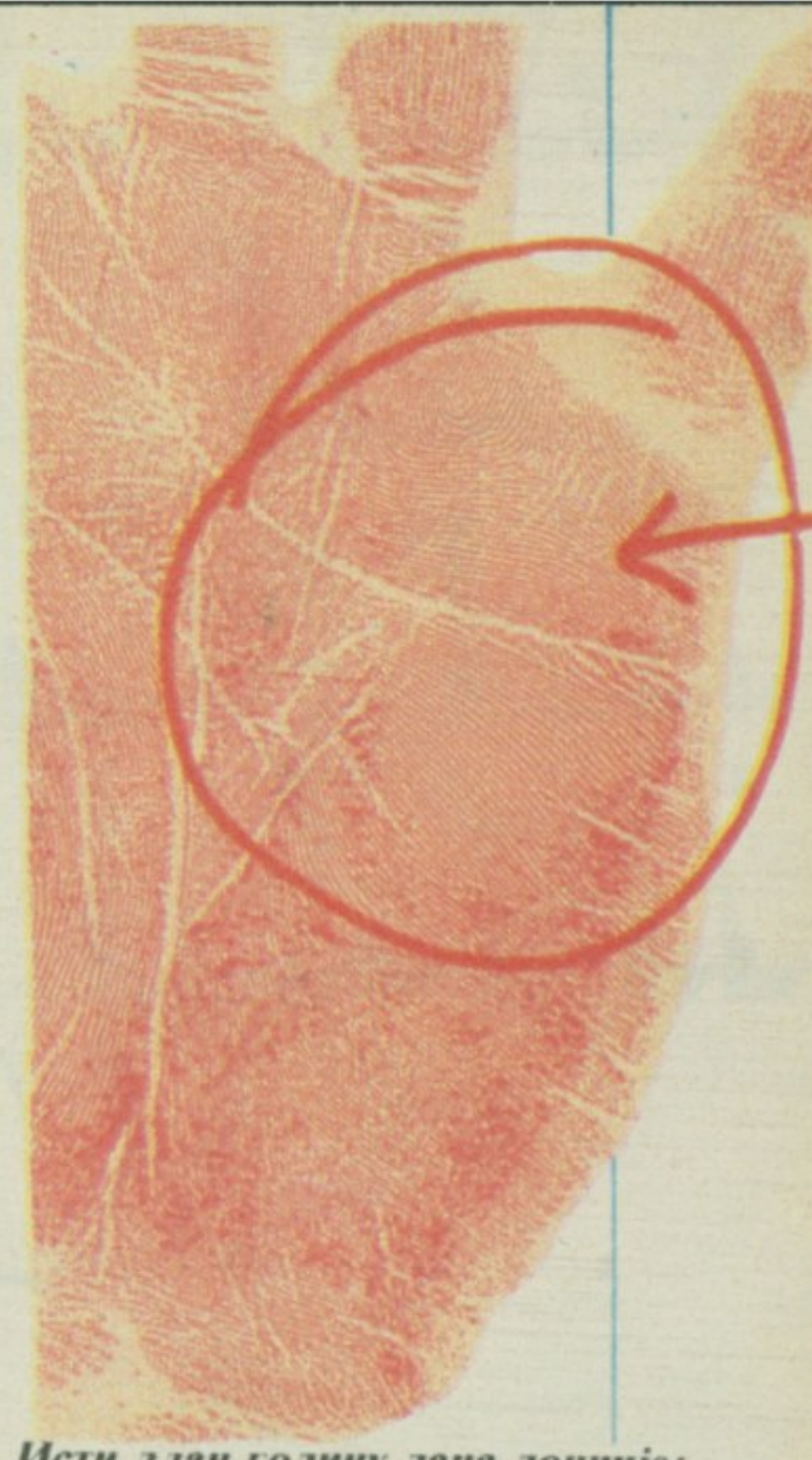
Венерин брег

Кад се на палчевом стегну налазе многе линије реч је о виталности, страстности и чулности

Длан показује како се личност мења

Отисак длана једног 43-годишњака: јасно утиснута Меркурова линија тече у правцу малог прста. Један хиролог: то значи спремност за комуникацију и контакт са другим

Исти длан годину дана доцније: одлучујућа криза довела је до одустајања од ранијих надања и повлачење у себе. Горњи део линије одмах се и сам повукао

Мали прст

Он је дугачак (надареност за брзо поимање) и одмакнут. То значи: способност за комуникацију с другима

ХИТ ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ ХИТ
ХИТ ХИТ ХИТ

Каријере

МРЗИМ ЛОНДОН

**ПОЈАВА ЕНГЛЕСКЕ ГРУПЕ
SIMPLY RED,
ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ,
ПРЕДСТАВЉАЛА ЈЕ ПРАВО
ОСВЕЖЕЊЕ НА СВЕТСКОЈ
СЦЕНИ. ЊИХОВ ДЕБИ-АЛБУМ
„PICTURE BOOK”
(„СЛИКОВНИЦА”) ПОНУДИО
ЈЕ ПАР ВРЕДНИХ ХИТОВА
(„MOONEYS TOO TIGHT TO
MENTION” И „HOLDING BACK
THE YEARS”) И ИЗБАЦИО У
ПРВИ ПЛАН ЦРВЕНОКОСОГ
ПЕВАЧА МИКА ХАКНЕРА
(MICK HUCKNALL)**

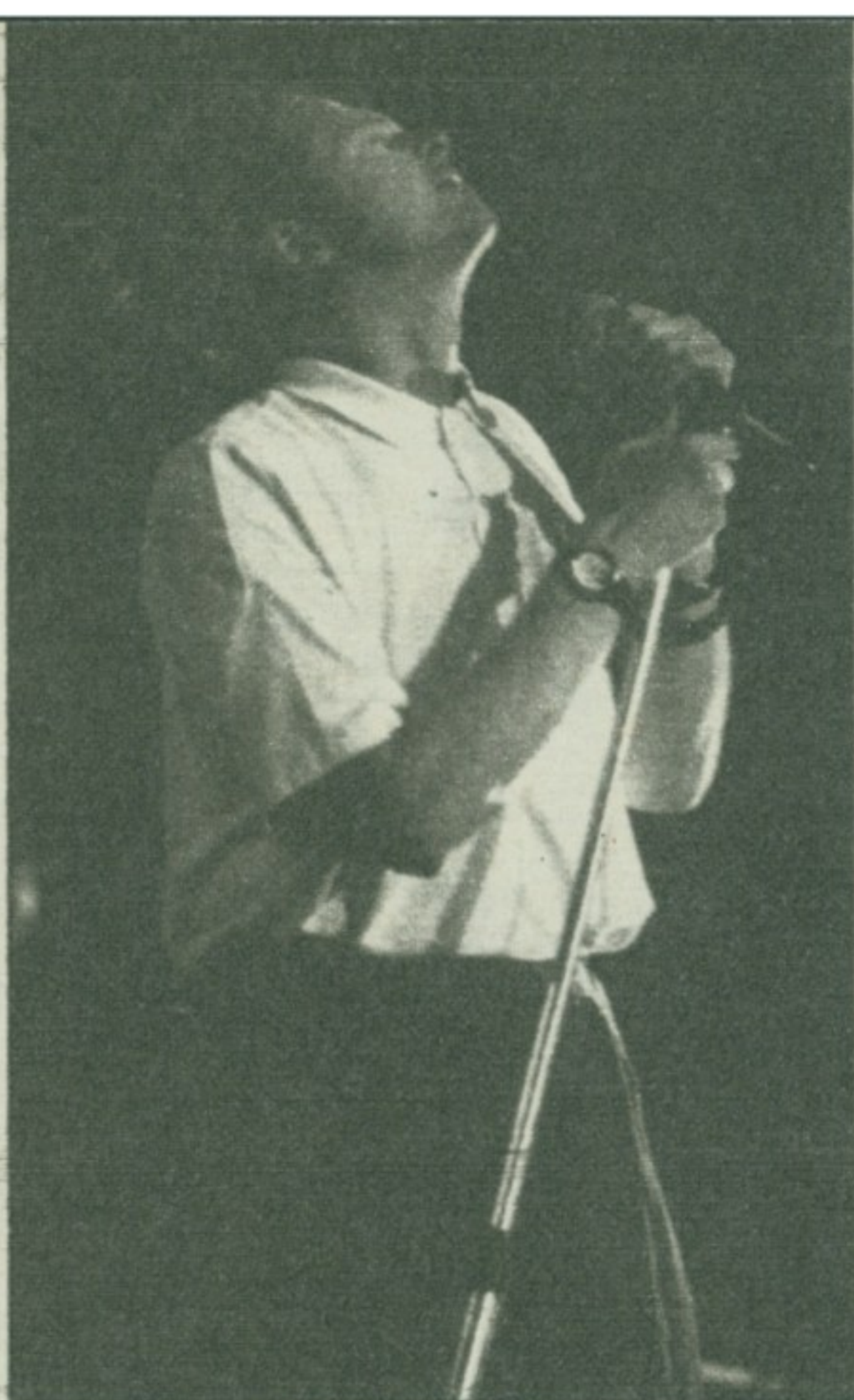
Тако су првом плочом Симпл Ред постигли велики успех, требало им је доста времена да сниме нови албум. Ипак, та пауза није била велика сметња, одмах по изласку другог албума „Men And Woman” (Мушкарци и жене) потврдили су популарност и неметнули нови хит „Right Thing” („Права ствар”).

За разлику о водеће поп струје на енглеској сцени Simply Red се не везују за помодност. Они своју музику граде на америчком соулу и ритам и блузу шездесетих година и у томе су врло успешни јер не копирају прошлост већ нуде нешто сасвим ново.

— Песме са ове плоче требало би да прикажу читаву серију расположења кроз која сам пролазио док сам их писао — каже Хакнел — У њима се свашта меша. Песма „Don't Make Me Suffer” (Не дозволи да патим) говори о умирању и заљубљивању. У песми „Maybe One Day Someone Will Come” („Можда ће једног дана неко доћи”) певам о различитим начинима на које се љубавне везе завршавају. Моје расположење се врло брзо мења и писање песама помаже ми да се ослободим тих осећања. И то ме чини срећнијим. Тако ослобођено сам се осетио и када сам написао песму „Holding Back The Years”.

Волео сам Битлсе

Као клинац, кад год ме неко повреди, налазио сам излаз у певању. То ми је давало осећај слободе. Данас ми певање не служи за бекство од стварности већ могућност да се стално осећам слободно. Моји родитељи су се врло рано развели, тако да мајку нисам видео од треће године. Чак не знам ни како сада изгледа. Пре неколико месеци позвала ме телефоном али заиста ништа нисам имао да јој кажем. Објаснио сам јој да се не љутим на њу али да ја немам појма ко је она и каква је особа. Да будем искрен, имао сам сасвим лепо детињство и нисам осетио никакву жељу да је упознам. Отац је био поред мене целог живота. А осим њега о мени се бринуло пет жена. Прво сам био код његове пријатељице Нели, она је имала четири ћерке и како је која одрас-

тала преузимала је бригу о мени. Вероватно сам био слadak клинац, имао сам крупне очи и црвенију косу него данас. И стално сам певао. Први концерт имао сам са шест година. Било је то на неком венчању, попео сам се на сцену и отпевао песму Битлса „I Wanna Hold Your Hand” („Желим да те држим за руку”). Као дете сам знао све њихове песме. Стално сам куповао новине у којима су објављивали текстове песама. Јасно је да сам био предодређен за ово — што радим.

Он има посебан глас

После средње школе Хекнел је уписао Уметничку академију у родном Манчестеру. Ђу је запажен као талентован али не бриљантан студент. Издвајао се и по огромном црном шеширу који је стално носио. Једно време радио је на факултету као диск џокеј. Пуштао је искључиво плоче које је волео а имао за оно време врло необичан укус.

— Крајем 1978. године почео сам да слушам стару музику. Потпуно сам се окренуо ритам и блуз плочама. Одлучио сам да окупим групу. Назвали смо је The Frantic Elevators. Од девојке

сам позајмио књигу „Глас и говор у позоришту” и почео да вежба певање. Схватио сам да брзо напредујем и због тога сам напустио групу јер су они стварно били лоши музичари. Онда сам почео да тражим нове људе који би волели традиционалну музику, али да је не имитирају и не скидају слепо. У то време панк ме није превише одушевио и сматрам да је нанео много штете јер то је била антимузика.

Елиот Рашман, Хакнелов менаџер и пријатељ први пут га је видео на бини са групом The Frantic Elevators док је певао неку стару ствар Ховлина Вулфа:

— Одмах сам схватио да он има посебан глас. Када је запевао, учинило ми се да ми је цео живот блеснуо пред очима.

Окренут прошлости

Окупивши групу Simply Red Hакнел је врло брзо навео публику да заволи његову комбинацију госпела и блуза. Од свих група које долазе из Манчестера (The Smiths, The Fall, New Order) они су најкомерцијалнији и најближи младој публици. На њиховом концерту у родном граду окупили су се сви слојеви публике.

— На наше концерте сви су добро дошли. Али, за разлику од Енглеске наша турнеја по Америци одвијала се сасвим другачије. На жалост, углавном смо свирали по клубовима у којима је забрањен улаз млађима од 21 године, тако да смо већи део публике изгубили. Али дискографска кућа је тако организовала турнеју.

У његовим песмама осећа се јак утицај старих музичара и потпуно је јасно да му је музички укус окренут прошлости.

— Постоји неколицина њих који су за мене стварно главни. Међу првима то је Роберт Џонсон, па Чарли Паркер, Џон Колтрејн, Мајлс Дејвис, Џејмс Браун, Марвин Геј, „Slaj end femili Stoun”.

По избору ових музичара могло би да се помисли да је Хакнел одушевио Америком. Међутим, он је после прве посете овој земљи закључио да је Њујорк прљав, а Детроит врло сличан Манчестеру.

— Мрзим и Лондон, у њему је сувише нервозе и притиска. Највише волим Италију, желео бих да живим у Верони.

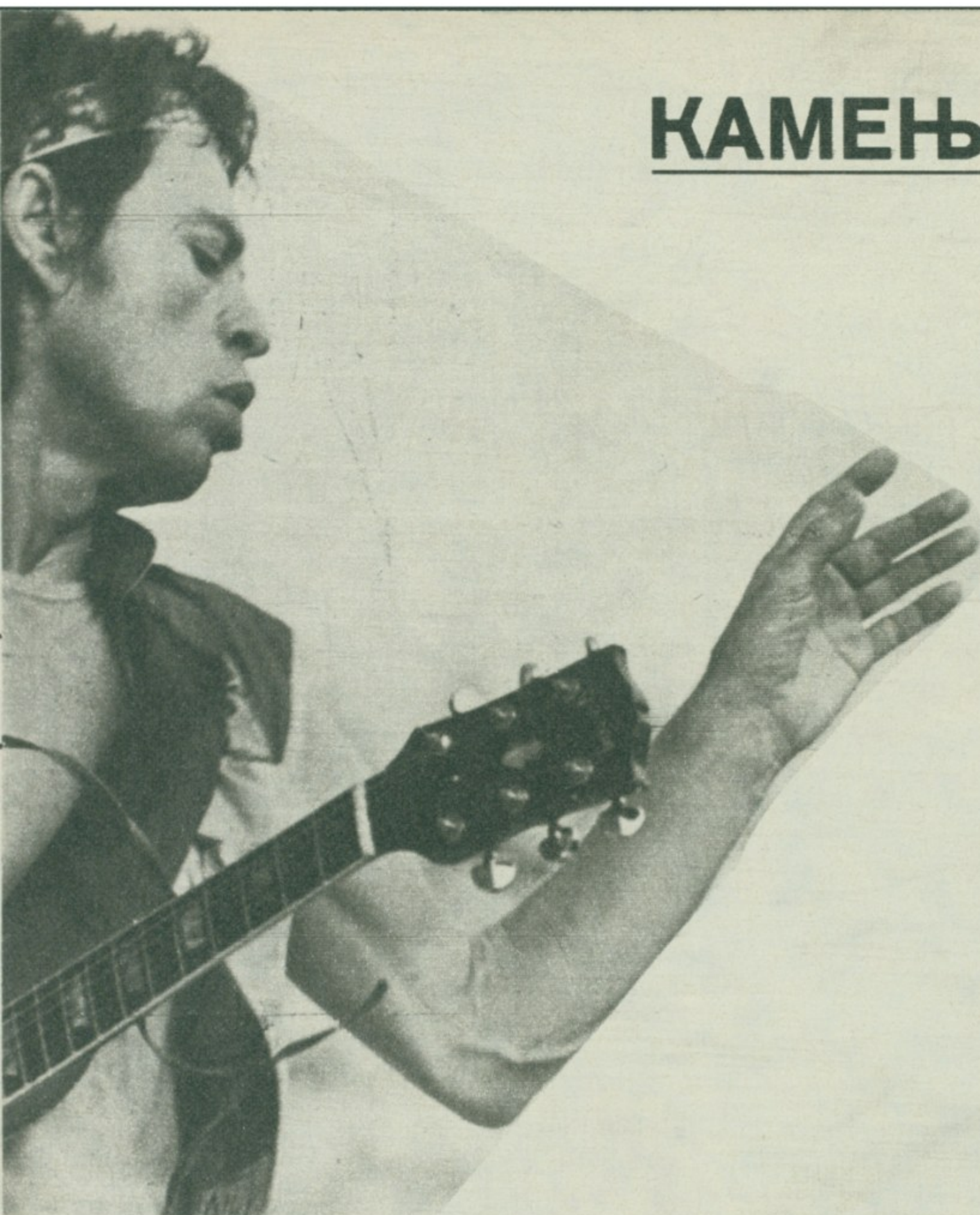
ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Мислим да је Принц (Prince) апсолутно преузео моју улогу на сцени и то у смислу театаралног представљања и музичког квалитета. Он је нека врста мене за осму деценију. Ја сам се сада пребацио на једно сасвим друго поље и мислим да нико други, сем Принца, не би боље држао посао у својим рукама”.

Дејвид Боуви

КАМЕЊЕ СЕ ОТКОТРЉАЛО

Сада је сасвим извесно да ће 1987. година остати запамћена и по томе што је „највећа рокенрол фабрика“ на свету престала да ради. Званично је објављено да су се Ролингстонски разишли. Сукоб између гитаристе Кита Ричардса и певача Мика Џегера сувише се продубио да би могао да се изглади а остали чланови групе озбиљно су се прихватили других активности као да су заборавили да су Стоунси икада постојали.

Бас гитариста Бил Вајмен је изјавио како никада више неће свирати у старој групи и он тренутно обилази мања места у Енглеској у потрази за талентованим младим групама. Користећи покретни студио смештен у огромном камиону, он се у сваком граду задржава десетак дана и омогућује неафирмисаним групама да направе добре демо-снимке. Бубњар Чарли Вотс тренутно се посветио великом џез оркестру који је основао, Мик Џегер врши последње припреме за летњу турнеју поводом друге соло плоче а Рон Вуд већ увелико промовише своју самосталну плочу. О разлозима распада најдиректније говори Стив Лиливајт, продуцент њиховог последњег албума „Dirty Work“:

– Не видим никакву могућност да се они поново окупе и нешто ураде. Не могу да замислим Мика и Кита ни у истом граду заједно, камоли у истој соби. Ово је крај!

По свему судећи, ствар је коначно пукла када је Кит Ричардс чуо да ће Џегер на своју турнеју водити гитаристу Џефа Бека а не Ричардса, што је овај прижељкивао. Тада је и он одлучио да се посвети соло пројектима и тренутно четири дискографске куће покушавају да га убеди да за њих потпише уговор. Што се тиче уговора које Стоунси имају са својом дискографском кућом CBS, ствар ће се одвијати уобичајеним путем. Постоји довољно снимљених песама које су Стоунси направили у својој дугогодишњој каријери а никад их нису издали и од њих могу да се склопе још три сасвим добра албума. Такође се планира вишеструки концертни албум сличан ономе који је прошле године издао Брус Спрингстин.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

„Валови (68. – 77. – 87)“

Шездесет осме побјегох од куће
Била је јесен и било је вруће
Нисам био зрео ни за бријање
Стари рече: „Хајде на шишање“
Шездесет осме побјегох од куће
Говорим ствари од јуче
Десет година касније
Све ми је било јасније
Косу дугу пола метра
Скратио сам на два центиметра
Стари рече: „Хвала ти Боже!“
Украо сам му јакну од коже
Након само 52 тједна
Прошла је седамдесет седма.
Све нас носи исти вал
Наша су весла гитаре
Имамо неке нове снове
И пјесме старе.
Десет година сам провео у диму
Нове одлуке су донели у СИВ-у
Долази нетко ја не знам тко
Али јако, јако осјећам то
Осамдесет седма ми се смије
Све сам ово већ видео прије.
Све нас носи исти вал
Наша су весла гитаре
Имамо неке нове снове
И пјесме старе.

ТЕКСТ И МУЗИКА:
Јура Стублић
ИЗВОДИ: Филм

РЕКОРДИ

U2 ГАЛА КОНЦЕРТИ

Група U2 је планирала да 1. августа одржи велики концерт на стадиону у Единбургу. Овде може да се смести око 45000 гледалаца и то ће бити највећи концерт икад одржан у Шкотској. Карте за друга два концерта у Глазгову 29. и 30. јула су разграбљене за пар сати. Очигледно је да су U2 својим последњим албумом „The Joshua Tree“ постали миљеници публике и да је њихова овогодишња турнеја један од највећих догађаја у рок свету.

Уређује
др Зоран Живковић

Антологија
мими

SF
приче

Евелин Лиф

Одржавајте чистоћу на путевима!

Не бацајте отпатке!

Будите чисти! Будите бели!

Саобраћај је споро текао.

Гарту су се лепили дланови.
Кошуља му је припањала за стомак.

Подно. Још две стотине педесет миља. Нећу стићи на време.

Гарт помери кола две стопе напред. Знао је да се угурао, јер је и спреда и позади осетио дупњавау браника.

Бела кола одбијала су сунчеву светлост.

Кад је Гарт погледао право напред, светлост га је заслепила. Спустио је поглед ка поду кола.

Боле ме очи. Можда негде имам наочари за сунце.

Отворио је одељак за рукавице и завирио унутра.

Ништа. Ох, да. Прошле недеље, сећам се. Изгласали су закон против њих.

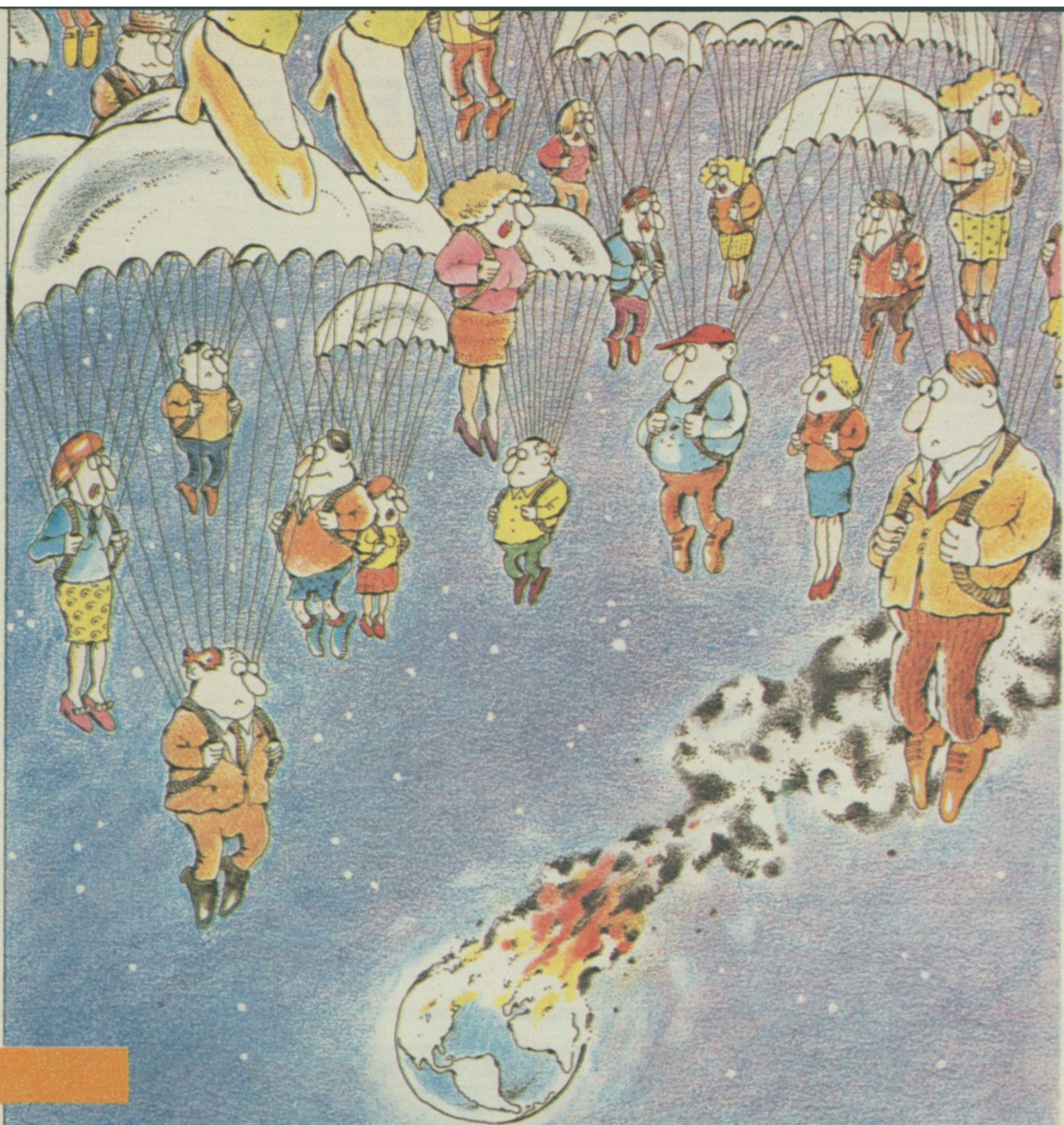
Волео бих да имам наочари за сунце.

Колона возила лагано се покренула. Затим, једна за другим, кола се зауставише.

Нисам ни на пола пута. А тако сам уморан.

Није требало ни да покушам да превалим цео пут у једном дану. Требало је да послушам Риту.

Наочари за сунце. Аха.

ЧАРШАВИ

СУ

БЕЛИ

Сећам се још времена када су постојали сиво-плави и сиво-црни путеви. Само дуж средине протезала се бела линија. Сада више нема линије. Све је бело.

Затворио је очи и прекрио их шакама.

Ах, и шта.

Гарт осети снажан трзај и брзо склони шаке са очију.

Црвено.

Једна страна главе била му је црвена. Крв му се сливала поред уха и подливала под браду.

Гурнули су ме на њега. Људи су се налазили свуда око мене.

Изнад гомиле глава које су ме окруживале могао сам да видим цајца на коњу. Кренуо сам на другу страну. И тамо се налазио пајкан.

Кружили су, непрестано сужавајући круг.

Нигде узмака.

Момак кржаве главе паде. Нисам могао да га видим. Али осећао сам га уз ногу.

Гомила ме је гурала. Сатеривала ме је да заузмем празан

Боже, колико желим да имам наочари за сунце.

Нека кола су напуштала пут. Предах за ручак био је готов. Сад је кркланац био нешто мањи и Гарт је могао стално да се креће брзином од тридесет миља на сат.

Напредујем. Најзад. Ипак нећу стићи кући пре мрака. Мораћу да се зауставим у неком мотелу. Уморан. Та прошлонедељна

Аха, возићу кући по ноћи.

Пола сата касније Гарт зачу сирену.

Знао сам. Не могу им умаћи.

Зауставио се са стране пута. Цајци му се приближише. Један од њих изиђе из кола и приђе Гарту.

„Желите ли да настрадате возећи ноћу? Знате да је то опасно. Тама може да вам усади неприхватљиве мисли. Аха, још и гледате у небо. Зар не знате да је данас изгласан закон против тога? Небо никада није бело. Биће то двострука оптужба. Изиђите. Ухапшени сте.”

SF КВИЗ

Уколико нисте успели да одговорите на питања из прошлог броја, ево помоћи:

1. 5
2. SF илустрацијом
3. 1976.

А сада ево наставка нашег SF пропитивања:

1

Ко је режирао филм „Годзила“?

2

Која је SF прича Артура Кларка послужила као основа за филм „2001: Одисеја у свемиру“?

3

Како се зове суперкомпјутер из филма „Демонско семе“?

простор изнад тела тог момка.

Морао сам или да станем на њега или да паднем.

Не!

Одупро сам се, али пошло ми је за руком само да се задржим на истом месту.

Зачу се скандирање, с почетка нејасно, а затим:

ДОЛЕ КУРБЛЕ, ХОЋЕМО, НАШЕ БУБРЕ.

Поново и поново. Осетих како добијам снагу. Скандирање је постајало све гласније.

ДОЛЕ КУРБЛЕ, ХОЋЕМО НАШЕ БУБРЕ.

Затим су нас растерали шмрковима.

Мене је погодио право у лице. Окренуо сам се и пао преко момка кржаве главе.

Неко ме је шутнуо у бок. Чуо сам како девојке вриште. Рукама сам заштитио главу. И даље су ме шутирали и спотицали се о мене.

Затим се све завршило. Шмркови су пресахли. Сви су почели да беже одатле.

Некако сам успео да се подигнем на ноге и да потрчим. Када сам претрчао пола улице, осврнуо сам се.

Пајкан се смејао. Носите се, копилани једни.

И наставих да трчим.

Трчати. Волео бих да изиђем и потрчим између ових парализованих дридавих критија са унутрашњим аутоматским командама. Да потрчим, машући рукама и вичући: „Моји чаршави нису бели!”

Како би ми само ти момци завидели. Сви воле оно што раде у кревету. Али никада то не би признали.

Бити чистунац, чист, бео. То је за њих ЗАКОН.

свађа са Ритом. Сувише. Шта она хоће од мене? Сам да променим свет?

Те демонстрације од пре много година нису ништа промениле. ОНИ су једноставно боље организовани, имају више оружја. Ништа ја ту не могу.

Само да седим и расправљам о томе. Она мисли да се на тај начин нешто постиже.

„Бело је само компензација за њихову кривицу. Ако ти успе само једну особу да убедиш у то да су Бели закони идиотска ствар, то већ значи напредак”.

То су њене омиљене речи. А каква корист од једног, двојице или тројице истомишљеника?

Никаква. Ето зашто.

Стога она ноћу наш кревет прекрива ружичастим чаршавима. Само из ината, каже.

Али шта прво учини ујутро? Заменује их белим. Као и сви остали.

Постоји једна ствар на коју не могу применити овај закон. Не могу спречити небо да буде плаво. Као ни све преливе црвене боје при заласку сунца.

Ускоро ће ноћ. Уопште нисам приметно колико је сати. Човека лако хипнотишу све те беле зграде.

Боље да пронађем мотел.

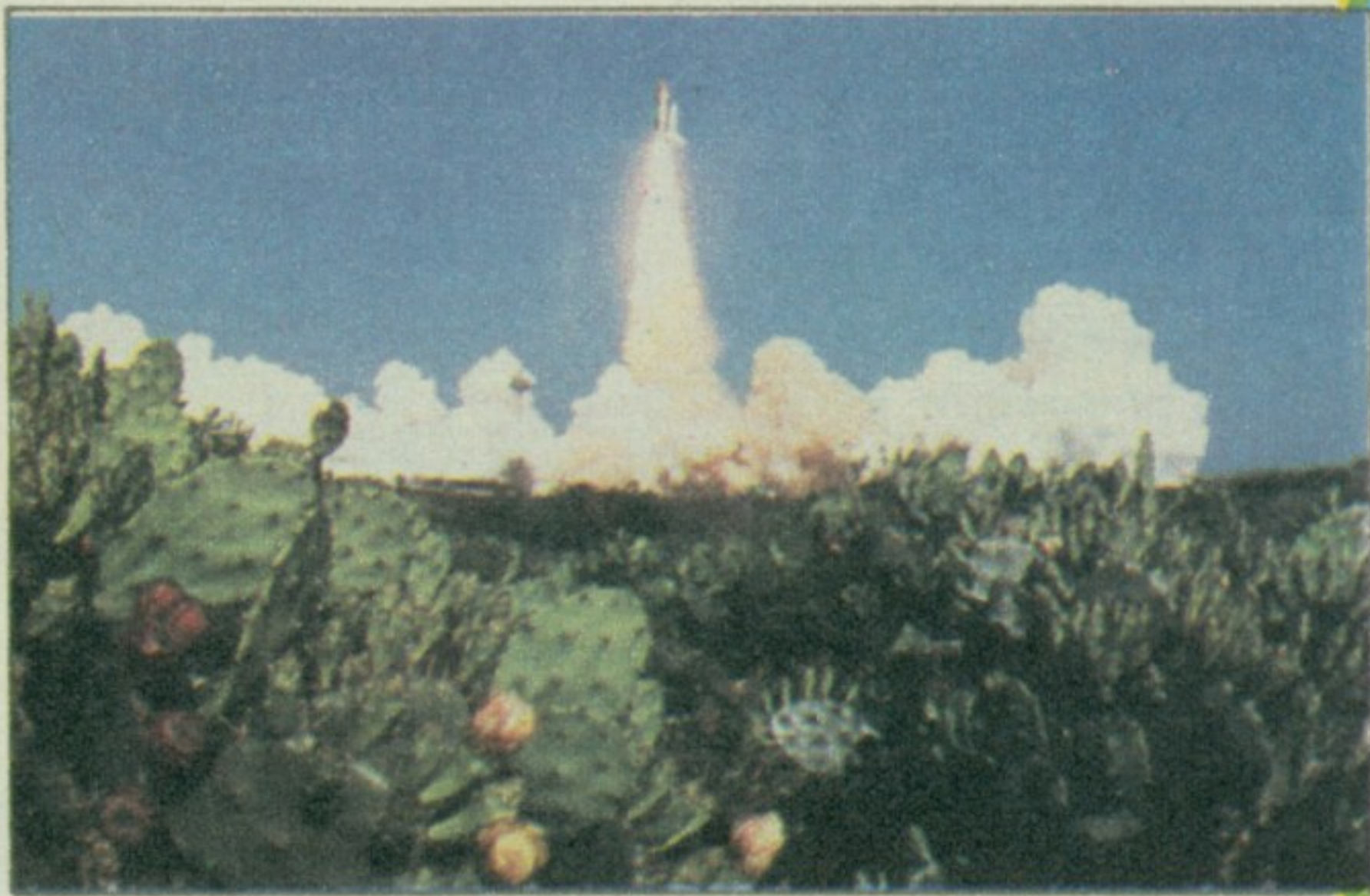
Гарт је путовао још петнаестак минута, тражећи рекламу за мотел. Смркавало се.

Синула му је страшна замисао. Рита жели да нешто предузмет. Једноставно ћу наставити да возим ноћу. Остаћу још само сат напољу. Осим тога, волео бих да видим све освечено тамом.

Ствари већ сада више нису тако беле. Готово да могу да замислим пурпурне или зелене сенке на бочним зидовима зграда.

SF ЗАНИМЉИВОСТИ

Међу десет најгледанијих (па самим тим и најуноснијих) америчких филмова у прошлој сезони пробила су се и два SF остварења. Први је „Туђини” (наставак знаменитог „Осмог путника”), који је продуцентима донео зараду од стотинак милиона долара, а други „Звездане стазе IV”, који је зарадио „само” осамдесет један милион, али после само два месеца приказивања.

Међу SF филмовима из прошле сезоне, који су представљали (финансијско) разочарење, налазе се: „Освајачи с Марса”, „Хајлендер” (веома популаран у домаћим пиратским видео верзијама), „Сунчеве бебе”, „Из онстрана”, „Племе пећинског медведа” и „Кинг Конг живи”...

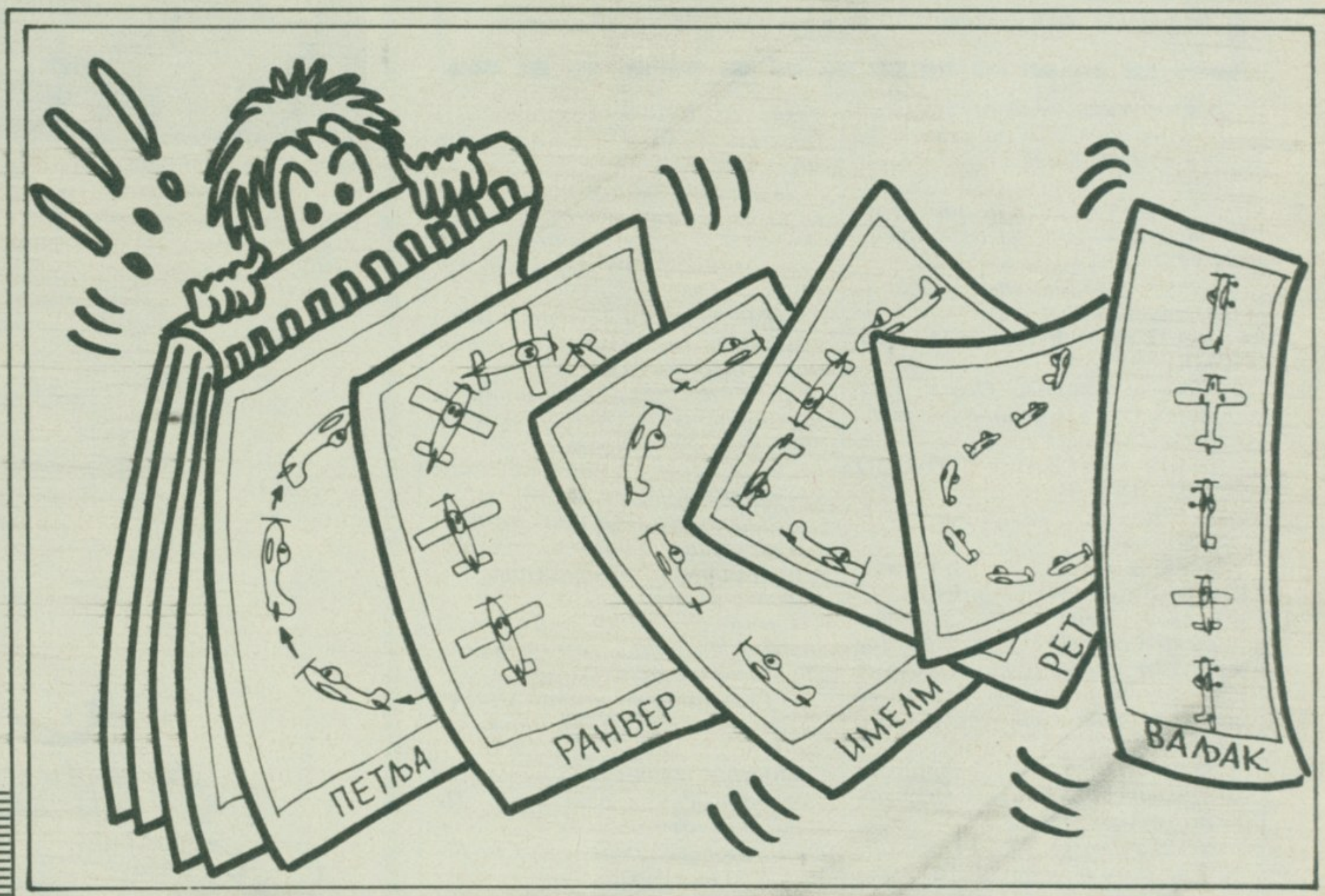
Радимо на овом пројекту већ осам година, потрошили смо до сада осам милијарди долара, а ја више не могу да се сетим шта ми то, у ствари, покушавамо да откријемо?

Научна фантастика на телевизији доживела је у прошлој сезони једно велико разочарење: обновљена серија „Зона сумрака” доживела је потпуни фијаско. Неколико рутинских SF серија није се уздигло изнад конфекцијског нивоа, али се зато пуно очекује од управо најављеног оживљавања „Звезданих стаза”, које добијају потпуно нову глумачку екипу.

СА ДЕСЕТИМ ЧАСОМ НАШЕ НАСТАВЕ У ВАЗДУХУ ЗАТВОРИЛИ СМО „ПУН КРУГ” ОБУКЕ У ЛЕТЕЊУ ШКОЛСКИМ АВИОНОМ. А ДА ЛИ ЈЕ ТО ЗАИСТА СВЕ? НИ ГОВОРА. МАРШ-РУТЕ, СЛЕТАЊА НА НЕПОЗНАТЕ АЕРОДРОМЕ, НОЋНО И ИНСТРУМЕНТАЛНО ЛЕТЕЊЕ, РАДИО-НАВИГАЦИЈА, ЗАМКЕ КОЈЕ КРИЈУ ВРЕМЕНСКЕ НЕПОГОДЕ – СВЕ ТО ЈЕ ТЕК ПРЕД НАМА. АЛИ, ПРЕД ВАМА ЈЕ И ЈЕДНО ДУГО, ТОПЛО ЛЕТО. ДОБРО ГА ИСКОРИСТИТЕ И РАЗМИСЛИТЕ: ДА ЛИ ЋЕ АЕРОКЛУБ У НАШЕМ ГРАДУ ДОБИТИ ЈОШ ЈЕДНОГ НОВОГ ЧЛАНА КАДА СЕ ВРАТИТЕ СА ОДМОРА? У МЕЂУВРЕМЕНУ ЋЕ У ИЗЛОЗИМА КЊИЖАРА ОСВАНУТИ КЊИГА „ЗАБАВНИКОВОГ” И ЈАТ-овог ИНСТРУКТОРА ЛЕТЕЊА ЗОРАНА МОДЛИЈА, „ШКОЛА ЛЕТЕЊА”. СВЕ ОНО ШТО НИСТЕ ПРОНАШЛИ У „ЗАБАВНИКУ”, НАћи ЋЕТЕ У ЊОЈ. ЖЕЛИМО ВАМ МИРНО И ПЛАВО НЕБО!

АКРОБАТСКО ЛЕТЕЊЕ

Најједноставније еволуције авионом почеле су, практично већ с првим летовима. То су били мали и благи заокрети. Када се, после 1912. године, авион технички усавршио и постао чвршћи, почело се и са сложенијим маневрима: оштрим заокретима и превртањем преко крила, да би убрзо биле пронађене и остале фигуре „више пилотаже”, односно вертикалних еволуција. На неке од њих би се случајно набасало, када би пилот с авионом нехотице упao у такав положај, а друге су

се свесно смишљале и испробавале, често с трагичним резултатима.

За пилота ништа лепше није од осећаја слободе у простору и способности да уведе авион у било који положај, а да све то за њега буде нормално, без обзира да ли лети с главом надоле или нагоре, да ли се вертикално пење или стрмо обрушава. Многи пилоти су настрадали управо зато што нису били кадри или нису научили да се тако осећају, а каткад нису ни веровали да се авион из неког неправилног положаја (као што је

ковит, који је представљао прави баук!) може вратити у нормалан. У ствари, било је могуће, и то врло лако, поново преузети контролу над авионом. Требало је само научити.

Да би започео акробатско летење са инструктором, ученик претходно мора да испуни све формалне услове за дозволу спортског пилота и да има најмање 30 сати самосталног летења авионом. У овој фази обуке увежбавају се само основне акробације, а то су петља, ваљак, имелман, ретурнеман, ранверсман и вертикална

осмица. То су еволуције у којима нема негативних оптерећења, а ако се и појаве (као у ваљку), онда су веома слабо изражена.

Петља (лупинг) је пун круг авиона описан у вертикалној равни и, вероватно, један од најједноставнијих акробатских маневара.

Авион натримујемо за хоризонталан лет и изаберемо какав линијски оријентир – писту, ауто-пут или железничку пругу – према којем ћемо одржавати правац у току извођења петље. У благом понирању прикупљамо неопходну брзину. Затим равномерно и енер-

гично повлачимо палицу ка себи. Када авион пређе у пењање, додајемо пун гас. Темпо повлачења палице треба да буде такав да све време осећамо сталан притисак на руку. Брзина авиона опада. Авион се приближава горњој тачки петље. Гледамо уназад, како бисмо на време приметили појављивање хоризонта (окренутог наопако) и проверили да ли су крила у хоризонталном положају. У горњој тачки петље лагано попуштамо палицу и, по преласку хоризонта, одузимамо гас, како у понирању не бисмо прекорачили дозвољени број обртаја мотора. Авион прелази у обрушавање. Постепено се извлачимо из насталог обрушавања и, уз додавање одговарајућег гаса, преводимо авион у хоризонтални лет – или у нову еволуцију.

Ваљак је обртање авиона у хоризонталној равни око уздужне осе за 360 степени, синхронизованим дејством крилаца (елерона), кормила висине и кормила правца.

На ваљак прелазимо када смо стекли извесно самопоуздање и вештину у извођењу петље. Али, са ваљком је случај нешто сложенији: ту не само да морамо да обрћемо авион, већ морамо и нос непрестано да му одржавамо изнад хоризонта.

Најпре одаберемо једну тачку на хоризонту која ће послужити као оријентир. У благом понирању сачекамо брзину за извођење ваљка. Затим повлачимо палицу и фиксирамо нос авиона на 15–20 степени изнад хоризонта. Палицу до краја нагињемо у жељену страну ваљка. Када је авион прешао прву четвртину круга, супротноном ногом одржавамо нос изнад хоризонта. На половини круга (кад је авион на леђима), ноге су у неутралу, а нос одржавамо изнад хоризонта потискивањем палице од себе. На последњој четвртини круга (када је авион поново под нагибом од 90°) нос изнад хоризонта сада одржавамо истом ногом у чију страну радимо и ваљак и, када поново дођемо у нормалан хоризонтални положај, све команде равномерно враћамо у неутралу.

Брзина окретања око уздужне осе ствар је личног укуса. Али, на почетном ступњу вежбања препоручљиво је ту ротацију изводити брзо – дакле, потпуно користити елероне. Но, како наше искуство расте, тако можемо постепено да смањујемо брзину окретања, па ћемо дуже и приметније да осећамо негативно „г“ у тренутку проласка кроз леђни положај. С веома малом брзином окретања или, још боље, с ваљком изведеним „на разделе“, ова фигура пружа максимум задовољства.

Имелман, фигура која је названа по свом „проналазачу“, грофу-пилоту истог имена, представља маневар у вертикалној равни који обезбеђује брзу промену смера лета за 180 степени, уз значајно добијање висине.

Све је исто као код петље, једино што је брзина увођења нешто већа. Међутим, када се авион нађе у леђном положају, нешто

пре горње тачке петље и 15–20 степени изнад хоризонта, благим потискивањем палице од себе задржавамо тај угао. Затим до краја нагињемо палицу у жељену страну и, уз малу помоћ исте ноге изводимо полуваљак, који нас доводи у уобичајени хоризонтални лет. Излазак авиона из имелмана мора да буде на маневарској брзини авиона (због тога брзина увођења и јесте нешто већа) и, наравно, у супротном курсу.

Превртање преко крила (ретурнеман) је маневар који обезбеђује брзу промену смера лета за 180°, с наглим губитком висине.

На брзини нешто већој од оне потребне за хоризонтални лет, одсечним покретом доводимо нос авиона на 30–40 степени изнад хоризонта и ту га, незнатним попуштањем палице, задржимо. Затим палицу дајемо до краја у жељену страну окретања. Авион почиње да се обрће око уздужне осе. Кад начини полуваљак и нађе се на леђима, нос задржавамо изнад хоризонта потискивањем палице унапред. Потом почињемо са повлачењем палице ка себи и, у висини хоризонта, одузимамо гас. У вертикалном обрушавању прикупљамо брзину за увођење авиона у следећу фигуру или за прелазак у нормалан хоризонтални лет.

Претурање на крило (ранверсман) омогућава да се у необичном вертикалном маневру смер лета такође промени за 180° и то (опет) уз губитак висине.

Брзина увођења је слична оној за петљу. Равномерно повлачимо палицу ка себи, уз додавање гаса до пуног, преводићи авион у готово вертикалну пењућу путању. Брзим погледом на лево и десно крило контролишемо вертикалу у односу на хоризонт. У том положају брзина авиона нагло опада. Када дође до оптималне брзине за извођење ранверсмана, енергично дајемо пуну ножну команду у жељену страну, а палицу задржимо у неутралном положају, спречавајући пребацивање авиона на леђа. У току овог „вертикалног клизања“ посматрачу са земље изгледа као да се авион зауставио у месту, при чему се окреће око своје вертикалне осе и претура на крило у обрушавајући положај.

Вертикална осмица (кубанска осмица) представља маневар којим авион у вертикалној равни описује путању у облику осмице, правећи при том два лупинга и два понирућа полуваљка.

Брзина увођења је као и за обичну петљу. Почетак фигуре је, заправо, извршење нормалне петље, с тим што, када пређемо горњу мртву тачку и почнемо да добијамо брзину (под углом од 45° у односу на хоризонт), дајемо палицу мало од себе како бисмо задржали тај угао. Изводимо полуваљак и доводимо авион „на стомак“. У наставку улазимо у следећу петљу и поново у њеној последњој трећини, на исти начин радимо нови полуваљак.

Иако није тешка за извођење, кубанска осмица је изузетно ефектна фигура за посматраче на земљи.

Зоран Модли

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор BeMak	СПРА- ВА ЗА МЕРЕ- ЊЕ МА- ТРИЧНА	ПОКРИ- ВАЊИ ОБЛА- ЦИМА	СРЕ- ДШТЕ	АУТОР „АНАЛА“ КОРНЕ- ЛИЈЕ	СА- ВЕЗНА ДРЖАВА САД	МАШКО ИМЕ ИЗ МИРА ВИТО- МИР	ОРТАНС- КИ СПО- ДЕВИ ИЗ АЛЕКИ- ДА И КЕ- ТОНА
ДПРИ- ЗА (МН.)	м	о	с	ш	о	б	и
МУСЛИ- МАНОКО МАШКО ИМЕ	н	б	р	а	х	м	и
ПРЕГ- БАТИ СЕ У КОЛЕ- НИМА ОД СТРА- НА	к	л	е	у	а	и	и
УГЛОВ- НА МЕ- РА	р	а	г	и	и	а	
ОНИ- ГЛЕД- НО	о	з	и	и	о	ДУБРИ- ТИ	
ЈЕДНА КИ- МЕСКА ДИНА- СТИЈА	и	а	и	ПРЕГ- ЛЕД ПРАД ОПЛЕ- ДАНОМ (МЕД)	„ГРАМ“ ДИЗА- ОБРАТНА (МН.)	Т	ВРСТА ВРЕБЕ
ОСНОВ- НА МЕ- РА ПРАМЕ- РА (МН.)	е	и	а	и	о	и	и
ЛИЧНА ЗАМЕ- НИЦА	и	и	и	а	и	о	б
СТАРА АВНО- СКА ДРЖАВА	а	с	и	р	и	и	а
„ПЕТА“	а	с	и	р	и	и	а
Р	р	е	б	и	и	и	ПРВО СЛОВО
ЗА- ВИТИ РАДУ	„РУКО- МЕТНИ КЛУБ“	ГЛУБИНА ЕКВЕРГ	а	и	и	и	а
ЧИН, ПОЛО- ЖАЈ	р	а	и	и	и	и	ЗАПАЗ- НА БО- ЛЕШ- ЦРВЕНИ БЕТАР
ОПАНЦ- СКИ ФИЗИ- ЧАР, ШАРП	к	р	и	и	и	и	„БАСТ“ НЕМАЧ- КА КИ- ЗНИЦА КРИСТИ- НА
РЕМЕН КОЈУ ИСПОД РЕПА	ДИРКА ТИПКА, ЛО	и	и	с	и	и	и
ХА- ЗАР- ДЕРИ	к	о	и	и	и	и	и
УЗДНО	и	с	и	и	и	и	и
ЗГРА- БИТИ, ДОКО- ПАТИ	с	и	и	и	и	и	и
ГРА- ДИЈА У БА- НАТУ	к	о	и	и	и	и	и
УСИДА- ВАЊЕ У СЕБЕ	и	и	и	и	и	и	и
ЗНАК ЗА ЊУТИ	и	и	и	и	и	и	и

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: котлина, акварел, сломити, поредак, капе, ача, р, во, ан, Оријент, вунар, е, мачор, о-о, атак, пратити, силикон, ета, аве, рита, из В, Ним, и, Иби, аз, рачунар, Арабија, Тиролац, „Илијада“.

ШТА КАЖЕ
ШТА КАЖЕ
ШТА КАЖЕ
ШТА КАЖЕ
ШТА КАЖЕ

ШТА КАЖЕ ВАШ ПАС ?

Пси толико дуго и тако блиско деле свој живот са човеком да није чудо што се у главама људи створила представа да се они између себе споразумевају као и ми, својим језиком, односно лавежом. Међутим, то није тачно! Све што имају да кажу пси изражавају помоћу тела - држањем и покретима. При том у држање улази све: глава, шапе, реп, длака... Упознајте дванаест основних ставова које вам приказује овај млади немачки овчар.

ЗАДОВОЉАН

Жив поглед, уши усправне, каткад и отворене чељусти. Чврсто ослоњен на све четири шапе, пас концентрисано посматра око себе. Маше репом и лаје да би привукао пажњу. Деси се да у овом ставу често искези губицу: рекло би се да се смеши.

ПРЕДАЈЕМ СЕ!

Пас тада подвиге реп, престане да режи и чучне. Длака му лежи равно уз тело, уши су такође спуштене. На овај начин он признаје да је слабији: предаје се.

ШТО „ЈАЧИ” МИРИС

Зашто се пас ваља на леђима и то, на жалост власника, најчешће на местима која баш не миришу фино: по слами, ђубришту, блату. Он то чини онда кад сматра да његов сопствени мирис није довољно јак. А сваки пас жели да буде сигуран да је главни у околини. Према томе, често купање у шампону, чини вашег љубимца несигурним кад изађе „у свет”.

СВАКИ ЖЕЛИ ДА ЈЕ ГЛАВНИ

Кад се два пса сретну, обавезно се њуше. Сваки од њих жели да покаже оном другом да је „изнад“ њега. Како ће се који при том понашати зависи од величине пса, али и околности. Мали јазавичар може „победити“ великог немачког овчара ако је на својој територији или ако му је власник у близини. И при сусрету с човеком пас се понаша слично: њуши га негде у висини листова на ногама.

УПЛАШЕН

И сада пас такође показује зубе, али су му уши забачене уназад. Реп држи хоризонтално или га завуче између ногу. Режи, длака на хрбату и раменима му је наострошена. Леђа су му извијена у лук, став получучећи. Пас се осећа угрожен: страх га је.

ХОЋУ И ХОЋУ ДА СЕ ИГРАМ

Пас тада узима лоптицу, штап, кад нема шта друго стару чару или гужву новина. При том се живо нада да ће оног другог, човека или пса, наговорити да тражи од њега да нађе тај предмет. То је омиљена забава сваког пса.

ТУ САМ ПРОШАО, ТО ЈЕ МОЈЕ

Сваки час пас подигне ногу уз дрво, бандеру, жбун. Пишки. Али, зашто тако често? Не, није

озебао. На тај начин он у ствари „доказује“ да је то његова територија или једноставно обележава свој пролазак. Како сваки пас увек жели да остави поруку својој сабраћи, он то постиже управо на тај начин - помоћу мириса мокраће.

ЖЕЛИМ ДА СЕ ИГРАМ

Пас тада подигне уши, поглед му је жив, маше репом. Задње шапе су усправне, а горњи део тела спуштен на предње шапе. Овај став пас понавља више пута и лаје. Будите сигурни: жели да се игра.

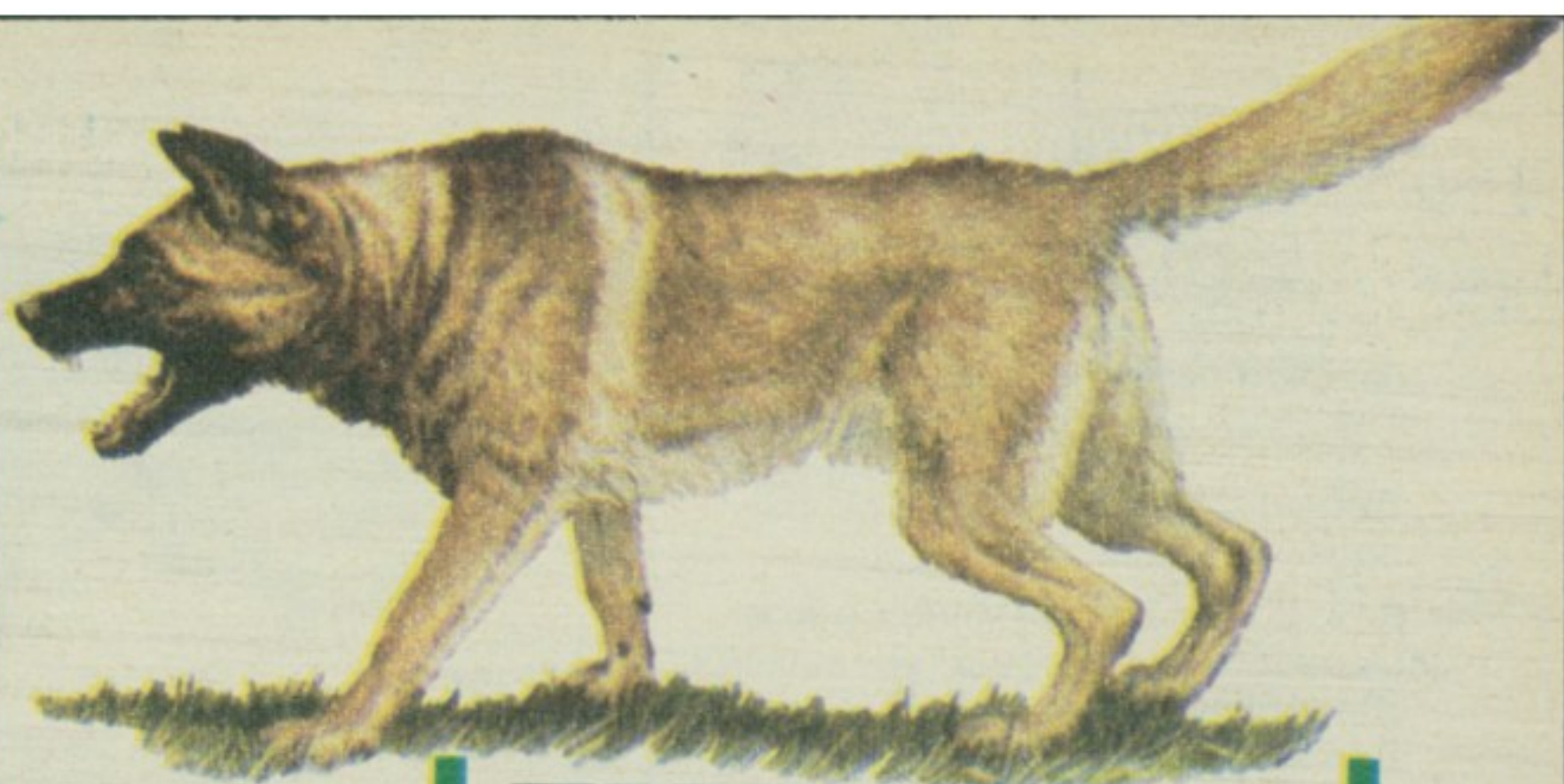

ЈА САМ ТУ!

ПРЕДАЈЕМ СЕ, ГОТОВ САМ!

Кад пас легне на земљу показујући трбух на коме су длаке увек светлије боје, ствар је јасна: он се предаје, спреман је да слуша. Ако се при том још и упишки, тиме је признао да је потпуно побеђен.

В. М.

ПРЕТЊА

Уши су му подигнуте напред, чељусти отворене, противника фиксира погледом. Длака му је наострошена, држи се усправно и лаје. Овај пас прети. Жели да буде јачи, да влада другим псом који тада најчешће окрене главу и оде.

ДРУГАР ОДБИЈА ДА СЕ ИГРА

Пас грицка или вуче зубима другог пса, али овог мрзи да се мрдне. То никако не треба лоше схватити, целим својим држањем он показује да жели само да се игра, никако да се бори. Прави велике скокове око партнера, показује му свој трбух: то је такође знак мирољубивости. И кад пас грицка човека, то значи исто: желим да се играм с тобом.

Кад пас гребе земљу задњим ногама, не чини то из забаве. На тај начин он означава своје присуство. Наиме, јастучићи на његовим шапама луце при том зној чији је мирис карактеристичан за сваког пса. Тако ће га сваки пас који туда прође препознати.

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
др Иван Стојановић

В. д. руководиоца ООУР-а и в. д.
главног и одговорног уредника
„Политикиног забавника“
Дарко Рибникар

Заменик главног и одговорног
уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић,
Милојко Боковић, Љубинка Ђуровић,
Љиљана Златковић, Милан Илијин,
Милован Кљајић, Нада Михаиловић,
Душан Петровић (председник), Дра-
гољуб Петровић, Радован Поповић,
Зора Продановић, Радомир Ристић
(заменик), Верица Смиљанић и Ник-
ша Стипчевић. Чланови Савета из
Редакције: Дарко Рибникар, Зефири-
но Граси, Соња Јашовић, Мирјана
Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Ол-
га Вукадиновић, Душан Глушац, Бо-
јана Дожић, Светлана Ивановић, Ми-
на Илић, Соња Јашовић (графичко-
технички уредник), Мирјана Крсту-
ловић, Иван Лончар, Мирјана Марин-
ковић (уредник стрипа), Иванка Ми-
ладиновић, Петар Милатовић, Вера
Милићевић, Весна Милић, Нада Не-
вајдић, Вито Недељковић, Биљана
Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран
Петковић, Радоје Савић, Весна Соф-
реновић, Војислав Стаменовић, Не-
дељка Ствић, Даринка Тодоровић,
Миленко Тодоровић, Милош Томић и
Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ –
ООУР Издања за младе „ПОЛИТИ-
КИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29,
11001 Београд. Поштански факс 124.
Телефони: секретаријат 324-471, ре-
дакција 324-483, техничка редакција
326-620, централа 324-191 и 325-761.
Рукописи, фотографије и цртежи се
не враћају. Огласна агенција: Маке-
донска 35/1, тел. 322-711. На основу
мишљења Републичког секретарија-
та за културу СР Србије, број
413-2973-02 од 22. I 1973. године не
плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 250 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Тромесечна 3.012 динара, полуго-
дишња 6.024 динара, годишња
12.048 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Тромесечна 6.024 динара, полуго-
дишња 12.048 динара, годишња
24.096 динара

Претплата се врши на жиро-рачун
број 60801-601-29728 уз обавезну на-
зак на НО „Политика“ ООУР „Продаја“
– претплата на лист „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 42.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 74.–
ШВЕДСКА	Шкр. 258.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 246.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 60.–

Уплате из иностранства слати на де-
визни рачун НО „Политика“ код „ИН-
ВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун
број 60811-620-63-257300-00054 уз
обавезну назак на ПРЕТПЛАТА НА
ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

За штампање овог броја Забавника
одговоран: Миливоје Весовић, руко-
водиоца ООУР-а „Дубока штампа“.

Naslovna strana
Julio Radilović JULES

Јавите се, придружите, учествујте у
нашој акцији

НИСИ САМ(А)!

Разгласна станица, коју су својим другарима из Шекспиро-
ве без броја поклонили ученици ОШ „Ћирило и Методије“ и
Образовног центра „Никола Тесла“ из Београда пуштена је у про-
бни рад. Припреме за свечаност којој ће присуствовати пионери
из „Ћирилица“ и омладинци из „Тесле“ су у току. У госте су позвани
и глумци из телевизијске серије „Бољи живот“.

За оне који нису у току, да подсетимо: У броју 1851. писали
смо о деци без породице која живе на Дедињу, у дрвеној бараџи.
Између осталог, написали смо да су гостољубиви и да их свака
посета веома радује. Јавили су нам се читаоци из поменутих шко-
ла, предложили да их посете и понесу поклон. Договорили смо се
и, ево, ту је разгласна станица!

Можда и ви желите да их посетите? Да им пишете? Или има-
те неки трећи предлог? Јавите нам се а ми ћемо са највећим за-
довољством као и до сада – посредовати. Укључите се у акцију
„Политикиног забавника“ НИСИ САМ(А)!

**Тарзан – председник
државе**

Мене интересује да ли је по-
стојао Тарзан. И не бих во-
лео да моје писмо заврши у џунгли!

**РАДЕ ЈОВАНОВИЋ
Златибор**

Име Едгара Рајса Бароуза теш-
ко се налази и у неким обимним
енциклопедијама, у студијама
књижевности – још мање. Па,
ипак, Бароуз би требало да је по-
знат малтене свима јер он је
„отац“ чувеног Тарзана.

Едгар Рајс Бароуз је био једно
време каубој а затим добровољац
у седмој регименти америчке ко-
њнице. Када је напустио војску
живео је као бакалин у Покателу у
држави Ајдахо, затим као жан-
дарм у Солт Лејк Ситију, па копач
злата, службеник у разним устано-
вама. До 1911. кад се запослио у
једној агенцији за купопродају
променио је четрдесетак занима-
ња. Нови посао је од Бароуза за-
хтевао да измишља што занимљи-
вије огласе. Прелиставао је часо-
писе, новине и добио и сам жељу
да пише. Прво дело му је било

„Освајање планете Марс“ (Бароус
је и данас у САД познатији као пи-
сац научне фантастике).

Тарзана је почео да пише де-
цембра 1912. и завршио га сред-
ном 1913. Дело је доживело фан-
тастичан успех мада сам Бароуз
није много знао о Африци. Убрзо
је, на свом имању у Калифорнији,
основао град Тарзан. Када је 1932.
Америка била погођена великом
економском кризом велики број
њених становника предлагао је
Тарзана за председника – били су

убеђени да је он стварна личност
и да их једино он може извући из
кризе.

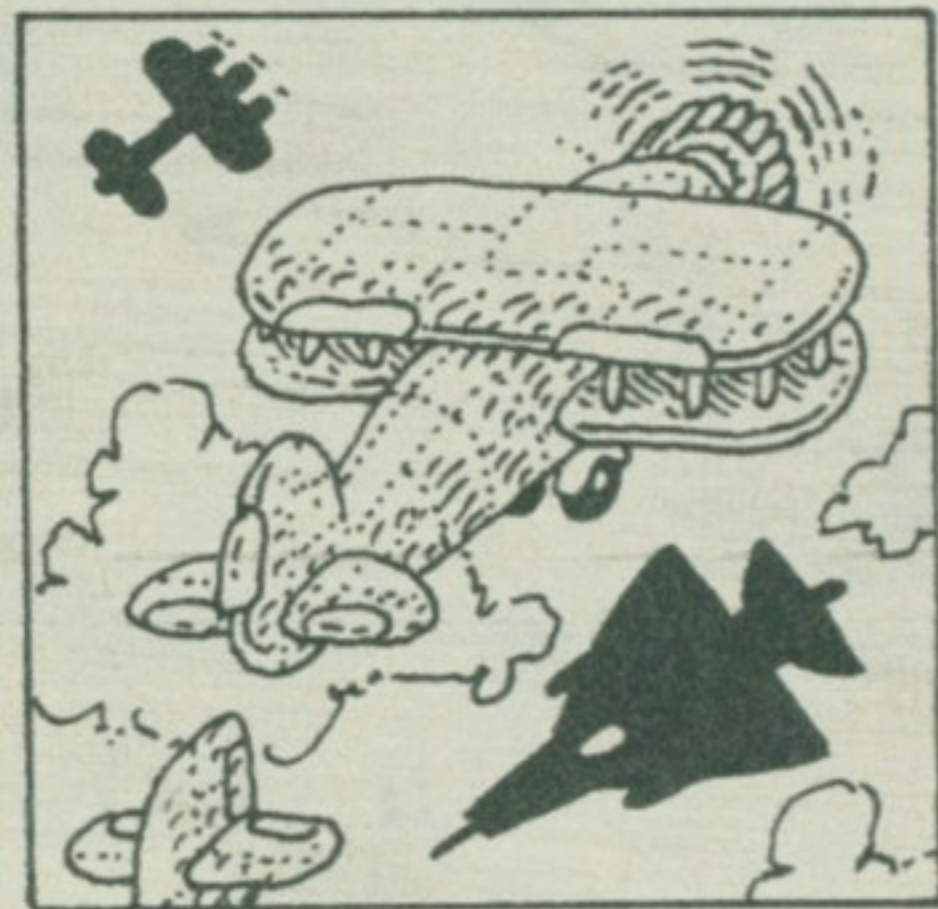
Мит о Тарзану је, преко много-
бројних филмова (међу првим филм-
ским Тарзанима био је Џон Вајс-
милер, последњи – Кристофер
Ламбер), цртаћа и књига продро у
читав свет. Многа друштва за за-
штиту морала у САД захтевала су
да се Тарзан и његова девојка
Џејн венчају. Често се наводи и
анegdота као потврда да многи ве-
рују да је Тарзан заиста постојао.
Наставница је у једној француској
школи предавала о Јованки Орле-
анки и њеном мучењу. Једна де-
војчица је упитала: „Зашто Тарзан
није дошао да је спасе?“

Иначе, претпостављамо да сви
знају „основну“ причу: Једно дете,
изгубљено усред афричке џунгле,
нашли су и одгојили мајмуни. Ен-
глески писац Радјард Киплинг са
својим Могијем можда је имао
неког утицаја на Бароуза, мада је
Едгар Рајс тврдио да је тему на-
шао у старим народним причама.

За љубитеље авијације

Ради се о следећем:

Између мене и мојих дру-
гова избио је спор. Једни су тврди-
ли да наша авијација има лоше ави-
оне и да су јој једино добри школ-
ски авиони. Ја сам био у другој гру-

пи која тврди да наша авијација има
авионе који су међу најбољима у
свету. Занима ме ко је у праву?

И још једно питање:

Да ли је најновији „миг“ изашао
под серијским бројем 36?

**МИЛОШ ЈОВАНОВИЋ
Кнеза Милоша 79/3
Београд**

У праву си Милоше кад кажеш
да наша авијација има авионе који
су међу најбољима у свету. И то се
свакако не односи искључиво на
школске авионе, како тврде неки
твоји другари. Међутим, морамо
рећи да су школски авиони, ипак,
најзапаженији, почев од „галеба“,
па преко „ласте“ до „Г-4“ који се
прославио прошле године.

Одговарајући на твоје друго пи-
тање, прво морамо да кажемо да
„мигови“ немају ознаке у виду пар-
них бројева. То значи да је број 36
искључен. Осим тога, последњи
познати миг имао је серијски број
31 што опет значи да ће следећи
имати 33 односно 35, па 37 и тако
даље.

Користимо прилику да саопшти-
мо свима који су са занимањем
пратили текстове на тему „Како
постати пилот“ и с тим у вези јав-

љали нам се телефоном да смо са нашим сарадником за ову прилику Зораном Модлијем уговорили и једанаести наставак серије у којем ће се наћи адресе и телефони аеро-клубова, школа и ваздухопловних савеза и све друго што представља пут за добијање дозволе или дипломе спортског пилота.

Вртлог воде у кади

Приметио сам да се, када после купања извучем чеп на кади, вртлог воде који се створи на отвору окреће са леве на десну страну. Објасни!

САША МИЛИНКОВИЋ
Милорада Јевтовића Шмита 7
32000 Чачак

Дискусије о смеру отицања воде из каде за купање налик су на праве научне двобоје. Једни непоколебљиво тврде да у свим кадама и сливницима на северој хемисфери вода отиче у смеру супротном смеру казаљке на часовнику, други се не слажу. Иако су научници пажљиво испитивали смер отицања воде на обе хемисфере, расправе се и даље настављају. Ротација воденог млаза при истицању подлеже деловању такозване Кориолисове силе, која је добила име по Густаву Гаспару Кориолису. На све објекте, који се крећу у односу на Земљу која се обрће око своје осе делује инерцијална сила.

Вода у кадама и судоперама може да отиче и у једном и у другом смеру, што је условљено многобројним чиниоцима: обликом ка-

де, заосталим вртлозима, у води при пуњењу каде, ваздушним струјањем непосредно изнад површине воде у кади, обликом и положајем одводне цеви.

Џермаја се излизао од употребе

У последње време стрипови вам нису баш нека „класа“ са изузетком „Џермаје“ мада се и он „излизао“ од употребе у Забавнику. Херман је заиста мајстор свог заната али можда би било боље да поново уживамо у Флаш Гордону, поручнику Блуберију, Модести Блејз и другим стриповима који нису скоро „гостовали“ у вашем листу.

ДЕЈАН
Пирот

Због тебе и многих „обожавалаца“ Модести Блејз, ова неустрашива дама ће ускоро поново да нам дође у госте.

ИСПРАВКА

У Забавнику од 5. VI и 12. VI 1987. техничком омашком дошло је до штампања погрешних цена књига у огласу БИБЛИОТЕКА „БУДО“ и ФУЛ КОНТАКТ АЗИЈЕ.

空手道

ЈЕ
ИСПРАВНЕ ЦЕНЕ СУ: БИБЛИОТЕКА „БУДО“ – НАПРЕДНИ КАРАТЕ – ПРАКТИЧНА ПРИМЕНА I – 3.700.– + 300.– дин. за трошкове поштарине.
ФУЛ КОНТАКТ АЗИЈЕ – МУАЈ ТАИ – 2.500.– + 500.– дин. за трошкове поштарине.
Молимо наручиоце да прихвате исправку.

Срећан ти нерођендан!

Дружим се с тобом двадесетак година, значи негде око хиљаду бројева и зато ти, као свом најомиљенијем листу, честитам излажење 1849. броја (обично ти честитају на излажењу неког јубиларног броја, а ја ћу баш овај дибидус нејубиларни). Одговори ми где су се и када одржавале такозване модерне Олимпијске игре, колико и под којим именом је „Бијело дугме“ издало албума, одакле потиче реч филателија?

БРАТИСЛАВ ЈОВАНОВСКИ
Д. Мишовића 3/17
18000 Ниш

Модерне олимпијске игре прокламоване су на међународном конгресу у Паризу, а покретач је био барон Пјер де Кубертен. Прве игре модерне ере (старе су се одржавале у Олимпији од 776. до 394. године пре наше ере) одржане су у априлу 1896. у Атини а зимске 1924. у Шамонију.

„Бијело дугме“ је издало 8 студијских албума: „Над бих био бијело дугме“, „Шта би дала да си на мом месту“, „Ето баш хоћу“, „Битанга и принцеза“, „Доживети стогу“, „Успаванка за Радмилу М“, претпоследњи ЛП је изашао само с називом групе и последњи – „Пљун и запевај моја Југославија“. Ова група има и 3 „жива“ и 3 компилацијска албума.

Филателија потиче од грчке речи: *philos* – пријатељ и *ateleia* – ослобођеност од такса. Значи сакупљање и проучавање поштанских марака и других званичних вредносних папира.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Маја Јокић, Лењинова 44/4, 38000 Приштина – има 11 година, воли животиње, навија за Црвену звезду, слуша забавну музику и обожава групу „Кербер“.

Драгана Главарданов, Максима Горког 36а, 21000 Нови Сад – има 11 година, воли музику, сакупља салвете, значке, разгледнице, марке и привеске за кључеве, игра теннис, свира клавир, доста добро зна и енглески. Наташа Ђукић, Војводе Петка 4, 11000 Београд – има 10 година, воли рок и поп музику, сакупља салвете, значке и украсна писма.

Бојан Благојевић, Загребачка 59, 71000 Сарајево – има 9 година, воли скијање и дописивање.

Дубравко Мазуловић, Слатина 72, 44250 Петриња – има 13 година, бави се спортом, посебно рвањем, воли музику.

Јелена Шакић, Народног фронта 49, 21000 Нови Сад – има 13 година, воли рок музику, сакупља постере.

Весна Јовановска, Гостиварска 16а, 91060 Борче Петров, Скопје – има 13 година, воли музику, филмове и историју, сакупља значке.

Ирена Скробаја, Владе Деспота 5, 59300 Книн – има 13 година, воли музику, бави се помало спортом.

ШКОЛСКА САМОПОСЛУГА

НОВИНАР – САМО С ФАКУЛТЕТОМ

Занима ме коју средњу школу треба да завршим да бих постао новинар? Да ли је факултет обавезан? Који би ми највише одговарао?

Андрија из Врбаса

Молим вас да ми напишете тачну адресу факултета где се студира новинарство. Да ли морам у средњој школи да похађам одређену струку или је већи избор?

Душанка Куља
Мирче Ацева 26
Београд

Избор струка у средњој школи као услов за Факултет политичких наука у Београду (Јове Илића 165, телефон 471-911) је разноврстан: културолошко-језичка струка, економско-комерцијална, правна, биротехничка, просветна... Звање нови-

нара добија се после завршеног факултета политичких наука – новинарски смер.

КУДА С ТРОЈКАМА?

Пошто сам углавном имао добар успех, а само једном врло добар, мене занима куда бих ја могао после основне школе? Каква занимања нама тројкашима стоје на располагању? Које занимање да одаберем?

Драган Ђоковић
Равни
Титово Ужице

То је веома тешко одговорити само на основу оцена јер је за избор занимања важно имати у виду и склоност. Међутим, истина је да ти добар успех сужава избор, одликаши су у најбољој позицији да могу да бирају. Ти ћеш моћи да се упишеш тамо где буде места, а то зависи од интересовања за одређену школу.

СРЕДЊА МУЗИЧКА...

Молим вас да ми објасните како ће то сада по новом бити за нас који идемо истовремено у основну и нижу музичку школу, а разреди нам се не поклапају. На пример, ја сам у основној седми, а у нижој музичкој шести (завршни разред). Свирам клавир. Да ли ћу моћи да се упишем у средњу музичку школу са завршеном нижом, а без завршене основне школе? Је ли средња музичка права средња школа са предметима као што су страни језици, марксизам, или се уче само солфеџо, теорија музике, инструмент?

Јасмина Луковић
Нови Београд

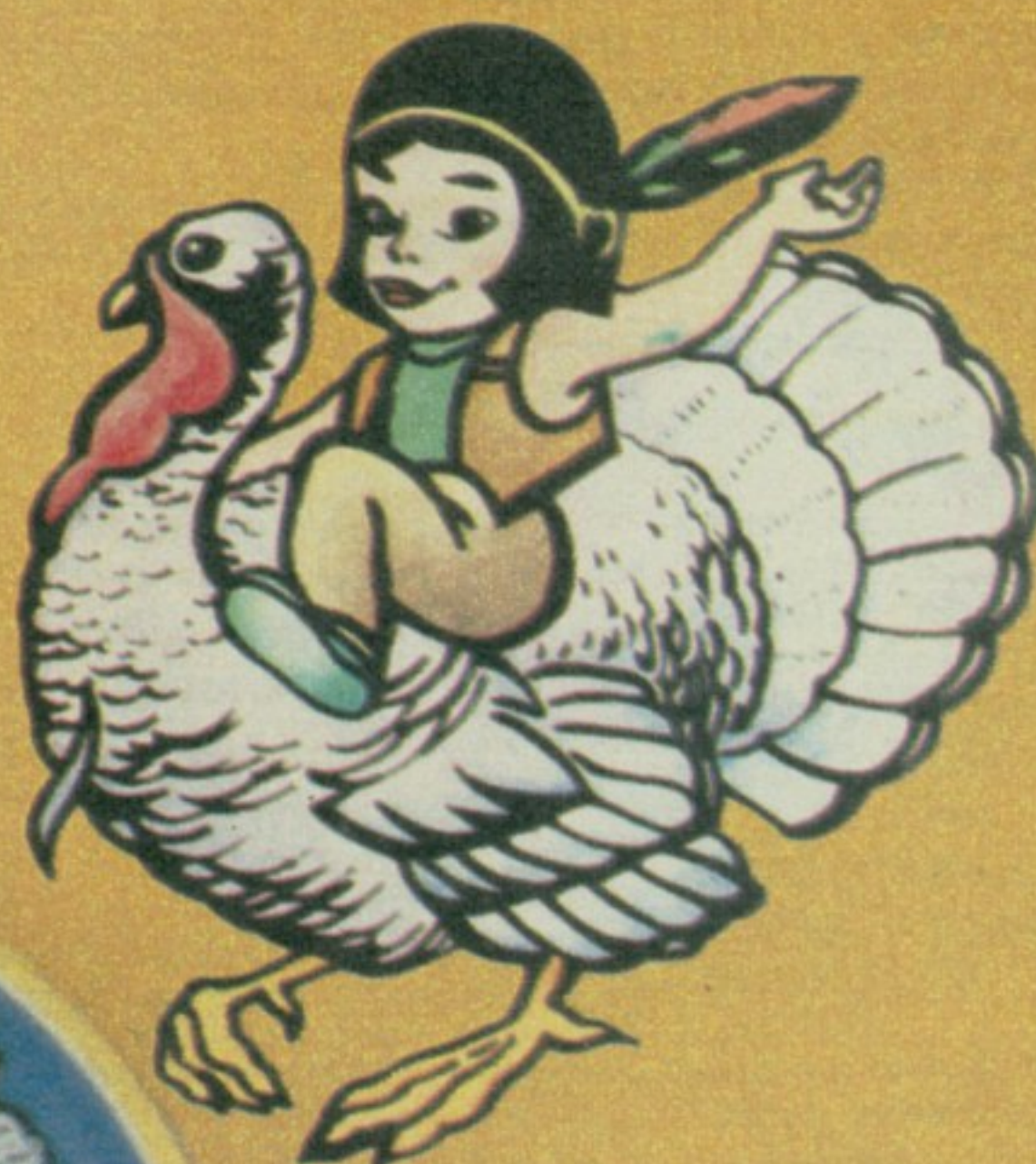
Пошто је то права средња школа, у којој се поред стручних уче и општеобразовни предмети, важе исти услови као и за остале средње школе. Значи, обавезна је завршена основна школа.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

**за деде и баке,
за тате, маме
и малишане!**

какав поклон уз паштету

din don ?

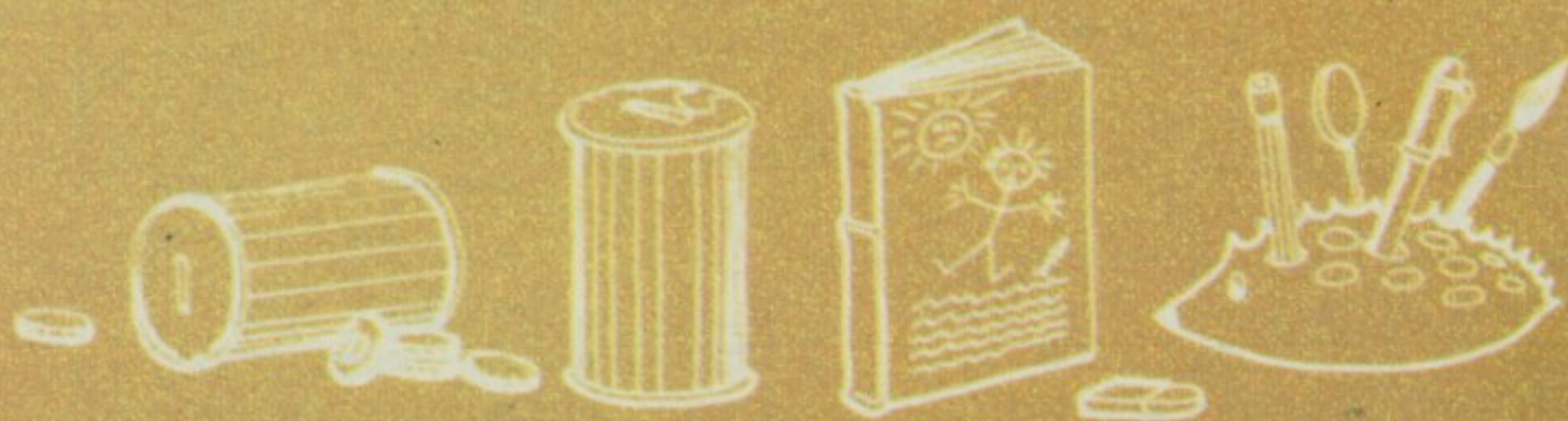
Потражите у својој трговини ћурећу паштету DIN DON! Два су разлога да будете задовољни куповином.

Ћурећа паштета DIN DON припремљена је потпуно природно од квалитетног ћурећег меса, благог укуса, то је лаган, здрав и укусан производ за одрасле и малишане. И не само код куће, већ и у природи, у школи и на радном месту. Право освежење за јеловник!

А други разлог радоваће ваше малишане! Паштета DIN DON им доноси поклон. Брзо ћете сакупити 20 поклопаца са амбалаже DIN DON паштете. Заједно са вашом адресом пошаљите их нама: РО ПУРИС – 51400 Пазин (DIN DON). Ми ћемо за вашег малишана послати поклон:

занимљиву дечју књигу, штедну касицу или јежића – симпатичан сталак за оловке.

Нека изаберу малишани – као што сте ви добро изабрали паштету DIN DON!

Сваки DIN DON – за вас поклон

РО ПУРИС

Пазин

СНИМИ И - БАЦИ

Јапанска фирма „Фуџи“ пустила је недавно у продају јевтине фото-камере за једнократну употребу! Споља личе на обичну картонску кутију. Испод картона је, међутим, пластична камера с једноставним објективом ко-

ји омогућава да се направе 24 снимка. Може и у боји. Захваљујући високој осетљивости и великој ширини филма већина снимака начињених с експозицијом „одока“ буде успешна.

Камера се, затим, шаље у фирму, тамо развију филм и пошаљу вам снимке.

ПОСЕТИТЕ НАШ WC

Јапанско Удружење за јавне клозете (ЈТА), састављено од лекара, архитеката и одговорних општинара, одлучило је да започне изградњу јавних тоалета de luxe категорије.

У земљи где је јавне клозете непристојно и споменути у разговору, јер су по неподељеном мишљењу свих који су ипак приморани да их у нужди користе не само прљави („гофуџо“) већ и одвратни („хабакари“), одлучено је

да убудуће то постану места која ће личити на „бар, храм или орбиталну станицу“. И заиста...

У предграђу Ито, у југозападном делу Токија, већ је саграђено седам таквих супертоалета од којих су шест верне копије традиционалних јапанских чајница с каменим степеништем које води до улаза.

ЈТА је тако успешно обавио свој посао да су туристичке агенције одмах укључиле у своје програме локални WC као знаменитост коју неизоставно треба видети.

ПАНДЕ - ЖРТВЕ „КУЛТУРНЕ РЕВОЛУЦИЈЕ“

Велика кинеска панда, изузетно срамежљива и лепа животиња смеђе-беле боје, може да одахне.

се понови оно што се десило средином седамдесетих година када је у резервату Миншан планина пандама понестало хране. Кина која је у то време била оптерећена политичким превирањима „културне револуције“, како пише „Бејинг тајмс“,

да ни број угинулих животиња није мали.

Кинези сада чувају панде од истребљења. Уз владину подршку зоолози и биолози организовано прате те животиње. Дискретно им достављају бар замену за њихову основну храну када је нема.

Панди је основна храна биљка стреличастог бамбуса. Када се деси да ова биљка процвета, панде остају без хране.

Мада стреличasti бамбус цвета једном у 50-60 година, кажу да не сме да

ништа није предузела да би спасла те животиње. Око стотину их је умрло од глади. Ако се зна да ова врста није склона интензивном размножавању, како у дивљини тако и у зоолошким вртovima, он-

Први такав успех у спасавању панди имали су зоолози и биолози у провинцији Сихуан када је недавно дошло до цветања стреличног бамбуса - основне хране ових лепих животиња из Кине.

ПАЗИ ШТА УВОЗИШ

Кад је пре сто година швајцарска влада одлучила да ради „унапређења канцеларијских послова“ увезе писаће машине марке „Ремингтон“, питање се нашло пред самим Парламентом. Пуних пет дана, уз присуство свих

посланика, стручњаци су износили податке о намени, конструкцији и раду писаће машине, а такође и све о њеним предностима као и недостацима у односу на дотадашње писаре.

Тек тада је донета одлука - „Ремингтон“ може бити увезен. Али само један и то - на пробу.

